

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម

german
cooperation
DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

គោលការណ៍ណែនាំស្តីអំពី

ការនាំចេញផ្លែស្វាយស្រស់ពីប្រទេសកម្ពុជានៅប្រទេសចិន

ព័ត៌មានបោះពុម្ព

សហការបោះពុម្ពផ្សាយដោយ

អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្មនៃ

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

អគារ៥៤B/៤៩F ផ្លូវលេខ៥៥-៦៥៦ សង្កាត់ទឹកល្អក់៣

ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ កម្ពុជា

ទូរស័ព្ទ៖ ០២៣ ៨៨៣ ៤២៧

I <https://gda.maff.gov.kh/>

F <https://www.facebook.com/gda.maff.gov.kh>

**Deutsche Gesellschaft für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH**

ការិយាល័យចុះបញ្ជី៖

Bonn and Eschborn, Germany

គម្រោង៖ ការគាំទ្រកិច្ចសហប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ចថ្នាក់តំបន់
នៅអាស៊ី (SRECA)

កម្ពុជា

ការិយាល័យ GIZ ASEAN Regional Economic Integration
មជ្ឈមណ្ឌលពាណិជ្ជកម្ម Delano ជាន់ទី២ មហាវិថីសាធារណៈផែនក
(១៦៩) កែងផ្លូវលេខ ១៣៤ សង្កាត់វាលវែង ខណ្ឌ៧មករា
ភ្នំពេញ (១២២៥៣) កម្ពុជា

ចិន

Tayuan Diplomatic Office Building 1-14-1
Liangmahe Nanlu No 14
Beijing 100600, Chaoyang District
T + 86 10 8532 1857 F + 86 10 8532 5774
E sreca@giz.de
I www.connecting-asia.org
I www.giz.de/en/worldwide/34101.html

និពន្ធដោយ/ចងក្រងដោយ

Nikolaus Schall

អ្នកកែសម្រួល

GIZ, GDA

រចនារៀបចំ

Nikolaus Schall

កម្មសិទ្ធិរូបភាព

GDA

Alibaba.com (Packaging examples)

aam-sutra.blogspot.com (mango-packaging)

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

ឯកសារណែនាំស្តីពីការនាំចេញផ្លែស្វាយស្រស់ចេញទៅកាន់ប្រទេសចិនត្រូវបានបង្កើតឡើងរួមគ្នាដោយ អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម និងគម្រោង “ការគាំទ្រកិច្ចសហប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ចថ្នាក់តំបន់នៅតំបន់អាស៊ី” (SRECA) អនុវត្តដោយអង្គការ GIZ តំណាងអោយ ក្រសួងសហព័ន្ធហាលីម៉ង់សម្រាប់កិច្ចប្រតិបត្តិការ និងអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច (BMZ)។

សេចក្តីអះអាង

ទស្សនៈ និងយោបល់ដែលបានលើកឡើងដោយអ្នកនិពន្ធនៅក្នុងសៀវភៅនេះមិនបានឆ្លុះបញ្ចាំង ឬបង្ហាញពីគំនិតរបស់ GIZ ឡើយ។ GIZ ទទួលខុសត្រូវលើខ្លឹមសារនៃការបោះពុម្ពផ្សាយនេះ។ សៀវភៅណែនាំនេះត្រូវបានចងក្រងជាឧបករណ៍គាំទ្រ។ មិន មានការទទួលខុសត្រូវផ្នែកច្បាប់ណាមួយត្រូវបានទទួលយកសម្រាប់ការខូចខាតណាមួយដែលកើតឡើងពីព័ត៌មានមិនត្រឹមត្រូវនៅ ក្នុងសៀវភៅណែនាំនេះទេ។

ភ្នំពេញ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២០

មាតិកា

អំពីឯកសារនេះ	09
១. ទិដ្ឋភាពរួមនៃការនាំចេញផ្លែស្វាយទៅកាន់ប្រទេសចិន	0២
១.១ ការណែនាំអំពីទីផ្សារផ្លែឈើរបស់ប្រទេសចិន	0២
១.២ គោលបំណងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក្នុងការលើកស្ទួយការនាំចេញផ្លែឈើទៅប្រទេសចិន.....	0២
១.៣ ផលិតកម្មផ្លែស្វាយស្រស់ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា.....	0៤
១.៤ ចំណូលចិត្ត និងរសជាតិស្វាយនៅប្រទេសចិន.....	0៦
២. សាវតារនៃគោលនយោបាយនាំចេញ និងនាំចូលផ្លែស្វាយកម្ពុជា-ចិន	0៧
២.១ កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីកម្ពុជា-ចិន និង អាស៊ាន-ចិន (ព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី FTA)	0៧
២.២ ពិធីសារស្តីពីលក្ខខណ្ឌតម្រូវការកូតតាមអនាម័យសម្រាប់នាំចេញស្វាយស្រស់កម្ពុជាទៅកាន់ប្រទេសចិន	0៨
២.៣ គោលនយោបាយស្តីពីការនាំចូល និងនាំចេញទៅកាន់ប្រទេសចិន.....	0៨
២.៤ កំពង់ផែនៅប្រទេសចិនដែលត្រូវបានរៀបចំជាកំពង់ផែផ្លែឈើ.....	0៨
៣. នីតិវិធីក្នុងការនាំចេញផ្លែស្វាយតាមជំហាននីមួយៗ	១១
៣.១ ការចុះបញ្ជីអ្នកដាំដុះស្វាយ និងទីតាំងវេចខ្ចប់ជាមួយអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម.....	១២
៣.២ វិញ្ញាបនបត្រ និងស្តង់ដារ	១២
៣.២.១ ការធ្វើអធិការកិច្ច និងកូតតាមអនាម័យមុនពេលនាំចេញ	១២
៣.២.២ ការទទួលបាននូវវិញ្ញាបនបត្រអនាម័យ និងកូតតាមអនាម័យ	១៣
៣.២.៣ ការគ្រប់គ្រងចម្ការ.....	១៦
៣.២.៤ ការពិនិត្យអនុលោមភាព.....	១៦
៣.៣ ការប្រកាសពន្ធគយ និងឯកសារគាំទ្រ.....	១៦
៣.៣.១ លក្ខខណ្ឌតម្រូវសម្រាប់ការវេចខ្ចប់ និងការធ្វើប្រព្រឹត្តកម្មកូតតាមអនាម័យ.....	១៦
៣.៣.២ នីតិវិធីគយ/ការទទួលបានអាជ្ញាប័ណ្ណនាំចេញ.....	១៧
៣.៣.៣ វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ប្រភពដើម.....	១៧
៣.៤ ការដឹកជញ្ជូនស្វាយ និងការទូទាត់ប្រាក់	១៨
៣.៤.១ ការរៀបចំផ្លែស្វាយសម្រាប់នាំចេញ	១៨
៣.៤.២ ការវេចខ្ចប់ និងបិតស្លាកសញ្ញាលើផ្លែស្វាយ	១៩
៣.៤.៣ ការដឹកជញ្ជូនផ្លែស្វាយពីប្រទេសកម្ពុជាទៅកាន់ប្រទេសចិន	២២
៣.៤.៤ ការបង្កើត និងអភិវឌ្ឍន៍ទំនាក់ទំនងពាណិជ្ជកម្មជាមួយក្រុមហ៊ុនដឹកជញ្ជូននាំចេញ.....	២៣
៣.៤.៥ ភ្នាក់ងារ និងអ្នកចែកចាយ.....	២៤
៣.៤.៦ នីតិវិធីនៃការទូទាត់ប្រាក់	២៥
៤. លក្ខខណ្ឌតម្រូវជាក់លាក់សម្រាប់ការនាំចូលទៅប្រទេសចិន	២៦
៤.១ ច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិ.....	២៧

៤.១.១ ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃបទប្បញ្ញត្តិ និងច្បាប់ និងតួនាទីរបស់ /BAA	២៧
៤.១.២ ច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិសម្រាប់ការនាំចូលផ្លែឈើស្រស់	២៩
៤.២ ការធ្វើអធិការកិច្ច ការធ្វើតេស្ត និងការត្រួតពិនិត្យគុណភាព	៣០
៤.២.១ បញ្ជីឯកសារដែលត្រូវការសម្រាប់ការដឹកជញ្ជូន.....	៣១
៤.២.២ ឯកសារជាក់លាក់សម្រាប់ផ្លែស្វាយពីប្រទេសកម្ពុជា	៣១
៤.៣ ដំណើរការប្រកាសពន្ធគយ និងភូតតាមអនាម័យ	៣២
៤.៤ ការធ្វើអធិការកិច្ចគយ និងភូតតាមអនាម័យ និងនីតិវិធីនៃការធ្វើតេស្ត	៣៤
៥. ការណែនាំសម្រាប់ផលិតកម្ម និងទីផ្សារផ្លែស្វាយ.....	៣៦
៥.១ ផលិតកម្មស្វាយ	៣៦
៥.២ ការផ្តោតសំខាន់លើគុណភាព.....	៣៧
៥.៣ ការស្រាវជ្រាវអំពីទីផ្សារ	៣៧
៥.៤ ភាពជាដៃគូក្នុងស្រុក	៣៧
៥.៥ ការធ្វើទីផ្សារ និងការកសាងម៉ាកយីហោ	៣៨
៥.៦ ការធ្វើទីផ្សារ	៣៨
៥.៧ ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ	៣៩
៦. បញ្ជីពិពណ៌នាពាណិជ្ជកម្មពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងប្រទេសចិន	៤០
៧. ឧបសម្ព័ន្ធ	៤១

បញ្ជីឧបសម្ព័ន្ធ

- ១ : ដំហាន/ដំណើរការនៃការដាក់ពាក្យសុំវិញ្ញាបនបត្រភូតតាមអនាម័យ
- ២: ការប្រកាសពន្ធគយ (កម្ពុជា)
- ៣: គំរូទម្រង់/ឯកសារសម្រាប់នាំចេញសំខាន់ៗ
- ៤: ទីភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាលដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងភាគីពាក់ព័ន្ធនានា
- ៥: បញ្ជីភ្នាក់ងារ និងអាជ្ញាធរនៅកម្ពុជា-ចិន
- ៦: កម្រិតសំណល់ជាតិពុលអតិបរមាលើផលិតផលស្វាយ

អំពីឯកសារនេះ

ការកើនឡើងប្រាក់ចំណូល និងជីវភាពប្រជាជនថ្នាក់កណ្តាលបានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់នៅក្នុងតម្រូវការដែលមិនចេះរឹងស្ងួតរបស់ប្រទេសចិននូវផ្លែឈើស្រស់ដែលដាំដុះក្នុងស្រុក និងនាំចូលដែលមានគុណភាពខ្ពស់។ យោងតាមស្ថិតិផ្លូវការប្រាក់ឈ្នួលរបស់ប្រជាជននៅទីក្រុងប្រចាំឆ្នាំក្នុងប្រទេសចិនជាមធ្យមបានកើនឡើង ១៦៥% ចន្លោះឆ្នាំ២០០៩ ដល់ ២០១៨ ពីប្រមាណ ៣២ ២៤៤ យ៉ន (៤ ៥៦៩ ដុល្លារអាមេរិក) ទៅ ៨២ ៤៦១ យ៉ន (១១ ៦៨៤ ដុល្លារអាមេរិក)។ ក្នុងរយៈពេលដូចគ្នា តម្លៃនៃការនាំចូលផ្លែឈើស្រស់របស់ចិនបានកើនឡើងជាង ៤៨៧% ពីក្រោម ១,២ពាន់លានដុល្លារអាមេរិកដល់ជាង ៦,៩ ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក។ រដ្ឋាភិបាលចិនបានសម្របសម្រួលការរឹកច្រើនយ៉ាងឆាប់រហ័សក្នុងការនាំចូលទាំងនេះ តាមរយៈការពង្រីកទំនាក់ទំនងពាណិជ្ជកម្មជាមួយបណ្តាប្រទេសនាំចេញផ្លែឈើរួមមានតាមរយៈ ការបង្កើតកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី និងការបង្កើនជាលំដាប់នូវចំនួនផ្លែឈើស្រស់ ដែលអនុញ្ញាតឱ្យនាំចូលមកប្រទេសចិនបាន។ នៅឆ្នាំ២០១៨ ប្រទេសចិននាំចូលផ្លែស្វាយជិត ១១ ០០០ តោន ដែលមានតម្លៃប្រមាណជាង ២០លានដុល្លារអាមេរិកមកពីប្រទេស និងតំបន់ចំនួន៩ ដែលតំណាងឱ្យមានការកើនឡើង ១១៣% នៃបរិមាណនាំចូលប៉ុន្តែស្មើត្រឹមតែ ៨,១% នៃតម្លៃកើនឡើងបើធៀបនឹងឆ្នាំ២០១៧¹។ នៅខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២០ រដ្ឋាភិបាលនៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិនតំណាងដោយរដ្ឋបាលគយ និង ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាតំណាងដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទបានចុះហត្ថលេខាលើពិធីសារស្តីពីលក្ខខណ្ឌតម្រូវកូតតាមអនាម័យសម្រាប់នាំចេញផ្លែស្វាយស្រស់ពីប្រទេសកម្ពុជាទៅប្រទេសចិន។ កិច្ចព្រមព្រៀងនេះចង្អុលបង្ហាញផ្លូវសម្រាប់អ្នកផលិត និងអ្នកនាំចេញស្វាយរបស់កម្ពុជាសម្រាប់ការនាំចេញទៅកាន់ប្រទេសចិន²។

គម្រោង «ការគាំទ្រកិច្ចសហប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ចថ្នាក់តំបន់នៅអាស៊ី SRECA > ផ្តួចផ្តើមដោយក្រសួងសហព័ន្ធសម្រាប់សហប្រតិបត្តិការ និងអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច BMZ និងអនុវត្តដោយ Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH ធ្វើការជាមួយរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឡាវ ម៉ុងហ្គោលី ចិន និងវៀតណាមក្នុងបរិបទនៃយន្តការសហប្រតិបត្តិការអនុតំបន់ដូចជា គំនិតផ្តួចផ្តើម Greater Tumen (GTI) នៅអាស៊ីខាងកើត ឬតំបន់ពាណិជ្ជកម្មសេរីអាស៊ាន-ចិននៅតំបន់អាស៊ាន។ ឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការរបស់សហគ្រាសកម្ពុជា GIZ បានសហការជាមួយអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្មនៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្នុងការផ្តល់សៀវភៅណែនាំស្តីពីការនាំចេញផ្លែស្វាយស្រស់ទៅកាន់ប្រទេសចិន ដើម្បីជួយសម្របសម្រួលដល់ពាណិជ្ជកម្មរវាងប្រទេសទាំងពីរជាពិសេសសម្រាប់អ្នកនាំចេញ។

សៀវភៅណែនាំស្តីពីការនាំចេញផ្លែស្វាយស្រស់ទៅកាន់ប្រទេសចិននេះ គឺជាគោលការណ៍ណែនាំលម្អិតសម្រាប់សហគ្រាសឯកជននៅកម្ពុជា ដែលមានបំណងនាំចេញផលិតផលរបស់ពួកគេទៅកាន់ប្រទេសចិន។

¹ Tropical Fresh Fruit Exporter's Guide to China, March 2020, Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, Support of Regional Economic Cooperation in Asia (SRECA), Cambodia
² China-Cambodia Protocol on Phytosanitary Requirements for the export of fresh Banana from Cambodia to China

១. ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃការនាំចេញផ្លែស្វាយទៅកាន់ប្រទេសចិន

១.១ ការណែនាំអំពីទីផ្សារផ្លែឈើរបស់ប្រទេសចិន

ប្រទេសចិនជាប្រទេសដែលផលិត នាំចូល និងបរិភោគផ្លែឈើស្រស់ធំជាងគេនៅលើពិភពលោក។ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចយ៉ាងឆាប់រហ័ស និងប្រាក់ខែជាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំនៅតំបន់ទីក្រុងនៅប្រទេសចិនបានកើនឡើងយ៉ាងគំហុកពីប្រមាណ ៤ ៥០០ ដុល្លារអាមេរិកនៅឆ្នាំ២០០៩ រហូតដល់ច្រើនជាង ១១ ០០០ ដុល្លារអាមេរិកនៅឆ្នាំ២០១៨^៣។ អ្នកប្រើប្រាស់ និងអ្នកបរិភោគនៅប្រទេសចិនមានលទ្ធភាពចំណាយច្រើនជាងមុន និងចាប់ផ្តើមចាប់អារម្មណ៍អំពីបញ្ហាសុខភាព។ ការលក់ផ្លែឈើស្រស់បានក្លាយជាចំណុចផ្ដោតដ៏សំខាន់នៅតាមបណ្តាទីផ្សារនានានៅប្រទេសចិន។ ក្នុងរយៈពេលមួយទសវត្សរ៍កន្លងមកនេះ តម្លៃនៃការនាំចូលផ្លែឈើស្រស់បានកើនឡើងពីក្រោម ១ ២០០ លានដុល្លារអាមេរិកនៅឆ្នាំ២០០៩ រហូតដល់លើសពី ៦ ៩០០លានដុល្លារអាមេរិកនៅឆ្នាំ២០១៨ ដែលក្នុងនោះមានផ្លែឈើជាង ២០០ប្រភេទមកពីប្រទេសចំនួន ២៤ដែលអនុញ្ញាតឱ្យនាំចូលនៅឆ្នាំ២០១៩។ នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៨ ប្រទេសចិនបាននាំចូលផ្លែស្វាយស្រស់ ជិត ១១ ០០០ តោន ជាមួយតម្លៃជាង ២០ លានដុល្លារអាមេរិកពីប្រទេស និងតំបន់ចំនួន៩ ដែលតំណាងឱ្យ ១១៣% នៃបរិមាណដែលកើនឡើង ប៉ុន្តែមានតែ ៨.១% នៃតម្លៃដែលបានកើនឡើងបើធៀបទៅនឹងឆ្នាំ២០១៧^៤។ ការកើនឡើងទាំងនេះដោយសារប្រទេសថៃ និងវៀតណាម ដែលបានបង្កើនបរិមាណនៃការនាំចេញផ្លែស្វាយទៅកាន់ប្រទេសចិនបានកើនឡើងពី ៤៩២% ទៅ ៨១៦% រៀងៗខ្លួន។ ផ្លែស្វាយត្រូវបានគេបរិភោគនៅទូទាំងប្រទេសចិន ទោះបីការប្រើប្រាស់ច្រើនបំផុតនៅតំបន់ភាគខាងត្បូងក៏ដោយ។ លើសពីនេះទៀតផ្លែស្វាយក្នុងស្រុកមួយចំនួនធំរបស់ចិនត្រូវបានកែច្នៃជាទឹកផ្លែឈើ ស្វាយស្អុត និងផលិតផលផ្សេងទៀត^៥។

១.២ គោលបំណងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក្នុងការលើកស្ទួយការនាំចេញផ្លែឈើទៅប្រទេសចិន

ប្រទេសកម្ពុជាជាទីផ្សារដ៏ទាក់ទាញសម្រាប់វិនិយោគិនបរទេស ជាពិសេសពីប្រទេសចិនដោយសារទីតាំង ភូមិសាស្ត្រ និងគោលនយោបាយនិងបរិយាកាសវិនិយោគ ដែលអំណោយផល។ ទន្ទឹមនឹងនេះដែរ កម្ពុជាត្រូវតែទាញយកផលប្រយោជន៍ឱ្យអស់ពីលទ្ធភាពពីឱកាសទីផ្សារនេះ និងស្វែងរកពង្រីកបរិមាណនាំចេញផលិតផលកសិកម្មដើម្បីជួយបង្កើនកំណើនសេដ្ឋកិច្ចក្នុងប្រទេស។ រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាចាប់អារម្មណ៍យ៉ាងខ្លាំងក្នុងការគាំទ្រអ្នកផលិត និងនាំចេញផ្លែឈើទីកាន់ទីផ្សារអន្តរជាតិក្នុងគោលបំណងបង្កើនបរិមាណនៃការនាំចេញផ្លែឈើ ដោយមានប្រទេសចិនជាទីផ្សារចម្បងសម្រាប់ការនាំចេញផ្លែស្វាយរបស់ប្រទេសកម្ពុជា។ សេចក្តីសង្ខេបអំពីភ្នាក់ងារសំខាន់ៗរបស់រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងអ្នកពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀតសម្រាប់ការនាំចេញផ្លែឈើត្រូវបានបញ្ចូលក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី៤ នៃឯកសារនេះ។

³ Markets for Cambodian Crops with Promising Prospects, Bastiaan Bijl Consultancy GMBH, on behalf of CAVAC, May 2020
⁴ **Note:** There are some distortion in these growth figures as mango and other fruits are also often traded across the border (= grey market exports), with Cambodian mango being traded via Vietnam border. As a result, they are classified as Vietnamese exports and not Cambodia. However, as the border inspection become stricter, some border trade has changed over to becoming "normal" legal trade. This is the main reason why the export volume soared in 2018.
⁵ Tropical Fresh Fruit Exporter's Guide to China, March 2020, Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, Support of Regional Economic Cooperation in Asia (SRECA), Cambodia

រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានកំណត់គោលនយោបាយ និងបទប្បញ្ញត្តិជាច្រើនសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍវិស័យកសិកម្ម និងការនាំចេញផលិតកសិកម្មជាក់លាក់។ យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៤ និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍថ្នាក់ជាតិ ២០១៩-២០២៣ ជាគោលនយោបាយរួមបញ្ចូលថ្នាក់ជាតិពីរ ដែលលម្អិតអំពីគោលដៅក្នុងការពង្រីកការអភិវឌ្ឍន៍គ្រប់អនុវិស័យកសិកម្មតាមរយៈការបង្កើនផលិតភាព ការធ្វើទំនើបកម្ម និងពាណិជ្ជកម្ម។ ការអភិវឌ្ឍវិស័យកសិកម្មនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាត្រូវបានគូសបញ្ជាក់នៅក្នុង **ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យកសិកម្ម ២០១៩-២០២៣ និងផែនការមេសម្រាប់វិស័យកសិកម្មឆ្នាំ២០៣០** ដែលមានបំណងលើកកម្ពស់ការប្រកួតប្រជែង កំណើនប្រកបដោយបរិយាប័ន្ន និងវិស័យកសិកម្មទំនើបប្រកបដោយចីរភាព និងភាពបត់បែន^៦ ។

ជាពិសេស នៅក្នុងអនុវិស័យដំណាំ **ផែនការមេសម្រាប់ផលិតកម្មដំណាំឆ្នាំ២០១៦-២០៣០** ប្រមើលមើលកម្ពុជាជា «ប្រភពដែលអាចទុកចិត្តបានសម្រាប់ផលិតដំណាំដែលមានគុណភាពខ្ពស់ សុវត្ថិភាព និងមានការប្រកួតប្រជែងនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចសកលលោក ទន្ទឹមនឹងការធានានូវបរិមាណគ្រប់គ្រាន់នៃអាហារដែលមានសុវត្ថិភាពដើម្បីបំពេញនូវសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ និងអាហារូបត្ថម្ភនៃប្រជាជនខ្លួនប្រកបដោយចីរភាព និងបត់បែនតាមលក្ខខណ្ឌអាកាសធាតុ»។ នៅក្រោមផែនការគោលនេះ ដំណាំសក្កានុពលចំនួន ៨ និងខ្សែប្រាក់ផលិតកម្មរបស់ដំណាំទាំងនោះត្រូវបានកំណត់សម្រាប់ការបញ្ជាក់បន្ថែមទៅលើគោលនយោបាយសម្រាប់ការធ្វើអន្តរាគមន៍។ ស្វាយជាដំណាំមួយក្នុងចំណោមដំណាំដែលត្រូវបានជ្រើសរើស ហើយមានចក្ខុវិស័យជាក់លាក់សម្រាប់ឆ្នាំ ២០៣០ «*កម្ពុជាជាប្រទេសមួយក្នុងចំណោមប្រទេសនាំចេញស្វាយស្រស់ទាំង៥ ដែលមានគុណភាពល្អលើពិភពលោក*» ។

ដោយទទួលស្គាល់អំពីភាពសំខាន់របស់អនុវិស័យសាកវប្បកម្ម និងមានការតាំងចិត្តក្នុងការលើកកម្ពស់អនុវិស័យនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលកំពុងបង្កើតនូវ **យុទ្ធសាស្ត្រសាកវប្បកម្ម** ដែលមាន ៨សមាសភាគចូលរួម ដែលរួមមានការស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍ ការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវផលិតកម្មនិងផលិតភាព ការគ្រប់គ្រងក្រោយប្រមូលផល ទីផ្សារនិងការនាំចេញ ការកែច្នៃនិងបន្ថែមតម្លៃ ការអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្ស ក្រុមអ្នកផលិតនិងអ្នកប្រើប្រាស់/អ្នកបរិភោគ និងការសហការណ៍ និងចងបណ្តាញជាមួយស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត។

នៅកម្រិតផលិតកម្ម **ច្បាប់សហគមន៍កសិកម្ម** និង **អនុក្រឹត្យស្តីពីកសិកម្មកិច្ចសន្យា** មានបំណង «ពង្រឹងការទទួលខុសត្រូវ និងកសាងទំនុកចិត្ត» រវាងកសិករ និងអ្នកទិញផ្អែកទៅលើគោលការណ៍ «សមភាព និងភាពយុត្តិធម៌»។ ការអនុវត្តកសិកម្មកិច្ចសន្យា គឺដើម្បីធានាតម្លៃ គុណភាព និងបរិមាណនៃការផ្គត់ផ្គង់ផលិតផលកសិកម្ម ហើយ «បង្កើនការទិញការកែច្នៃ និងការនាំចេញផលិតផលកសិកម្ម»។ នៅក្រោមអនុក្រឹត្យនេះ កសិករធ្វើការផ្ទាល់ជាមួយអ្នកទិញក្រោមការសម្របសម្រួលរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ។ បន្ថែមពីលើនេះទៀត **ប្រកាសស្តីពីការអនុវត្តកសិកម្មល្អ** ក៏ត្រូវចងក្រងផ្អែកទៅលើបទដ្ឋានការអនុវត្តកសិកម្មល្អរបស់បណ្តាប្រទេសក្នុងតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍ ដែលចេញវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់គុណភាពបន្ថែម ផ្លែឈើ និងកសិដ្ឋានទាំងឡាយ។ មកដល់សព្វថ្ងៃ នៅប្រទេសកម្ពុជាមានកសិដ្ឋានប្រមាណជា៥០ ដែលទទួលបានវិញ្ញាបនបត្រដែលភាគច្រើនជាកសិដ្ឋានដាំដុះផ្លែឈើ។ **គោលនយោបាយផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម** ដែលបានអនុវត្តតាំងពីឆ្នាំ២០១៥ មានបំណងគាំទ្រកសិករដើម្បីទទួលបាននូវចំណេះដឹង ជំនាញ ព័ត៌មាន និងបច្ចេកវិទ្យាកាន់តែទូលំទូលាយដើម្បីពង្រឹងផលិតភាពកសិកម្ម ពិពិធកម្ម និងពាណិជ្ជកម្ម។

⁶ Source: GIZ; Mapping Actors in Trade/Export of Agriculture Produce in Cambodia, 31 July 2020, BDTrus consultancy

ពិធីសាររវាងចិន-កម្ពុជាស្តីពីលក្ខខណ្ឌតម្រូវភូតតាមអនាម័យសម្រាប់ការនាំចេញស្វាយស្រស់ពីប្រទេសកម្ពុជាទៅកាន់ប្រទេសចិន ដែលបានចុះហត្ថលេខាកាលពីពេលថ្មីៗនេះ គឺជាឧទាហរណ៍ដ៏ល្អមួយដែលបង្ហាញអំពីការសម្របសម្រួលរបស់រដ្ឋាភិបាល និងការគាំទ្រដល់អ្នកដាំដុះ និងអ្នកនាំចេញទៅកាន់ទីផ្សារប្រទេសចិន។

១.៣ ផលិតកម្មផ្លែស្វាយស្រស់ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

ស្វាយមានឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ *Mangifera indica* ហើយត្រូវបានដាំនៅក្នុងតំបន់អនុត្រូពិក និងតំបន់ត្រូពិករួមទាំងប្រទេសកម្ពុជាផងដែរ⁷។ មានប្រភេទពូជស្វាយជាច្រើនដែលខុសគ្នាទៅតាមលក្ខខណ្ឌដី និងអាកាសធាតុ។ នៅប្រទេសកម្ពុជា ប្រភេទពូជស្វាយដែលដាំដុះច្រើនជាងគេ គឺស្វាយកែវមៀតដែលមានទំហំធំ សម្បកពណ៌លឿងស្រាល មានកម្រិតសរសៃពីមធ្យមទៅទាប និងមានក្លិនក្រអូបស្រាលជាមួយនឹងរសជាតិផ្អែម។

ប្រទេសកម្ពុជាកំពុងតែទទួលបានជោគជ័យក្នុងផលិតកម្ម និងការនាំចេញផ្លែស្វាយស្រស់។ បច្ចុប្បន្នផ្ទៃដីសរុបសម្រាប់ចម្ការស្វាយនៅកម្ពុជាមានលើសពី ១២៤,៣ ពាន់ហិកតា។ បរិមាណផលិតកម្មប្រចាំឆ្នាំឈានដល់ ១,៤៤ លានតោន⁸។ កម្ពុជាបានសម្រេចបានបរិមាណនាំចេញផ្លែស្វាយស្រស់ដែលមានគុណភាពល្អ ហើយកំពុងបង្កើនចំណែកទីផ្សារនិងចាប់យកទីផ្សារថ្មីៗ។ លទ្ធភាពនៃការនាំចេញផ្លែស្វាយស្រស់ទៅកាន់ទីផ្សារប្រទេសចិន គឺជាឱកាសដ៏មានតម្លៃសម្រាប់កសិករដាំដុះស្វាយនៅកម្ពុជា។ កត្តានេះនឹងជួយដល់សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា និងបង្កើនការអភិវឌ្ឍភូមិកសិកម្មបន្ថែមទៀតនៅក្នុងតំបន់ដែលកំពុងអភិវឌ្ឍ។ អគ្គរដ្ឋបាលគយនៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិនបានទទួលស្គាល់ជាផ្លូវការនូវបញ្ជីឈ្មោះចម្ការស្វាយចំនួន៣៧ និងរោងចក្រវេចខ្ចប់ចំនួន០៥ ក្នុងនោះរោងចក្រធ្វើប្រព្រឹត្តកម្មកម្ចាត់ពងរុយចោះផ្លែស្វាយដោយប្រើចំហាយទឹកក្តៅមានចំនួន០២ និងទឹកក្តៅចំនួន០៣។ ផ្នែកស្វាយស្អុត ក៏កំពុងរីកលូតលាស់យ៉ាងឆាប់រហ័សដោយមានកន្លែងកែច្នៃថ្មីៗកំពុងត្រូវបានបង្កើតឡើង។

រូបភាពទី១ ៖ ប្រភេទស្វាយកែវមៀតដែលបាននាំចេញពីប្រទេសកម្ពុជាទៅប្រទេសចិន

អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម (នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ)⁹ បានធ្វើការសាកល្បងរយៈពេល ៣ ឆ្នាំលើពូជស្វាយដែលបាននាំចូល ហើយបានអនុញ្ញាតលើភាពសមស្របនៃអាកាសធាតុ និងដីកម្ពុជាសម្រាប់ប្រភេទពូជស្វាយដូចខាងក្រោម¹⁰៖

⁷ According to the research, mangoes are named as of different varieties in Cambodia as follows: Svay Kev Chin, Kev Lor Miet, Kev Sa Ry, Kev Lor Mut, Kev Pong Maon, Kev Moun, Kev Srouch, Kev Thlong, Kev Phum Sen, Svay Kbal Damrey, Svay Paom, Svay Yak, Svay Kiev Sang Ve, Kev La Hong, Kro Horm, Kev Leak, Svay Khtis Dong, Svay Ma Kak
⁸ Source: <https://english.cambodiadaily.com/business/cambodia-signs-mango-export-agreement-with-china-165496/>
⁹ As per GDA's Department of Subsidiary Crops these are the imported varieties adopted for exporting purpose.
¹⁰ Markets for Cambodian Crops with Promising Prospects, Bastiaan Bijl Consultancy GMBH, on behalf of CAVAC, May 2020

- Guire #82
- Tainon #1
- R2E2
- Keitt!
- Irwin
- Shan Lin
- Yuwin #6
- Three Years
- Jinh Wang, Xishi
- Red Golden Dragon
- Renong #1
- Jinh Wang, Xishi
- Narissus Mango
- Sensation

រហូតមកដល់ពេលនេះ មានកសិដ្ឋានធំមួយនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាដែលត្រូវបានរាយការណ៍ថាបានដាំពូជស្វាយថ្មីៗ ទាំងនេះរួមមាន Keitt និង R2E2 ។ នៅក្នុងប្រទេសចិន R2E2 មានតម្លៃថ្លៃដោយសារមានពណ៌បៃតងជាមួយនឹងពណ៌ ក្រហមភ្លឺរបស់ស្វាយនោះ ប៉ុន្តែប្រភេទស្វាយដែលពេញនិយមនៅប្រទេសចិន គឺស្វាយកែវមៀត។

សម្រាប់អ្នកផលិត និងអ្នកនាំចេញ ការដាំដុះពូជស្វាយប្រភេទខុសៗគ្នាសម្រាប់ការនាំចេញអាចទទួលបាន អត្ថប្រយោជន៍ជាច្រើនក្រោមហេតុផលមួយចំនួនដូចជា៖ **ក)** ផ្លែស្វាយអាចត្រូវបាននាំចេញក្នុងកំឡុងខែ ដែលប្រទេស ផ្សេងទៀតមិនអាចនាំចេញទៅប្រទេសចិនបាន **ខ)** ប្រភេទពូជខុសៗគ្នាក៏អាចមានភាពខុសគ្នាបន្តិចបន្តួចក្នុងពេលវេលា ប្រមូលផល ដែលអាចមានអត្ថប្រយោជន៍ដល់ការគ្រប់គ្រងការចែកចាយផលិតផលស្រស់ ជាពិសេសជាមួយរដូវកាលដ៏ ខ្លីដូចស្វាយកែវមៀត។ ពូជខ្លះដូចជា Tommy Atkins ទុំនៅដើមរដូវក្នុងអំឡុងខែ តុលា/វិច្ឆិកា ហើយ Keitt និង Kent ទុំ នៅចុងខែកុម្ភៈ/មីនា។

ប្រតិទិនខាងក្រោមផ្តល់នូវទិដ្ឋភាពរួមនៃរដូវនាំចេញផ្លែស្វាយទៅកាន់ប្រទេសចិនពីប្រទេសនាំចេញផ្លែស្វាយសំខាន់ៗ។

ក្រាហ្វិកទី១ ៖ កាលវិភាគប្រចាំឆ្នាំនៃការផលិតកម្ម/ការនាំចូលផ្លែស្វាយទៅកាន់ប្រទេសចិន (រួមទាំងប្រទេសកម្ពុជា)

	មករា	កុម្ភៈ	មីនា	មេសា	ឧសភា	មិថុនា	កក្កដា	សីហា	កញ្ញា	តុលា	វិច្ឆិកា	ធ្នូ
កម្ពុជា												
ថៃ												
ប៊្រុយណេ												
អូស្ត្រាលី												
តៃវ៉ាន់												
ចិន												
វៀតណាម												

ប្រភព៖ TradeMap និង ប្រភពគេហទំព័រផ្សេងៗទៀត

គន្លឹះ៖ ផ្តា់ផ្តង់ច្រើន ផ្តា់ផ្តង់តិច

ក្រាហ្វិកទី២ ៖ វដ្តប្រមូលផលនៃប្រភេទស្វាយផ្សេងៗគ្នាក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

ប្រភេទស្វាយ	ខែប្រមូលផលច្រើន											
	មករា	កុម្ភៈ	មីនា	មេសា	ឧសភា	មិថុនា	កក្កដា	សីហា	កញ្ញា	តុលា	វិច្ឆិកា	ធ្នូ
១. កែវមៀត			១	១	១							
									២	២	២	
	៣	៣										៣
២. កែវចិន	១	១	១	១	១	១	១					
៣. ស្វាយថៃ						១	១	១	១			
៤. កែវ	១	១	១	១	១							
៥. ពុំសែន	១	១	១									
៦. ខ្លឹះ		១	១									
៧. ខ្លឹះធូរ					១							

សម្គាល់ស្វាយកែវមៀត៖ ១=ស្វាយប្រមូលផលតាមរដូវ ២= ស្វាយប្រមូលផលខុសរដូវទី១ ៣=ស្វាយប្រមូលផលខុសរដូវទី២

ប្រភព៖ ទីផ្សារសម្រាប់ដំណាំនៅប្រទេសកម្ពុជាដោយទទួលបានជោគជ័យ Bastiaan Bijl,CAVAC ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២០ ទំព័រ ៥

១.៤ ចំណូលចិត្ត និងរសជាតិស្វាយនៅប្រទេសចិន

ប្រភេទពូជស្វាយ R2E2 ទំនងជាប្រភេទស្វាយដែលត្រូវនឹងទីផ្សារប្រទេសចិន។ ដូច្នេះប្រជាជនកម្ពុជាត្រូវសម្រេចចិត្តថាតើត្រូវដាំស្វាយកែវមៀត ឬ R2E2 ជាប្រភេទស្វាយស្រស់សម្រាប់នាំចេញទៅកាន់ប្រទេសចិន។ សូចនាករខ្លះអំពីចំណូលចិត្តអតិថិជនចិនក្នុងការជ្រើសរើសទិញផ្លែស្វាយរួមមាន៖

- ពណ៌ រសជាតិ និងភាពទុំរបស់ស្វាយ៖ ជារួមពណ៌ត្រូវបានកំណត់ថាជាលក្ខណៈសំខាន់បំផុតក្នុងការជ្រើសរើសប្រភេទផ្លែស្វាយដែលល្អបំផុតដោយសារស្វាយមានពណ៌លឿង/ទឹកក្រូចលាយពណ៌ក្រហមស្រាល។ អតិថិជនចិនចូលចិត្តទិញស្វាយនៅពេលវាទុំ ហើយសភាពទុំរបស់ស្វាយត្រូវបានកំណត់តាមរយៈការស្ទាប ពណ៌ និងក្លិនរបស់ស្វាយ។ អាជីវករមួយចំនួននៅផ្សារលក់ដុំ កាងស៊ូជាំងណាន (Gangzou Jiangnan) បានចាត់ថ្នាក់ និងវេចខ្ចប់ម្តងទៀតទៅតាមសមាមាត្រនៃពណ៌របស់ស្វាយ ហើយចាប់ពីដំណាក់កាលនេះទៅស្វាយត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងខ្សែច្រវាក់ចែកចាយត្រជាក់ តែមិនដាក់រហូតនោះទេសម្រាប់ផ្លែស្វាយដែលត្រូវចែកចាយបន្តទៅកាន់ទីក្រុងតូចៗ
- ការលក់ផ្លែឈើស្រស់តាមអ៊ិនធឺណិត គឺជាបណ្តាញដ៏សំខាន់បំផុតសម្រាប់ការលក់នៅក្នុងប្រទេសចិន។ ទោះបីជាអ្នកលក់រាយតាមអ៊ិនធឺណិតជារឿយៗអះអាងថា ពួកគេបានបង្កើតខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់ត្រជាក់ក៏ដោយ តាមពិតមានតែអ្នកលក់តិចតួចប៉ុណ្ណោះទេដែលមានបរិក្ខារបែបនេះ។ ជាលទ្ធផល ការលក់ផ្លែស្វាយភាគច្រើនតាមរយៈអ្នកលក់ដុំ
- អ្នកនាំចូល និងអ្នកលក់ដុំចូលចិត្តធ្វើការជាមួយអ្នកផ្គត់ផ្គង់មួយចំនួនតូចប៉ុណ្ណោះ ដូច្នេះពួកគេអាចគ្រប់គ្រងការផ្គត់ផ្គង់ឱ្យបានទៀងទាត់។

២. សាវតារនៃគោលនយោបាយនាំចេញ និងនាំចូលផ្លែស្វាយកម្ពុជា-ចិន

២.១ កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីកម្ពុជា-ចិន និង អាស៊ាន-ចិន (ព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី FTA)

ប្រទេសកម្ពុជា និងចិនបានចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី (FTA) ដោយជោគជ័យកាលពីថ្ងៃទី០៥ ខែតុលា ឆ្នាំ២០២០។ កិច្ចព្រមព្រៀងនេះនឹងផ្តល់លទ្ធភាពឱ្យប្រទេសកម្ពុជាចូលទៅកាន់ទីផ្សារកាន់តែទូលំទូលាយ។ លើសពីនេះទៀត ទំហំពាណិជ្ជកម្ម និងការវិនិយោគរវាងប្រទេសទាំងពីរនឹងត្រូវបានពង្រីកបន្ថែមទៀត។ កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី (FTA) គឺជាគំនិតផ្តួចផ្តើមដ៏សំខាន់មួយសម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជាក្នុងការចូលរួមកាន់តែស៊ីជម្រៅជាមួយប្រទេសចិនទាក់ទងនឹងការជំរុញពាណិជ្ជកម្មទ្វេភាគី និងការវិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេស(FDI)។ អត្ថប្រយោជន៍សំខាន់ពីរដែលកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីនឹងផ្តល់ឱ្យប្រទេសកម្ពុជារួមបញ្ចូលទាំងអ្នកនាំចេញស្វាយ។ អត្ថប្រយោជន៍សំខាន់ទី១ សេដ្ឋកិច្ចបានរីកចម្រើនយ៉ាងឆាប់រហ័សរបស់ប្រទេសកម្ពុជា ហើយជាពិសេសការនាំចេញផលិតផលកសិកម្មនឹងទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ចាប់ពីការទទួលបានទីផ្សារថ្មីៗទៅកាន់ទីផ្សារដែលកំពុងកើនឡើងនៅក្នុងប្រទេសចិន។ អត្ថប្រយោជន៍សំខាន់ទី២ កិច្ចព្រមព្រៀងនឹងជំរុញលំហូរពាណិជ្ជកម្ម និងការវិនិយោគកាន់តែខ្លាំងឡើងរវាងកម្ពុជា និងចិនតាមរយៈការកាត់បន្ថយ ឬការដកចេញរបាំងពន្ធ ឬមិនមែនរបាំងពន្ធ។ ដោយពុំមានការបង់ពន្ធនាំចូលផ្លែឈើស្រស់ទៅកាន់ប្រទេសចិនតាមរយៈកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីអាស៊ាន-ចិន។ នៅទីបំផុតប្រទេសកម្ពុជានឹងទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ពីផលិតផលចម្រុះ និងមានតម្លៃទាបជាងមុនសម្រាប់នាំចូលទីផ្សារក្នុងស្រុក។ ស្របពេលជាមួយគ្នានេះ ពាណិជ្ជកម្ម និងការវិនិយោគនឹងផ្តល់ឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់ និងអាជីវកម្មផ្សេងៗនូវលទ្ធភាពទទួលបានទំនិញ និងសេវាកម្មដែលមានតម្លៃសមរម្យ។ ពាណិជ្ជកម្ម និងការវិនិយោគនឹងជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចបន្តទៀត ដែលនឹងជួយប្រទេសកម្ពុជាឱ្យសម្រេចគោលដៅរបស់ខ្លួនដើម្បីក្លាយជាប្រទេសមានប្រាក់ចំណូលមធ្យមកម្រិតខ្ពស់នៅឆ្នាំ២០៣០ ។

អត្ថប្រយោជន៍ដែលគេរំពឹងទុកសម្រាប់ប្រទេសចិន គឺជួយប្រទេសចិនពង្រឹងចំណងទាក់ទងរបស់ខ្លួនជាមួយនឹងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ផ្សេងទៀតរួមទាំងបណ្តាប្រទេសនៅអាស៊ីអាគ្នេយ៍។ ប្រទេសកម្ពុជាទទួលបានអត្រាកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ៧% ប្រចាំឆ្នាំ ដែលនឹងជួយលើកកម្ពស់សមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចដ៏ទូលំទូលាយបន្ថែមទៀតនៅក្នុងតំបន់ ហើយនឹងអនុញ្ញាតឱ្យក្រុមហ៊ុនចិនដើរតួនាទីកាន់តែសកម្មនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងនៅក្នុងតំបន់ដែលមានទំនាក់ទំនងនយោបាយ និងសេដ្ឋកិច្ចរឹងមាំជាមួយប្រទេសចិន។

សារៈសំខាន់មួយ គឺសម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជាក្នុងការត្រៀមខ្លួនដើម្បីពង្រីកឱកាសដែលកើតមានឡើងពីកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី (FTA) ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យ និងបញ្ហាធំៗឱ្យស្ថិតនៅកម្រិតទាបបំផុត ហើយបញ្ហាដែលប្រទេសកម្ពុជាអាចប្រឈមតាមរយៈលទ្ធផលនៃការបញ្ចប់កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីនេះជាមួយប្រទេសមហាអំណាចសេដ្ឋកិច្ចចិន។ ពាណិជ្ជកម្មកម្ពុជា ជាពិសេសសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមចាំបាច់ត្រូវមានភាពសកម្មជាងមុនក្នុងការស្វែងរកធនធាន ការរៀបចំដែលមានលក្ខណៈគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ការស្រាវជ្រាវឱ្យបានម៉ត់ចត់លើឱកាស និងបញ្ហាប្រឈមនានាព្រមទាំងធានាបាននូវការកែលម្អគុណភាព ការប្រកួតប្រជែង និងផលិតភាពរបស់ផលិតផល។ រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាត្រូវតែរៀបចំបង្កើតបរិយាកាសធុរកិច្ច ដែលមានលក្ខណៈអំណោយផលនៅក្នុងប្រទេសតាមរយៈការកែលម្អហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត លើកស្ទួយសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល និងអភិវឌ្ឍវិស័យធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុរបស់ខ្លួន។

២.២ ពិធីសារស្តីពីលក្ខខណ្ឌតម្រូវការកូតតាមអនាម័យសម្រាប់នាំចេញផ្លែស្វាយស្រស់កម្ពុជាទៅកាន់ប្រទេសចិន

ពិធីសារស្តីពីលក្ខខណ្ឌតម្រូវការកូតតាមអនាម័យសម្រាប់នាំចេញផ្លែស្វាយស្រស់កម្ពុជាទៅកាន់ប្រទេសចិន ត្រូវបានចុះហត្ថលេខានៅខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២០ រវាងក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (MAFF) នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងអគ្គរដ្ឋបាលគយ (GACC) នៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន។

ពិធីសារនេះកំណត់ពីរបៀបដែលផ្លែស្វាយស្រស់ ដែលនឹងត្រូវនាំចេញទៅកាន់ប្រទេសចិនពីប្រទេសកម្ពុជាគួរតែត្រូវបានអនុលោមតាមច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធរបស់ប្រទេសចិន ត្រូវតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវការផ្នែកកូតតាមអនាម័យ និងមិនមានជាប់មកជាមួយសមាសភាពចង្រៃកូតតាមអនាម័យហាមឃាត់របស់ប្រទេសចិន។ ពិធីសារនេះគ្របដណ្តប់លើលក្ខខណ្ឌតម្រូវការកូតតាមអនាម័យតែប៉ុណ្ណោះ។ ស្តង់ដារ និងលក្ខខណ្ឌតម្រូវផ្សេងទៀតដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសុខភាពមនុស្ស (ដូចជាស្តង់ដារសុវត្ថិភាពចំណីអាហាររបស់ប្រទេសចិន) ប៉ុន្តែមិនមានចែងក្នុងពិធីសារក្នុងការនាំចេញផ្លែស្វាយដែលបានចុះហត្ថលេខានោះឡើយ។ ពិធីសារមិនទាក់ទងនឹងកូតតាមអនាម័យ ឬប្រភេទពូជដែលត្រូវនាំចេញទេ។ ផ្នែកទាំងនេះ គឺជាការសម្រេចចិត្តរបស់អ្នកផលិត និងអ្នកនាំចេញផ្លែស្វាយពីប្រទេសកម្ពុជា។

២.៣ គោលនយោបាយស្តីពីការនាំចូល និងនាំចេញទៅកាន់ប្រទេសចិន

នៅឆ្នាំ២០១៨ អគ្គរដ្ឋបាលគ្រប់គ្រងគុណភាព អធិការកិច្ច និងចត្តាឡីស័ក (AQSIQ) ត្រូវបានបញ្ចូលគ្នាទៅក្នុងអគ្គរដ្ឋបាលគយនៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន (សូមមើលក្នុងផ្នែក៤.១ សម្រាប់មុខងារលម្អិតរបស់ GACC) ។

សារៈសំខាន់សម្រាប់ការនាំចូលផ្លែឈើស្រស់ទៅកាន់ប្រទេសចិន គឺជាប្រភេទផ្លែឈើស្ថិតនៅក្នុងបញ្ជីនៃការនាំចូលផ្លែឈើស្រស់នៅក្នុងប្រទេសចិន។ បញ្ជីផ្លូវការដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតសម្រាប់ការនាំចូលនេះត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយនៅលើគេហទំព័ររបស់អគ្គរដ្ឋបាលគយនៃប្រទេសចិន (GACC) ប៉ុន្តែមានតែជាភាសាចិនតែប៉ុណ្ណោះ។ ភាសាអង់គ្លេសមាននៅលើតំណភ្ជាប់ <https://www.producereport.com/market-access-list> ។

ដោយមិនគិតពន្ធគយ ឬកូតតាមលើផ្លែឈើដែលត្រូវបាននាំចេញពីប្រទេសកម្ពុជាទៅប្រទេសចិនទេ ដែលនេះគឺជាលទ្ធផលនៃកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីតំបន់អាស៊ាន និងកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី។ ប៉ុន្តែអ្នកនាំចូលទៅប្រទេសចិនប្រហែលជាត្រូវដាក់ពាក្យសុំអនុញ្ញាតកូតតាមលើផ្លែឈើ ដែលអ្នកនាំចូលក្នុងប្រទេសចិនបញ្ជាក់ពីបរិមាណដែលពួកគេចង់នាំចូល។ នៅពេលត្រូវបានអនុម័ត អ្នកនាំចូលអាចនាំចូលផ្លែស្វាយជាបន្តបន្ទាប់រហូតដល់ចំនួនកូតតាមសរុបដែលបានអនុវត្ត និងត្រូវបានអនុញ្ញាតក្នុងអាជ្ញាប័ណ្ណ។

២.៤ កំពង់ផែនៅប្រទេសចិនដែលត្រូវបានរៀបចំជាកំពង់ផែផ្លែឈើ

ផ្លែស្វាយដែលត្រូវនាំចេញទៅប្រទេសចិននឹងត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យចូលតាមកំពង់ផែផ្សេងៗ ដែលបានរៀបចំដោយ GACC សម្រាប់ការនាំចូលផ្លែឈើស្រស់។ កំពង់ផែចាំបាច់ត្រូវមានបរិក្ខារចាំបាច់ដើម្បីគ្រប់គ្រងការនាំចូលផ្លែឈើស្រស់¹¹។ យោងតាមទិន្នន័យពីការិយាល័យអធិការកិច្ច និងកូតតាមអនាម័យនៅច្រកចេញនៃការនាំចេញក្នុងក្រុងសៀងហៃ ផ្លែឈើស្រស់ដែលនាំចូលមកកំពង់ផែនេះក្នុងឆ្នាំ២០១៧ មានបរិមាណ ១ ០០៨ ៨០០ តោន¹²។

¹¹ China-Cambodia Protocol on Phytosanitary Requirements for the export of fresh Mango from Cambodia to China
¹² <https://www.freshplaza.com/article/187790/China-Annual-fruit-import-Shanghai-port-reaches-one-million-tons/>

កំពង់ផែសំខាន់ៗនៅប្រទេសចិនដែលទទួលផ្ទៃឈើរួមមាន៖ សៀងហៃ (Shanghai) ដាលៀន (Dalian) គីនចូវ (Qin Zhou) សឹកគូ (Shekou) គីនហ្គាំងដាវ (Qinhuangdao) និងធៀនជីន (Tianjin)។

ឧទាហរណ៍កំពង់ផែសឹកគូ គឺជាផែសំខាន់មួយនៅស្រុកដាវ៉ាន់។ ប៉ុន្មានឆ្នាំថ្មីៗនេះជាមួយនឹងគោលនយោបាយប្រកាសពន្ធគយដែលមានភាពងាយស្រួល គ្រឿងបរិក្ខារជំនួយគ្រប់គ្រាន់ និងសេវាកម្មប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពក្រុមហ៊ុននាំចេញនិងនាំចូលកាន់តែច្រើនបានដឹងអំពីភាពខ្លាំងនៃផែនេះ ហើយប្រភេទនិងបរិមាណនៃផ្ទៃឈើនាំចូលទៅកាន់ប្រទេសចិនតាមកំពង់ផែសឹកគូបាននិងកំពុងកើនឡើងជារៀងរាល់ឆ្នាំ។ គោលដៅ គឺកសាងកំពង់ផែសឹកគូ (Shekou) ឱ្យទៅជាផែនាំចូលផ្ទៃឈើធំជាងគេនៅភាគខាងត្បូងប្រទេសចិន។ ចាប់តាំងពីខែមេសា ឆ្នាំ២០១៨ កំពង់ផែសឹកគូ (Shekou) បានចាប់ផ្តើមអនុវត្តគំរូប្រកាសពន្ធគយដែលអនុញ្ញាតឱ្យក្រុមហ៊ុនប្រកាសជាមុន ហើយទំនិញនឹងអាចបញ្ចេញបានពេលមកដល់ទីក្រុងហុងកុង។ ចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០១៩ កំពង់ផែនេះបានចាប់ផ្តើមសាកល្បងគំរូទូទាត់ពន្ធគយការប្រកាសពន្ធពីរដំហាន (Two-Step Declaration)។ បើនិយាយពីបរិក្ខារគាំទ្រ កំពង់ផែនេះមានទីតាំងត្រួតពិនិត្យចំនួន ១០៦កន្លែង និងមានកន្លែងទូទាត់ប្រាក់ចំនួន ៣ ១២៤ កន្លែង។ នៅឆ្នាំ២០១៨ ចំនួនកុងតឺន័រដែលចូលដល់កំពង់ផែសឹកគូមានសរុប ៤៦ ៣០០ TEU ដែលកើនឡើង ៤៣% បើប្រៀបធៀបទៅនឹងឆ្នាំមុន។ ផ្ទៃឈើដែលចូលតាមកំពង់ផែសឹកគូ (Shekou) ភាគច្រើនជាផ្លែស្រកានាគ ចេក ដូង មៀនប៉ែលិន ម្នាស់ និងមង្គុត។

ឧទាហរណ៍មួយទៀត គឺកំពង់ផែគីនហ្គាំងដាវ (Qinhuangdao) គឺជាចំណុចសំខាន់នៃការនាំចូលផ្ទៃឈើស្រស់។ កំពង់ផែដែលកំណត់សម្រាប់ការនាំចូលផ្ទៃឈើមានទីតាំងនៅក្បែរស្ថានីយកុងតឺន័រគីនហ្គាំងដាវ។ គម្រោងនេះរួមមានទីតាំងដាក់កុងតឺន័រទំហំ ៣៦ ០០០ម៉ែត្រការ៉េ មួយកន្លែង ដែលអាចផ្ទុកកុងតឺន័រត្រជាក់ចំនួន ៥០៤ ទីតាំងត្រួតពិនិត្យមួយទំហំ ៣ ០០០ម៉ែត្រការ៉េ (រួមទាំងទីលានសម្រាប់ត្រួតពិនិត្យ ទីតាំងកូតតាមអនាម័យទូរកុងតឺន័រ និងកន្លែងធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ផ្ទៃឈើ) និងទីតាំងធ្វើប្រតិបត្តិកម្មកូតតាមអនាម័យមួយទំហំ ៣៦ ០០០ម៉ែត្រការ៉េ (រួមមានទីតាំងធ្វើប្រតិបត្តិកម្មតាមរយៈការធ្វើធូបនកម្ម ទីតាំងធ្វើប្រតិបត្តិកម្មត្រជាក់ និងទីតាំងធ្វើប្រតិបត្តិកម្មដោយកម្ដៅ) ទីតាំងស្តុកត្រជាក់ដែលមានការគ្រប់គ្រងត្រឹមត្រូវចំនួន២ ដែលមានទំហំសរុបចំនួន ៦ ០០០ម៉ែត្រគីប ជាមួយនឹងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងសីតុណ្ហភាព និងសំណើមស្វ័យប្រវត្តិ ទីតាំងការិយាល័យ ទីតាំងត្រួតពិនិត្យបឋម និងបន្ទប់ដាក់សំណាក។ គីនហ្គាំងដាវកំពុងធ្វើផែនការទីផ្សារលក់ដុំផ្ទៃឈើ ដែលនឹងគ្របដណ្តប់ផ្ទៃដីជាង ១៦ហិកតា។ បរិក្ខារជំនួយផ្នែកទីផ្សាររួមមានទីតាំងស្តុកទុក កន្លែងចតឡាន សេវាកម្មការិយាល័យ និងសេវាកម្មផ្សេងទៀតដែលរៀបចំរួចជាស្រេច ការផ្តល់ការប្រកាសតាមអេឡិកត្រូនិក បណ្តាញ ព័ត៌មាន ការត្រួតពិនិត្យដែលមានគុណភាព ការតាមដាន ការកែច្នៃនិងចែកចាយ សេវាកម្មហិរញ្ញវត្ថុ និងសេវាកម្មរួមបញ្ចូលផ្សេងទៀតសម្រាប់ទីផ្សារលក់ដុំក្នុងការផ្តល់នូវសេវាកម្ម ដែលប្រកបដោយវិជ្ជាជីវៈ ហ័ស និងមានគុណភាពខ្ពស់។

ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធខ្សែសង្វាក់ត្រជាក់ និងការដឹកជញ្ជូនបានកើនឡើងយ៉ាងគំហុកនៅប្រទេសចិន កើនឡើងពីសមត្ថភាពស្តុកទុកត្រជាក់ចំនួន ១០លានម៉ែត្រ និងឡានត្រជាក់ ១២ ០០០គ្រឿងនៅឆ្នាំ២០០៧ ទៅសមត្ថភាពស្តុកទុកត្រជាក់ចំនួន ១០៦លានម៉ែត្រ និងឡានត្រជាក់ ៨៩ ០០០គ្រឿងនៅឆ្នាំ២០១៥។ កំណើនយ៉ាងឆាប់រហ័សក្នុងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធខ្សែសង្វាក់ត្រជាក់នេះបានប្រមូលផ្តុំនៅតាមផែដំៗ និងតំបន់ពាណិជ្ជកម្មសេរី (Free Trade Zone) ដូចជាទីក្រុងសៀងហៃ ក្វាងចូវ ហ្វូជៀន និងធានជីន។ ជាមួយនឹងការកើនឡើងនៃពាណិជ្ជកម្មតាមអ៊ីនធឺណេតនៅក្នុងទីផ្សារនាំចូលផ្ទៃឈើស្រស់នៅប្រទេសចិន ហានិភ័យពីមុនដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការទូទាត់ និងឥណទាន ដូចជាការទូទាត់ដែលមិនអាច

ជឿទុកចិត្តបានពីអតិថិជនចិន និងអ្នកនាំចូល និងការពន្យារពេលក្នុងការទទួលបានការទូទាត់សរុប ត្រូវបានកាត់បន្ថយ តាមរយៈវិធីសាស្ត្រទូទាត់អនឡាញដែលអាចជឿទុកចិត្តបាន ដែលភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងផ្ទាល់ទៅកាន់គេហទំព័រទីផ្សារលក់ ផ្លែឈើស្រស់លើបណ្តាញសង្គម។ សម្រាប់ការអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ការបង្ការភាពខូចខាត កាត់បន្ថយការ ចំណាយ និងការបង្កើនភាពងាយស្រួល អ្នកនាំចេញផ្លែឈើស្រស់ត្រូវបានផ្តល់អនុសាសន៍ឱ្យប្រើប្រាស់ការនាំចេញផ្ទាល់ ដោយសារបណ្តាញអ្នកចែកចាយបឋមរបស់ពួកគេនៅប្រទេសចិនផ្ទាល់។ នៅប្រទេសចិនទាំងមូលមានទីផ្សារលក់ដុំ ជាង ៤ ០០០កន្លែង ហើយទីក្រុងនីមួយៗ មានទីផ្សារលក់ដុំធំៗជាច្រើនកន្លែង។ ផ្សារកសិកម្ម ស៊ីនហ្វាឌី (Xinfadi) នៅ ទីក្រុងប៉េកាំង គឺជាទីផ្សារលក់ដុំធំជាងគេនៅភាគខាងជើងនៃប្រទេសចិន និងជាប្រភព ៧០% នៃបន្លែ និង ៨០% នៃផ្លែឈើ ដែលប្រើប្រាស់នៅទីក្រុងប៉េកាំង។ ផ្សារលក់ដុំបន្លែផ្លែឈើជាងណានៅខេត្តគីងចូវ គឺជាទីផ្សារលក់ដុំកសិផលនាំចូល សំខាន់ជាងគេនៅប្រទេសចិន ដែលទទួលខុសត្រូវ ៧០% នៃបន្លែផ្លែឈើនាំចូលទាំងអស់ទៅក្នុងប្រទេសចិន¹³។

---

¹³ Source: Exporting Fresh Fruit and Vegetables to China, Produce Market Association, 2016

នីតិវិធីក្នុងការសំរេចញ្ជ្រៃផ្លែស្វាយ តាមជំហាននីមួយៗ

ជំហានទី១	ការចុះបញ្ជីអ្នកដាំដុះស្វាយ និងទីតាំងវេចខ្ចប់ជាមួយអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម
ជំហានទី២	វិញ្ញាបនបត្រ និងស្តង់ដារ
ជំហានទី៣	ការប្រកាសពន្ធគយ និងឯកសារគាំទ្រ
ជំហានទី៤	ការដឹកជញ្ជូនផ្លែស្វាយ និងការទូទាត់ប្រាក់

៣.១ ការចុះបញ្ជីអ្នកដាំដុះស្វាយ និងទីតាំងវេចខ្ចប់ជាមួយអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម

ម្ចាស់អាជីវកម្មទាំងឡាយ ដែលមានបំណងចង់នាំចេញត្រូវធ្វើការចុះបញ្ជីការជាមួយអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្មនៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (MAFF)។ អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្មនឹងធ្វើបញ្ជីរាយនាមកសិដ្ឋានដែលបានចុះបញ្ជីរួចទៅកាន់អគ្គរដ្ឋបាលគយនៃប្រទេសចិន (GACC)។ មុនពេលធ្វើចាប់ពាណិជ្ជកម្មនេះ អគ្គរដ្ឋបាលគយនៃប្រទេសចិននឹងបញ្ជូនមន្ត្រីអធិការកិច្ចមកកាន់ប្រទេសកម្ពុជា ដើម្បីបញ្ជាក់ និងវាយតម្លៃក្រុមហ៊ុនមួយចំនួនដែលបានចុះបញ្ជី ដែលពួកគេជ្រើសរើសទៅលើការគ្រប់គ្រងការដាំដុះ ការវេចខ្ចប់ ការស្តុកទុក និងការដឹកជញ្ជូនផ្លែស្វាយ។ ក្រុមហ៊ុនដែលបានអនុញ្ញាតដោយ MAFF និង GACC តែប៉ុណ្ណោះ ដែលអាចនាំផ្លែស្វាយចេញទៅកាន់ប្រទេសចិនបាន។

៣.២ វិញ្ញាបនបត្រ និងស្តង់ដារ

- ៣.២.១ ការធ្វើអធិការកិច្ច និងភូតតាមអនាម័យមុនពេលនាំចេញ
- ៣.២.២ ការទទួលបាននូវវិញ្ញាបនបត្រអនាម័យ និងភូតតាមអនាម័យ
- ៣.២.៣ ការគ្រប់គ្រងចម្ការ
- ៣.២.៤ ការត្រួតពិនិត្យអនុលោមភាព

៣.២.១ ការធ្វើអធិការកិច្ច និងភូតតាមអនាម័យមុនពេលនាំចេញ

មុនពេលនាំចេញមុនពេលនាំចេញផ្លែស្វាយដែលវេចខ្ចប់រួច ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ត្រូវធ្វើអធិការកិច្ច និងភូតតាមអនាម័យទៅលើផ្លែស្វាយវេចខ្ចប់ក្នុងអត្រា ២% នៃបរិមាណសរុប។ ប្រសិនបើមានសមាសភាពចង្រៃហាមឃាត់របស់ប្រទេសចិនត្រូវបានរកឃើញ ទំនិញនឹងមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យនាំចេញទៅកាន់ប្រទេសចិនទេ។ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទនឹងចេញនូវវិញ្ញាបនបត្រភូតតាមអនាម័យ ដែលស្របទៅតាមស្តង់ដារអន្តរជាតិសម្រាប់វិធានការភូតតាមអនាម័យលេខ១២ (International Standard and Phytosanitary Measure No. 12) ដែលបង្ហាញអំពីសូចនាករបច្ចេកទេសដូចជា ប្រភេទការសម្លាប់មេរោគដោយកម្ដៅ ដោយកម្រិត សីតុណ្ហភាព រយៈពេល និងចំនួនទុក្ខភេទ ហើយបានបញ្ជាក់នៅក្នុងការប្រកាសបន្ថែមដូចខាងក្រោម៖

«ទំនិញបញ្ជី(ផ្លែស្វាយ) ដែលអនុលោមទៅតាមពិធីសារនៃលក្ខខណ្ឌតម្រូវការភូតតាមអនាម័យសម្រាប់ការនាំចេញផ្លែស្វាយស្រស់ពីប្រទេសកម្ពុជាទៅកាន់ប្រទេសចិន និងគ្មានសមាសភាពចង្រៃភូតតាមអនាម័យហាមឃាត់របស់ប្រទេសចិន»

លើសពីនេះទៀត ឈ្មោះ ឬលេខចុះបញ្ជីចម្ការ និងកន្លែងវេចខ្ចប់ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងត្រូវបញ្ជាក់នៅក្នុងសេចក្ដីថ្លែងការណ៍បន្ថែម។

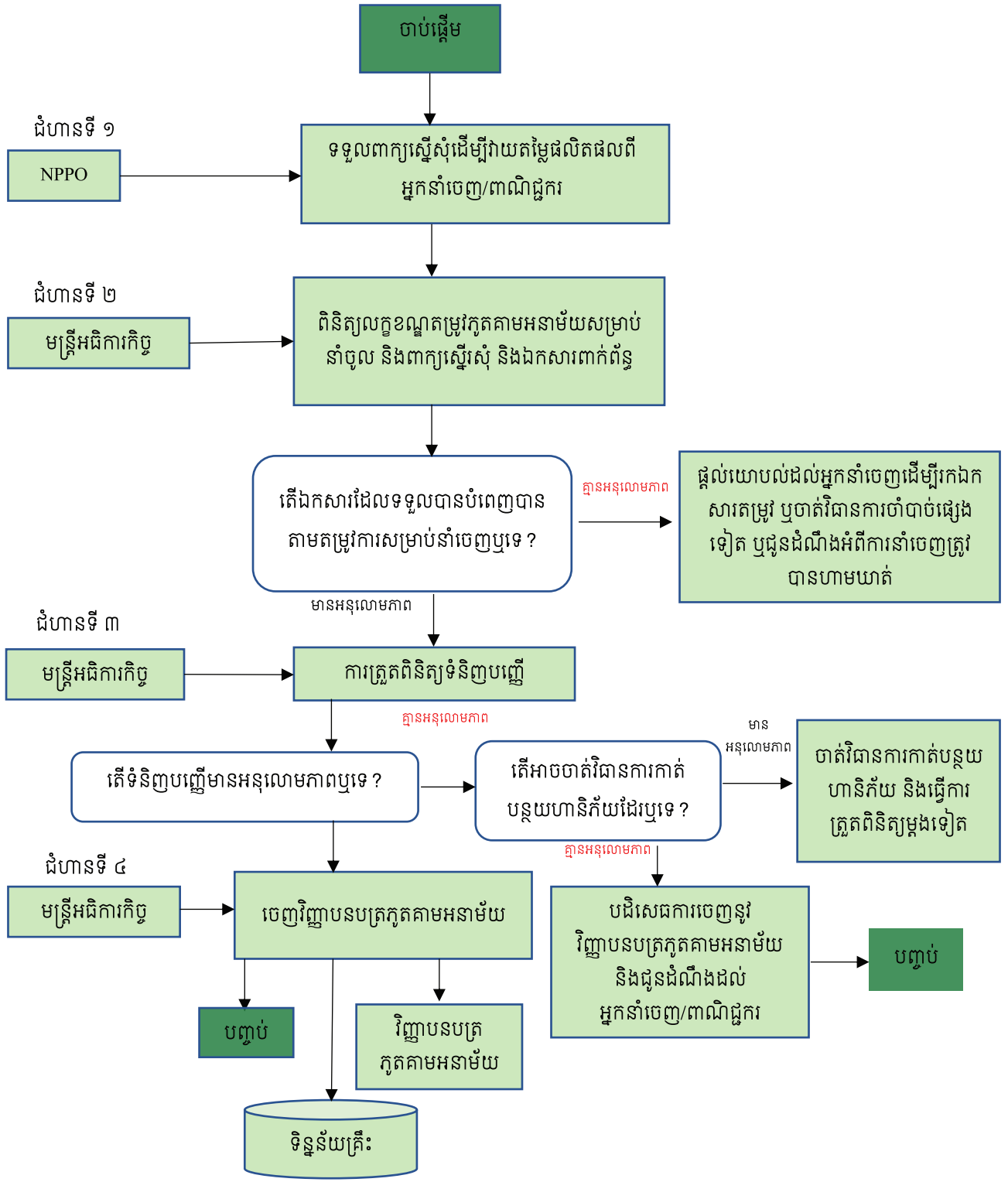
៣.២.២ ការទទួលបាននូវវិញ្ញាបនបត្រអនាម័យ និងភូតតាមអនាម័យ

ដូចទៅនឹងប្រទេសនាំចូលដទៃទៀតដែរ ប្រទេសចិនត្រូវការភ័ស្តុតាងដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់ថាគ្មានផលិតផលណាដែលមានសមាសភាពចង្រៃ ហើយពួកគេត្រូវការព័ត៌មានផ្សេងទៀតអំពីផលិតផលដូចជា ការធ្វើប្រតិបត្តិកម្មចំហាយទឹកក្តៅ ឬការធ្វើប្រតិបត្តិកម្មទឹកក្តៅមុនពេលនាំចេញ។ អ្នកនាំចេញត្រូវតែផ្តល់ឯកសារបន្ថែមដើម្បីបញ្ជាក់អំពីបញ្ហានេះ។ ឯកសារតម្រូវមានភាពខុសគ្នាពីផលិតផលមួយទៅផលិតផលមួយផ្សេងទៀត។ ឧទាហរណ៍ សម្រាប់ផ្លែស្វាយស្រស់ជាការចាំបាច់ក្នុងការបញ្ជាក់ថាការលាងសម្អាតផ្លែស្វាយស្រស់ត្រូវបានអនុវត្តដូចដែលបានតម្រូវក្នុងខ្លឹមសារពិធីសារផ្លែស្វាយ។ ការលាងសម្អាតផលិតផលមុននាំចេញរួមមានការសម្អាតអនាម័យ និងសម្អាតសមាសភាពចង្រៃក្នុងប្រទេសដែលទទួលបានផលិតផល។

ដើម្បីទទួលបានវិញ្ញាបនបត្រភូតតាមអនាម័យពីនាយកដ្ឋានការពារដំណាំ អនាម័យ និងភូតតាមអនាម័យនៃអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្មនៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទត្រូវចំណាយពេលពី ១០ ម៉ោងទៅ ១២០ ម៉ោងទើបទទួលបានវិញ្ញាបនបត្រ។

<p>ជំហានទី១</p>	<p>ការដាក់ពាក្យ</p> <p>អ្នកនាំចេញ ឬពាណិជ្ជករត្រូវដាក់ពាក្យស្នើសុំសម្រាប់ការធ្វើអធិការកិច្ចកូតតាមអនាម័យ (Plant Quarantine Inspection) សម្រាប់ការនាំចេញទំនិញទៅនាយកដ្ឋានការពារដំណាំ អនាម័យ និងកូតតាមអនាម័យនៃអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ។</p> <p>ពាក្យស្នើសុំត្រូវរួមបញ្ចូលឯកសារពាក់ព័ន្ធ៖</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ពាក្យស្នើសុំ (ទទួលបានពីន.ក.អ.ក នៃ អ.ន.ក) ○ វិក្កយបត្រ ○ បញ្ជីវេចខ្ចប់ ○ បណ្ណប៉ាតង់ ○ វិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីអាករលើតម្លៃបន្ថែម ○ វិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម ○ វិញ្ញាបនបត្រការធ្វើប្រតិបត្តិកម្មកូតតាមអនាម័យ
<p>ជំហានទី២</p>	<p>ការពិនិត្យឯកសារ</p> <p>មន្ត្រីទទួលពាក្យ និងពិនិត្យឯកសារលក្ខខណ្ឌតម្រូវកូតតាមអនាម័យនាំចូល និងពិនិត្យពាក្យស្នើសុំ និងឯកសារពាក់ព័ន្ធ។</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ប្រសិនបើពាក្យស្នើសុំ និងឯកសារពាក់ព័ន្ធទាំងអស់អនុលោមតាមច្បាប់ អ្នកនាំចេញ ឬអាជីវករត្រូវបង់ប្រាក់ ហើយបន្តទៅជំហានបន្ទាប់ ○ ប្រសិនបើពាក្យស្នើសុំមិនគ្រប់គ្រាន់ អ្នកត្រូវពិនិត្យនឹងផ្តល់ការណែនាំដល់អ្នកនាំចេញក្នុងការរកឯកសារឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ ឬណែនាំនូវវិធានការផ្សេងទៀតដែលចាំបាច់ ឬប្រាប់អំពីការនាំចូលនូវផលិតផលទាំងនោះត្រូវបានហាមឃាត់
<p>ជំហានទី៣ និងទី៤</p>	<p>ការត្រួតពិនិត្យទំនិញបញ្ជី (ផ្លែស្វាយ)</p> <p>បន្ទាប់ពីទទួលបានពាក្យស្នើសុំ ប្រសិនបើឯកសារមានគ្រប់គ្រាន់ ប្រធាននាយកដ្ឋានការពារដំណាំ អនាម័យ និងកូតតាមអនាម័យនៃអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទនឹងចាត់តាំងមន្ត្រីអធិការកិច្ចកូតតាមអនាម័យ ដើម្បីចុះធ្វើអធិការកិច្ចទំនិញ និងត្រួតពិនិត្យលក្ខខណ្ឌតម្រូវកូតតាមអនាម័យសម្រាប់ការនាំចូល។</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ តើទំនិញមានអនុលោមភាពតាមច្បាប់ដែរ ឬទេ ? ○ ប្រសិនបើមានអនុលោមភាព នោះនឹងអាចចេញវិញ្ញាបនបត្រកូតតាមអនាម័យ ○ ប្រសិនបើមិនមានអនុលោមភាព តើអាចចាត់វិធានការកាត់បន្ថយហានិភ័យបាន ឬទេ ? <p>ប្រសិនបើមិនមានអនុលោមភាព ត្រូវបដិសេធក្នុងការចេញវិញ្ញាបនបត្រកូតតាមអនាម័យ ប្រសិនបើអាចអនុវត្តវិធានការកាត់បន្ថយហានិភ័យ និងត្រូវធ្វើអធិការកិច្ចម្តងទៀត។</p>

នីតិវិធីនេះអនុវត្តតាមគោលការណ៍ណែនាំនៃស្តង់ដារអន្តរជាតិសម្រាប់វិធានការក្នុងករណីមានអនាម័យលេខ១២ (ISPM No.12) ដើម្បីធានាថាទូដាក់ក្នុងក្រុម ផលិតផល ឬទំនិញផ្សេងៗ ដែលបានឆ្លងកាត់នីតិវិធីនេះ គឺត្រូវបានអនុលោមតាមច្បាប់ ក្នុងករណីមានអនាម័យនៃប្រទេសនាំចូល និងពិតជាអនុលោមតាមខ្លឹមសារដូចដែលបានពិពណ៌នានៅក្នុងគំរូវិញ្ញាបនបត្រ។

៣.២.៣ ការគ្រប់គ្រងចម្ការ

ចម្ការដែលបានចុះបញ្ជីនាំចេញទាំងអស់ត្រូវបង្កើត និងអនុវត្តវិញ្ញាបនកម្ម GAP ឬប្រព័ន្ធវិញ្ញាបនកម្មអន្តរជាតិ ផ្សេងទៀត ដើម្បីធានាបាននូវការតាមដានដំណើរការផលិតកម្ម។ ការគ្រប់គ្រងលក្ខខណ្ឌអនាម័យក្នុងចម្ការ យកចេញនូវ ផ្លែឈើល្អៗក្នុងកំឡុងពេលប្រមូលផល និងអនុវត្តវិធានការចម្រុះគ្រប់គ្រងសមាសភាពចង្រៃ (IPM) ដូចជាការត្រួតពិនិត្យ សមាសភាពចង្រៃ ការគ្រប់គ្រងថ្នាំកសិកម្ម ឬថ្នាំដីសាស្ត្រ និងប្រតិបត្តិការកសិកម្ម។ ចំពោះសមាសភាពចង្រៃភូតតាម អនាម័យហាមឃាត់របស់ប្រទេសចិន (មានក្នុងបញ្ជីឈ្មោះឧបសម្ព័ន្ធទី១) ភាគីកម្ពុជាត្រូវតែត្រួតពិនិត្យតាមដាន និង អង្កេតនៅចម្ការស្វាយក្នុងកំឡុងពេលផ្នែកពុលពូជលាស់ និងប្រមូលផលដើម្បីធានាថាសមាសភាពចង្រៃភូតតាមអនាម័យ ហាមឃាត់របស់ប្រទេសចិនស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រង។ ចម្ការដែលបានចុះបញ្ជីទាំងអស់ត្រូវរក្សាកំណត់ត្រានៃការត្រួត ពិនិត្យ និងគ្រប់គ្រងសមាសភាពចង្រៃ ហើយផ្តល់ទៅឱ្យ GACC តាមការស្នើសុំ។ កំណត់ត្រាត្រួតពិនិត្យត្រូវតែមាន ឈ្មោះ សមាសធាតុផ្សំ កាលបរិច្ឆេទនៃការប្រើប្រាស់ និងកំហាប់នៃសារធាតុគីមីទាំងអស់ដែលត្រូវបានប្រើក្នុងរដូវដាំដុះ។

៣.២.៤ ការពិនិត្យអនុលោមភាព

មុនពេលចាប់ផ្តើមការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម GACC នឹងបញ្ជូនអ្នកជំនាញភូតតាមអនាម័យមកប្រទេសកម្ពុជា ដើម្បីធ្វើ ការត្រួតពិនិត្យជាប្រព័ន្ធនូវអនុលោមភាព ការត្រួតពិនិត្យ និងការវាយតម្លៃក្នុងការគ្រប់គ្រងការដាំដុះ ការកែច្នៃ ការរក្សា ទុក និងការដឹកជញ្ជូនផ្លែស្វាយ និងប្រសិទ្ធភាពនៃការធ្វើអធិការកិច្ចនាំចេញ និងប្រព័ន្ធភូតតាមអនាម័យនៅកម្ពុជា។ ការ ចំណាយសម្រាប់ការពិនិត្យ និងការធ្វើអធិការកិច្ចបឋមរបស់អ្នកជំនាញ GACC នៅប្រទេសកម្ពុជារួមទាំងការធ្វើដំណើរ ការស្នាក់នៅ និងការចំណាយផ្សេងទៀតនឹងត្រូវជាបន្ទុករបស់ភាគីកម្ពុជា។

៣.៣ ការប្រកាសពន្ធគុយ និងឯកសារគាំទ្រ
៣.៣.១ លក្ខខណ្ឌតម្រូវសម្រាប់ការវេចខ្ចប់ និងការធ្វើប្រព្រឹត្តកម្មភូតតាមអនាម័យ
៣.៣.២ នីតិវិធីគុយ/ការទទួលបានអាជ្ញាប័ណ្ណនាំចេញ
៣.៣.៣ វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ប្រភពដើម

៣.៣.១ លក្ខខណ្ឌតម្រូវសម្រាប់ការវេចខ្ចប់ និងការធ្វើប្រព្រឹត្តកម្មភូតតាមអនាម័យ

រាល់រុក្ខជាតិដែលវេចខ្ចប់ និងឃ្នាំងស្តុកត្រូវតែបង្កើតប្រព័ន្ធតាមដាន ដើម្បីធានាថាផ្លែឈើនាំចេញអាចត្រូវបាន តាមដានទៅចម្ការដែលបានចុះបញ្ជី។ ប្រសិនបើរុក្ខជាតិដែលវេចខ្ចប់ត្រូវបានព្រៃកចេញពីកន្លែងធ្វើប្រព្រឹត្តកម្មដោយកម្ពុជា អាចត្រូវបានតាមដានត្រឡប់ទៅប្រភពចម្ការតាមរយៈកន្លែងធ្វើប្រព្រឹត្តកម្មដែលពាក់ព័ន្ធ។ ទីតាំងវេចខ្ចប់ និងកន្លែងធ្វើ ប្រព្រឹត្តកម្មលើផ្លែស្វាយ បន្ទាប់ពីការប្រមូលផលត្រូវធ្វើឡើងក្រោមការត្រួតពិនិត្យយ៉ាងតឹងរឹងរបស់ភាគីកម្ពុជា ហើយត្រូវ ឆ្លងកាត់ការជ្រើសរើស លាង សម្អាត និងដំណើរការផ្សេងៗទៀតដោយដៃ ដើម្បីធានាថាផ្លែឈើគ្មានប្រឡាក់ដី សត្វល្អិតចង្រៃ ពីងពាងក្រហម ខ្យង ផ្លែល្អៗ និងកាកសំណល់រុក្ខជាតិ។ ប្រសិនបើថ្នាំសម្លាប់ផ្សិតត្រូវបានប្រើប្រាស់ នោះត្រូវអនុវត្ត ស្របតាមស្តង់ដារសុវត្ថិភាពចំណីអាហារជាតិរបស់ប្រទេសចិន។ ផ្លែស្វាយសម្រាប់នាំចេញទៅប្រទេសចិនត្រូវតែប្រព្រឹត្ត កម្មដោយកម្ពុជា ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃការឆ្លងរាលដាលរបស់រុយចោះផ្លែ។

៣.៣.២ នីតិវិធីគយ/ការទទួលបានអាជ្ញាប័ណ្ណនាំចេញ

អ្នកនាំចេញប្តីត្រូវតែចុះឈ្មោះចូលប្រព័ន្ធ ASYCUDA នៅអគ្គនាយកដ្ឋានគយ និងរដ្ឋាករកម្ពុជាមុនពេលដែលអាជ្ញាធរគយទទួលស្គាល់ការនាំចេញដោយស្វ័យប្រវត្តិ។ បន្ទាប់ពីទទួលបានវិញ្ញាបនបត្រកូតតាមអនាម័យ អ្នកនាំចេញត្រូវមានលិខិតអនុញ្ញាតពីនាយកដ្ឋានគ្រប់គ្រងនាំចេញ GDCE ឬនៅច្រកចេញ។ ឯកសារសំខាន់ៗសម្រាប់ការអនុញ្ញាតនេះរួមមាន៖ (ដំណើរការជាក់លាក់ត្រូវបានពិពណ៌នានៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី២)។

សម្រាប់រាល់ការដឹកជញ្ជូន	សម្រាប់ការដឹកជញ្ជូនតែម្តង
<ul style="list-style-type: none"> ▪ វិក្កយបត្រ និងបញ្ជីវេចខ្ចប់ ▪ លិខិតស្នើសុំសម្រាប់ធ្វើអធិការកិច្ចទំនិញ (ក្នុងរោងចក្រតែប៉ុណ្ណោះ) ▪ លិខិតអនុញ្ញាតឱ្យជើងសារគយ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ លិខិតចុះបញ្ជីក្រុមហ៊ុនពីក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ▪ ប័ណ្ណប៉ាតង់ ▪ វិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីពន្ធ (អាករ)

(ឧទាហរណ៍នៃឯកសារភ្ជាប់មាននៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី៣)

នៅពេលដែលផ្ទៃឈើមកដល់កំពង់ផែប្រទេសចិន ប្រទេសនាំចេញតម្រូវឱ្យផ្តល់របាយការណ៍វាស់ស្ទង់សីតុណ្ហភាព និងកំណត់ត្រាសីតុណ្ហភាពក្នុងការធ្វើប្រព្រឹត្តិកម្មដល់មន្ត្រី GACC ដើម្បីធ្វើសវនកម្ម។

៣.៣.៣ វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ប្រភពដើម

លិខិតបញ្ជាក់ប្រភពដើម (Certificate Of Origin) គឺជាឯកសារដែលត្រូវបានប្រើក្នុងពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ ដើម្បីបញ្ជាក់ថាទំនិញដែលផលិតនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាជាកន្លែងត្រូវបាននាំចេញ។ លិខិតបញ្ជាក់ប្រភពដើមត្រូវបានបំពេញដោយអ្នកនាំចេញ ហើយត្រូវបានបញ្ជាក់ដោយស្ថាប័នដែលទទួលបានការទទួលស្គាល់។ ក្នុងករណីព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មមានតួនាទីបញ្ជាក់ថាទំនិញនៅក្នុងការដឹកជញ្ជូននាំចេញជាក់លាក់ណាមួយត្រូវបានដាំដុះ ផលិត ឬកែច្នៃនៅក្នុងប្រទេសជាក់លាក់ណាមួយ។ សម្រាប់លិខិតបញ្ជាក់ប្រភពដើមដែលមានសុពលភាព គឺត្រូវតែចុះហត្ថលេខាដោយអ្នកនាំចេញ និងមានសហហត្ថលេខាដោយក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម។ លិខិតបញ្ជាក់ប្រភពដើមបញ្ជាក់ថាទំនិញនៅក្នុងការដឹកជញ្ជូនណាមួយត្រូវមានប្រភពដើមជាក់លាក់ក្រោមនិយមន័យ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីទ្វេភាគី ឬពហុភាគីជាក់លាក់មួយ។ វិញ្ញាបនបត្រនេះត្រូវបានតម្រូវដោយអាជ្ញាធរគយរបស់ប្រទេសក្នុងការសម្រេចថា ការនាំចូលគួរទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ពីការអនុគ្រោះស្របតាមតំបន់ពាណិជ្ជកម្មពិសេស ឬសហព័ន្ធគយដូចជា សហភាពអឺរ៉ុប អាស៊ាន ឬ កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីអាមេរិកខាងជើង (NAFTA) ឬមុនពេលការយកពន្ធលើទំនិញត្រូវបានអនុវត្ត។

ដើម្បីដាក់ពាក្យស្នើសុំលិខិតបញ្ជាក់ប្រភពដើមសម្រាប់នាំចេញទៅប្រទេសចិនបាន អ្នកនាំចេញត្រូវការទម្រង់លិខិតបញ្ជាក់ប្រភពដើមអក្សរ(E)។ អ្នកនាំចេញត្រូវទៅនាយកដ្ឋាននាំចូល និងនាំចេញនៃអគ្គនាយកដ្ឋានសេវាកម្មពាណិជ្ជកម្ម។ ឯកសារចាំបាច់មាន៖

- លិខិតអនុញ្ញាតពីក្រុមហ៊ុនទៅក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម (ឧ. ក្នុង ឧបសម្ព័ន្ធ៣)
- វិក្កយបត្រលក់ បញ្ជីវេចខ្ចប់ និងកិច្ចសន្យាលក់
- របាយការណ៍ត្រួតពិនិត្យពីមន្ត្រីពាណិជ្ជកម្ម
- វិក្កយបត្រដឹកទំនិញ/វិក្កយបត្រដឹកជញ្ជូនតាមផ្លូវអាកាស
- ការប្រកាសពន្ធគយ

បច្ចុប្បន្ន អ្នកនាំចេញអាចដាក់ពាក្យស្នើសុំវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ប្រភពដើមទំនិញតាមរយៈប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក និងតាមរយៈគេហទំព័ររបស់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម៖ <https://co.moc.gov.kh>

៣.៤ ការដឹកជញ្ជូនស្វាយ និងការទូទាត់ប្រាក់

៣.៤.១ ការរៀបចំផ្លែស្វាយសម្រាប់នាំចេញ

៣.៤.២ ការវេចខ្ចប់ និងបិទស្លាកសញ្ញាលើផ្លែស្វាយ

៣.៤.៣ ការដឹកជញ្ជូនផ្លែស្វាយពីប្រទេសកម្ពុជាទៅកាន់ប្រទេសចិន

៣.៤.៤ ការបង្កើត និងអភិវឌ្ឍន៍ទំនាក់ទំនងពាណិជ្ជកម្មជាមួយក្រុមហ៊ុនដឹកជញ្ជូននាំចេញ

៣.៤.៥ ភ្នាក់ងារ និងអ្នកចែកចាយ

៣.៤.៦ នីតិវិធីនៃការទូទាត់ប្រាក់

៣.៤.១ ការរៀបចំផ្លែស្វាយសម្រាប់នាំចេញ

អ្នកលក់ ឬអ្នកនាំចេញត្រូវរៀបចំកាលវិភាគផ្គត់ផ្គង់ ឬផលិតកម្មឱ្យបានទាន់ពេលវេលា និងធ្វើការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយក្រុមហ៊ុនដឹកជញ្ជូនលើកាលបរិច្ឆេទទទួលទំនិញដែលបានព្រមព្រៀងគ្នា។ ប្រសិនបើអ្នកលក់ ឬអ្នកនាំចេញបានចុះកិច្ចសន្យាជាមួយអ្នកដាំដុះច្រើន អ្នកលក់ត្រូវកំណត់ពេលផ្គត់ផ្គង់ ឬផលិតកម្មដោយផ្អែកលើបរិមាណផ្លែស្វាយដែលត្រូវដឹកជញ្ជូនម្តង។ ក្នុងករណីជាច្រើន(យោងតាមកិច្ចព្រមព្រៀង) សម្ភារៈវេចខ្ចប់សមស្របត្រូវតែអាចរកបានសម្រាប់អ្នកលក់/អ្នកនាំចេញ។ ដូច្នោះ សម្ភារៈទាំងនេះចាំបាច់ត្រូវផ្គត់ផ្គង់ឱ្យបានទាន់ពេលវេលា។ ទាំងនេះមានន័យថា រាល់ផែនការដឹកជញ្ជូន និងការរៀបចំត្រូវតែធ្វើឱ្យច្បាស់លាស់ដោយមានយន្តការសមស្រប។

ដោយសារតែផ្លែស្វាយស្រស់ងាយខូច សម្ភារៈវេចខ្ចប់ និងកន្លែងរក្សាទុកត្រូវតែរៀបចំឱ្យបានទាន់ពេលវេលា។ នៅពេលដែលផ្លែស្វាយត្រូវបានប្រមូលផលគ្រប់គ្រាន់ និងដល់ពេលវេលានាំចេញ នោះនឹងត្រូវបានធ្វើប្រព្រឹត្តកម្ម ដើម្បីសម្លាប់សមាសភាពចង្រៃតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវនៃកិច្ចព្រមព្រៀង ដែលមានចែងក្នុងពិធីសារចុះហត្ថលេខា។ ការប្រព្រឹត្តកម្មដោយកម្តៅមាន ២ប្រភេទដូចដែលបានព្រមព្រៀងគ្នា៖

- ការធ្វើប្រព្រឹត្តកម្មដោយចំហាយទឹកក្តៅ៖ ការធ្វើប្រព្រឹត្តកម្មដោយចំហាយទឹកក្តៅនៅផ្នែកខាងក្នុងនៃផ្លែស្វាយ (ផ្លែស្វាយដែលធំបំផុត) ក្នុងសីតុណ្ហភាព ៤៧អង្សារសេ រយៈពេល ២០នាទី កម្រិតសំណើម៩៥%។

ចុងក្រោយ ផ្លែស្វាយស្រស់នឹងត្រូវវេចខ្ចប់ដាក់ចូលទូកុងតឺន័រ ហើយដឹកទៅកន្លែងលក់ (កន្លែងដែលអ្នកលក់ស្វាយឱ្យទៅអ្នកទិញ)។

៣.៤.២ ការវេចខ្ចប់ និងបិតស្លាកសញ្ញាលើផ្លែស្វាយ

- **ស្លាកសញ្ញា:** តាមពិធីសារកូតតាមអនាម័យ ផ្លែស្វាយគួរតែត្រូវដាក់ស្លាកសញ្ញាឱ្យបានច្បាស់លាស់ជាមួយនឹងពាក្យ «នាំចេញទៅសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន» ជាភាសាអង់គ្លេស និង «ប្រភេទពូជស្វាយ ប្រភពដើម (ឧទាហរណ៍ ប្រទេសកម្ពុជា) ចម្ការ (អ្នកដាំដុះ) រុក្ខជាតិវេចខ្ចប់ និងព័ត៌មានពីសហគ្រាសធ្វើប្រព្រឹត្តកម្មកម្ពុជា ជាភាសាអង់គ្លេស»។

រូបភាពទី២៖ ឧទាហរណ៍នៃស្លាកសញ្ញានាំចេញពីប្រទេសកម្ពុជា

- **ប្រអប់វេចខ្ចប់:** ភាគច្រើននៃការរក្ខត្រូវប្រើប្រាស់អ្នកទិញផលិតផល និងអតិថិជនអាចត្រូវបានរកឃើញទាក់ទងនឹងការវេចខ្ចប់មិនល្អដោយសារតែការចនាមិនត្រឹមត្រូវ ឬការជ្រើសរើស និងការប្រើប្រាស់មិនសមរម្យ។ កញ្ចប់ផលិតផលដែលបានចនាត្រឹមត្រូវត្រូវតែផ្ទុក ការពារ និងកំណត់អត្តសញ្ញាណផលិតផលដែលធ្វើឱ្យមនុស្សគ្រប់គ្នាពេញចិត្តចាប់តាំងពីអ្នកដាំរហូតដល់អតិថិជន។

ការណែនាំខ្លះៗសម្រាប់ការវេចខ្ចប់ «ល្អ»

ភាពអាចប្រើប្រាស់ឡើងវិញបាន / ភាពរលាយតាមបែបជីវសាស្ត្រ

ការកើនឡើងចំនួនទីផ្សារ និងទីផ្សារនាំចេញជាច្រើនបានធ្វើឱ្យមានការរឹតបន្តឹងការចោលសំរាមសម្រាប់សម្ភារៈវេចខ្ចប់។ នៅពេលអនាគត ផលិតផលវេចខ្ចប់ស្ទើរតែទាំងអស់នឹងអាចកែច្នៃឡើងវិញបាន ឬអាចរលាយតាមបែបជីវសាស្ត្របាន ឬទាំងពីរ។

ប្រភេទ

និន្នាការគឺឆ្ពោះទៅរកការប្រើប្រាស់ការវេចខ្ចប់ដុំ (ទ្រង់ទ្រាយធំ) សម្រាប់អ្នកកែច្នៃ និងអ្នកទិញដុំ និងកញ្ចប់តូចៗសម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់។

ភាពទាក់ទាញការលក់

រូបភាពពាណិជ្ជកម្មដែលមានគុណភាពខ្ពស់កំពុងត្រូវបានប្រើប្រាស់ ដើម្បីបង្កើនការទាក់ទាញការលក់។ រូបភាពចម្រុះពណ៌ ការប្រើប្រាស់អក្សរវែកៗ និងរូបសញ្ញាជារឿងពេញនិយម។

រយៈពេលប្រើប្រាស់បាន

ការវេចខ្ចប់ផលិតផលបែបទំនើបអាចត្រូវបានផលិតតាមលក្ខណៈបច្ចេកទេសសម្រាប់ទំនិញនីមួយៗ ដើម្បីពន្យាររយៈពេលប្រើប្រាស់ និងកាត់បន្ថយការកាត់សំណល់។

- ការវេចខ្ចប់៖** ផ្លែស្វាយនីមួយៗនឹងត្រូវបានខ្ចប់ជាមួយស្រោមស្ពោរ Polystyrene ដែលស្អាត ទន់ និងអាចពង្រីកបាន ដើម្បីការពារស្ពោរជាមុនពេលវេចខ្ចប់ក្នុងប្រអប់/កេស។ សម្ភារៈវេចខ្ចប់ត្រូវតែអាចរក្សាផលិតផលក្នុងបរិមាណសមស្របងាយស្រួលសម្រាប់ដឹកជញ្ជូន និងចែកចាយ។ ផលិតផលវេចខ្ចប់ត្រូវតែត្រូវនឹងផ្នែកខាងក្នុងនៃសម្ភារៈវេចខ្ចប់ហើយនៅសល់ចន្លោះតិចតួច។ ប្រសិនបើប្រអប់ខ្យល់ត្រូវបានប្រើគ្រប់ពេល ដែលបើកខ្យល់ចេញ ប្រអប់នោះត្រូវតែត្រូវបានគ្របដោយរបាំងការពារសមាសភាពចង្រៃ ហើយផ្នែកទាំងអស់នៃប្រអប់ត្រូវតែភ្ជាប់ជាមួយក្រដាសស្អិត ដើម្បីការពារសមាសភាពចង្រៃចូល។ សម្ភារៈដែលប្រើក្នុងការវេចខ្ចប់ត្រូវតែស្អាត និងស្រស់ដើម្បីជៀសវាងការខូចខាតដល់ផ្នែកខាងក្នុង ឬខាងក្រៅនៃផលិតផល។ ការប្រើប្រាស់សម្ភារៈផ្សេងៗ ជាពិសេសក្រដាស ឬផ្លាកសញ្ញាពាណិជ្ជកម្មត្រូវបានអនុញ្ញាតសម្រាប់រូបភាពបោះពុម្ព ឬស្លាកសញ្ញាដែលធ្វើពីទឹកថ្នាំ ឬការបិទដែលគ្មានជាតិពុល។ ផ្លែស្វាយត្រូវបានដាក់ក្នុងសម្បកកេសដោយមានកូដអន្តរជាតិសម្រាប់ការវេចខ្ចប់ និងដឹកជញ្ជូនផ្លែឈើ និងបន្លែស្រស់។

រូបភាពទី៣៖ ឧទាហរណ៍នៃប្រអប់វេចខ្ចប់ផ្សេងៗគ្នា

- **ការការពារ៖** ប្រអប់វេចខ្ចប់ត្រូវតែការពារផលិតផលពីការបំផ្លាញដោយមេកានិច និងលក្ខខណ្ឌបរិស្ថានមិនល្អ ក្នុងអំឡុងពេលលើកដាក់ និងចែកចាយ។ សម្រាប់អ្នកទិញផលិតផល កញ្ចប់ផលិតផលដែលរំហែក ឆ្លាយ ឬខូច បានបង្ហាញពីការកង្វះការយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការលើកដាក់។ ប្រអប់វេចខ្ចប់ផលិតផលត្រូវតែរឹងមាំគ្រប់គ្រាន់ ក្នុងការទប់ទល់នឹងការខូចខាតក្នុងកំឡុងពេលវេចខ្ចប់ ស្តុកទុក និងដឹកជញ្ជូនទៅទីផ្សារ។

ដោយសារតែកញ្ចប់ផលិតផលស្ទើរតែទាំងអស់ត្រូវបានដាក់លើបន្ទះឈើ ប្រអប់វេចខ្ចប់ផលិតផលគួរតែមានភាព រឹងមាំ ដើម្បីទប់ទល់នឹងការសង្កត់នៅក្នុងសីតុណ្ហភាពទាប និងបរិយាកាសសំណើមខ្ពស់។ ទោះបីជាថ្លៃដើមរបស់សម្ភារៈ វេចខ្ចប់កើនឡើងយ៉ាងខ្លាំងក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះក៏ដោយ ក៏ប្រអប់វេចខ្ចប់ផលិតផលដែលមានគុណភាព អន់ និងមានទម្ងន់ស្រាលងាយនឹងបង្កការខូចខាតដោយសារការដឹកជញ្ជូន ឬសំណើម លែងត្រូវបានប្រើប្រាស់ដោយអ្នក វេចខ្ចប់ ឬអ្នកទិញទៀតហើយ។

ផលិតផលដែលមានគោលដៅសម្រាប់ទីផ្សារនាំចេញ ទាមទារឱ្យប្រអប់វេចខ្ចប់ផលិតផលមានភាពរឹងមាំបន្ថែម ទៀត។ ផលិតផលដែលត្រូវបានដឹកជញ្ជូនតាមផ្លូវអាកាសតម្រូវឱ្យមានការវេចខ្ចប់ ទំហំកញ្ចប់ និងអ៊ីសូឡង់ពិសេស។

ការខូចខាតដែលបណ្តាលមកពីការគ្រប់គ្រងបរិស្ថានមិនល្អក្នុងកំឡុងពេលលើកដាក់ និងការផ្ទេរផលិតផលជា មូលហេតុចម្បងមួយក្នុងចំណោមហេតុសំខាន់ៗនៃការមិនទទួលយកផលិតផល និងបង្កភាពមិនពេញចិត្តពីអ្នកទិញនិង អ្នកប្រើប្រាស់។ ប្រអប់វេចខ្ចប់ផលិតផលគួរតែសមស្របទៅនឹងផលិតផល ដែលអាចបង្កើតជាបរិស្ថានល្អបំផុតសម្រាប់ រក្សាអាយុកាលប្រើប្រាស់ផលិតផលបានយូរបំផុត។

- **ការកំណត់អត្តសញ្ញាណ៖** សម្បកវេចខ្ចប់ត្រូវតែបង្ហាញ និងផ្តល់នូវព័ត៌មានដែលមានប្រយោជន៍អំពីផលិតផល។ ជាទូទៅ (ហើយអាចតម្រូវក្នុងករណីខ្លះ) ព័ត៌មានដែលត្រូវផ្តល់មានដូចជា ឈ្មោះផលិតផល យីហោ ទំហំ ចំណាត់ថ្នាក់ ពូជ ទម្ងន់សរុប ចំនួនឯកតា អ្នកដាំដុះ អ្នកដឹកជញ្ជូន និងប្រទេសជាអ្នកផលិត។

លេខកូដផលិតផលសកល (UPC ឬលេខបារកូដ) អាចត្រូវបានបញ្ចូលជាផ្នែកមួយនៃការស្លាកសញ្ញា។ UPC ដែលត្រូវបានប្រើនៅក្នុងឧស្សាហកម្មម្ហូបអាហារមានលេខកូដចំនួន ១០ ខ្ទង់ ដែលអាចស្តែនដោយម៉ាស៊ីន។ លេខ ប្រាំខ្ទង់ដំបូង គឺជាលេខដែលបានកំណត់ទៅឱ្យអ្នកផលិតជាក់លាក់ណាមួយ (អ្នកវេចខ្ចប់ ឬអ្នកដឹកជញ្ជូន) ហើយលេខ ៥ ខ្ទង់បន្ទាប់តំណាងឱ្យព័ត៌មានពីផលិតផលណាមួយដូចជា ប្រភេទផលិតផល និងទំហំកញ្ចប់។ ទោះបីជាមិនមាន ព័ត៌មានអំពីតម្លៃក៏ដោយ ក៏ UPC ត្រូវបានប្រើប្រាស់កាន់តែច្រើនឡើងដោយអ្នកវេចខ្ចប់ អ្នកដឹកជញ្ជូន អ្នកទិញ និងអ្នក លក់រាយដោយសារនេះជាវិធីសាស្ត្រមួយលឿន និងងាយស្រួលក្នុងការគ្រប់គ្រងស្តុក និងគណនេយ្យចំណាយ។ ការប្រើ ប្រាស់ UPC ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពទាមទារឱ្យមានការសម្របសម្រួលជាមួយអ្នកដែលធ្វើការជាមួយសម្បកវេចខ្ចប់ផលិត ផល។

៣.៤.៣ ការដឹកជញ្ជូនផ្លែស្វាយពីប្រទេសកម្ពុជាទៅកាន់ប្រទេសចិន

បច្ចុប្បន្ននេះ ផ្លូវដឹកជញ្ជូនដោយផ្ទាល់ពីប្រទេសកម្ពុជាទៅកាន់ប្រទេសចិននៅមានកម្រិត។ ប្រទេសកម្ពុជាមិនមានព្រំដែនជាប់ជាមួយប្រទេសចិនទេ ហើយជាលទ្ធផលប្រទេសកម្ពុជាត្រូវតែងផ្អែកលើកំពង់ផែទីក្រុងហូជីមិញ ដែលជាមជ្ឈមណ្ឌលដឹកជញ្ជូនផ្លែឈើរបស់ខ្លួនទៅកាន់ប្រទេសចិន។ ប៉ុន្តែផ្លែស្វាយពីប្រទេសកម្ពុជាក៏ត្រូវបានដឹកជញ្ជូនឆ្លងកាត់ព្រំដែនពីប្រទេសវៀតណាមទៅកាន់ប្រទេសចិនដែរ (មិនស្របច្បាប់)។

ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មផ្លែស្វាយផ្លូវការកំពុងកើនឡើងជាលំដាប់ ផ្លូវសម្រាប់ដឹកជញ្ជូននាំចេញដែលត្រូវបានប្រើសម្រាប់ការនាំចេញផ្លែស្វាយបានផ្តល់នូវការណែនាំមួយចំនួនសម្រាប់ការដឹកជញ្ជូនផ្លែស្វាយទៅកាន់ប្រទេសចិន។

ផ្លូវសំខាន់ៗនៃការដឹកជញ្ជូនផ្លូវការចំនួន៤ សម្រាប់ការដឹកជញ្ជូនផ្លែស្វាយស្រស់ទៅប្រទេសចិនមានដូចជា ផ្លូវគោក ផ្លូវសមុទ្រ ផ្លូវទន្លេ និងផ្លូវអាកាស។ តម្លៃសម្រាប់ការដឹកជញ្ជូនតាមរយៈផ្លូវទាំង៤នេះមានភាពខុសគ្នាច្រើន។ ការដឹកជញ្ជូនតាមកំពង់ផែដែលមានទំនាក់ទំនងល្អ និងមានកំហុសចូលចតញឹកញាប់មានតម្លៃទាប និងចំណាយពេលដឹកជញ្ជូនខ្លី។ កំពង់ផែដែលកំពុងមិនសូវចូលចតជាទូទៅត្រូវចំណាយថ្លៃ និងមានលទ្ធភាពដឹកជញ្ជូនតិច។ ផ្លូវដឹកជញ្ជូនកំពង់វិឌ្ឍន៍យ៉ាងឆាប់រហ័ស ហើយព័ត៌មានខាងក្រោមនេះគ្រាន់តែជាការចង្អុលបង្ហាញអំពីផ្លូវ ដែលសមស្របសម្រាប់ការនាំចេញផ្លែស្វាយដែលក៏អាចត្រូវបានប្រើសម្រាប់ការនាំចេញស្វាយផងដែរ។

ជម្រើសដឹកជញ្ជូន និងផ្លូវចំនួនបួនមានដូចខាងក្រោម៖

- **តាមផ្លូវគោក៖** ពីប្រកព្រំដែនកម្ពុជាទៅប្រកព្រំដែនវៀតណាម៖ **ក)** ពីប្រកបារិតកម្ពុជាទៅប្រកម៉ុកបាយ (Moc Bai) ប្រទេសវៀតណាម **ខ)** ពីប្រកត្រពាំងផ្លុងកម្ពុជាទៅប្រកហ្សាមាត (Xa Mat) ប្រទេសវៀតណាម **គ)** ពីប្រកត្រពាំងស្រែកម្ពុជាទៅប្រកហាវលូ (Hoa Lu) ប្រទេសវៀតណាម។ ផ្លែឈើទាំងនេះនឹងដឹកជញ្ជូនពីប្រទេសវៀតណាមទៅកាន់ក្រុងពីងសៀង (Pingxiang) បន្ទាប់មកទៅកាន់ទីផ្សារធំៗនៅប្រទេសចិន។ ផ្លូវតូចៗផ្សេងទៀតរួមមាន៖ ពីប្រកអូយ៉ាដាវកម្ពុជាទៅឡឺត្រាញ់ (Le Tranh) ប្រទេសវៀតណាម ហើយបន្ទាប់មកឆ្ពោះទៅកំពង់ផែនានាក្នុងប្រទេសចិន។
- **តាមទន្លេ៖** ពីភ្នំពេញទៅហូជីមិញ។ ចំពោះការផ្ទេរពីទីក្រុងហូជីមិញមានផ្លូវដឹកជញ្ជូនជាច្រើនទៅប្រទេសចិន។ បច្ចុប្បន្នកំពង់ផែធំៗពីរនៅប្រទេសចិន ដែលទទួលបានការនាំចូលផ្លែស្វាយ គឺកំពង់ផែសៀងហៃ (Shanghai) និងកំពង់ផែដាលៀន (Dalian) ។
- **សេវាដឹកជញ្ជូនតាមសមុទ្រ៖** ពីភ្នំពេញ-ព្រះសីហនុ-ក្រុងសៀងហៃ។ បច្ចុប្បន្នផ្លូវនេះត្រូវចំណាយពេល ១៤ថ្ងៃ ហើយតម្រូវឱ្យឈប់នៅកំពង់ផែមួយផ្សេងទៀតនៅតាមផ្លូវ។ ក្រុមហ៊ុនចិនមួយចំនួនកំពុងរកមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនដោយផ្ទាល់ពីក្រុងព្រះសីហនុទៅកាន់ក្រុងសៀងហៃ ដែលចំណាយពេលត្រឹមតែ ៧ ថ្ងៃប៉ុណ្ណោះ ហើយរំពឹងថានឹងបើកនៅពេលក្រោយក្នុងឆ្នាំ២០២០។ ផ្លូវដឹកជញ្ជូនតែមួយប៉ុណ្ណោះពីក្រុងព្រះសីហនុទៅសៀងហៃ។ បច្ចុប្បន្នមានតែក្រុមហ៊ុនមួយតែប៉ុណ្ណោះ ដែលកំពុងប្រើប្រាស់ផ្លូវនេះ។

- **សេវាដឹកជញ្ជូនតាមផ្លូវអាកាស៖** ពីអាកាសយានដ្ឋានអន្តរជាតិភ្នំពេញទៅអាកាសយានដ្ឋានសៀងហៃ។ បច្ចុប្បន្ននេះមិនមានការដឹកជញ្ជូនតាមផ្លូវអាកាសទេ។ នៅពេលអនាគត ការនាំចេញស្វាយអាចត្រូវបានដឹកជញ្ជូនតាមអាកាសយានដ្ឋានសំខាន់ៗ ដែលពួកគេនឹងត្រូវដឹកជញ្ជូនទៅដូចជាក្រុងសៀងហៃ ក្រុងជាំងស៊ូ (Zhengzhou) និងក្រុងក្លុងចូវ (Guangzhou)។

កំពង់ផែធំៗនៅក្នុងប្រទេសចិនដែលទទួលបានផ្លែឈើពីទីក្រុងហូជីមិញ (ក្រៅពីក្រុងសៀងហៃ និងដាលៀន) រួមមាន៖ គីនចូវ (Qinzhou) ស៊ីកគូ (Shekou) គីនដាវ (Qingdao) និងធានជីន (Tianjin)។ ច្បាស់ណាស់ថា មានកំពង់ផែជាច្រើនទៀតដែលអាចទទួលបានផ្លែឈើដែរ ប៉ុន្តែជាទូទៅក្នុងបរិមាណតិចតួចណាស់សម្រាប់ផ្លែឈើកម្ពុជា។

៣.៤.៤ ការបង្កើត និងអភិវឌ្ឍន៍ទំនាក់ទំនងពាណិជ្ជកម្មជាមួយក្រុមហ៊ុនដឹកជញ្ជូននាំចេញ

ការដឹកជញ្ជូននាំចេញអាចត្រូវបានគេមើលឃើញថាជា ផ្នែកមួយបន្ថែមទៀតដល់ដំណើរការផលិតកម្មដំណាំស្វាយក្នុងស្រុករបស់ក្រុមហ៊ុននានាក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន។ ការយល់អំពីកន្លែងដែលអាជីវកម្មរបស់ក្រុមហ៊ុនឈរនៅក្នុងខ្សែច្រវ៉ាក់ផ្គត់ផ្គង់ការនាំចេញនឹងជួយឱ្យក្រុមហ៊ុនកំណត់នូវដំណាក់កាលបន្ថែមទៀតអ្វីខ្លះ ដែលចាំបាច់ដើម្បីនាំយកផលិតផលផ្លែស្វាយរបស់ខ្លួនទៅកាន់ទីផ្សារនាំចេញ។

ដើម្បីឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព (និងប្រសិទ្ធិផល) លើការដឹកជញ្ជូន / ពាណិជ្ជករ / អ្នកនាំចេញត្រូវតែបង្កើតទំនាក់ទំនង និងធ្វើការរួមគ្នាជាមួយក្រុមហ៊ុនដឹកជញ្ជូន។ ចំណុចនេះចាំបាច់ណាស់ មិនត្រឹមតែសម្រាប់ការដឹកជញ្ជូនប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែត្រូវធ្វើឱ្យបានឱ្យកាន់តែឆាប់កាន់តែល្អ។

ការជ្រើសរើសជម្រើសត្រឹមត្រូវក្នុងការដឹកជញ្ជូនផ្លែស្វាយត្រូវតែជារឿងអាទិភាពបំផុត សម្រាប់ក្រុមហ៊ុនរបស់អ្នកហើយពិតជាមានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការនាំចេញប្រកបដោយភាពជោគជ័យ។ ក្នុងការសម្រេចចិត្តនេះ កត្តាជាច្រើនដូចជាតម្លៃ និងវិធីសាស្ត្រនៃការទូទាត់គួរតែត្រូវយកមកពិចារណា។ ការមិនទទួលបានតម្លៃនាំចេញ ដែលអ្នកចង់បានអាចបណ្តាលឱ្យមានការខាតបង់ដោយសារការចំណាយផ្សេងៗដែលមិនបានព្រងទុក។ ដូចគ្នានេះដែរ ការទារលុយពីកូនបំណុលនៅក្នុងប្រទេសចិន គឺជាកិច្ចការដ៏លំបាកមួយ ដូច្នេះការជ្រើសរើសជម្រើសទូទាត់ប្រាក់ត្រឹមត្រូវសម្រាប់អាជីវកម្មនឹងកាត់បន្ថយហានិភ័យលើការមិនបង់ប្រាក់។

បញ្ជីផ្ទៀងផ្ទាត់សម្រាប់ការដឹកជញ្ជូនទំនិញ

- តើក្រុមហ៊ុនបានពិចារណាលើតម្រូវការដឹកជញ្ជូនសម្រាប់ការនាំចេញហើយ ឬនៅ? ឧ. តើនៅកន្លែងណាដែលក្រុមហ៊ុនស្ថិតនៅក្នុងខ្សែច្រវ៉ាក់ផ្គត់ផ្គង់នាំចេញ?
- តើក្រុមហ៊ុនបានស៊ើបអំពីហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត ដែលអាចរាំងស្ទះសក្តានុពលនាំចេញផ្លែស្វាយ ឧ. ដូចជាទីតាំងកន្លែងវេចខ្ចប់ និងទីតាំងកំពង់ផែហើយ ឬនៅ?
- តើក្រុមហ៊ុនបានស៊ើបអំពីការប្រើប្រាស់សេវាកម្មផ្សេងៗរបស់ភ្នាក់ងារលក់ ឬអ្នកចែកចាយហើយ ឬនៅ?
- តើក្រុមហ៊ុនបានស៊ើប/ជួលអ្នកដឹកជញ្ជូនទំនិញ ឬភ្នាក់ងារគយ ដែលមានសក្តានុពលហើយ ឬនៅ?
- តើក្រុមហ៊ុនបានពិចារណាជម្រើសដឹកជញ្ជូនល្អបំផុតសម្រាប់អ្នកហើយ ឬនៅ? ឧ. ផ្លូវអាកាស ឬផ្លូវសមុទ្រ?

- តើក្រុមហ៊ុនបានកំណត់តម្លៃ និងយល់ថាតើតម្លៃនេះគួររួមបញ្ចូលអ្វីខ្លះហើយ ឬនៅ ?
- តើក្រុមហ៊ុនមានការយល់ដឹងអំពីជម្រើសនៃការទូទាត់សម្រាប់ពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ (បណ្ណាឥណទាន ការទូទាត់តាមប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិត) និងការគ្រប់គ្រងពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេសហើយ ឬនៅ ?

៣.៤.៥ ភ្នាក់ងារ និងអ្នកចែកចាយ

ក្រុមហ៊ុននាំចេញផ្លែស្វាយនឹងមិនគ្រប់គ្រងខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់ទាំងមូលទេ ហើយពឹងផ្អែកលើភ្នាក់ងារ ឬអ្នកចែកចាយដើម្បីសម្រួលដល់សកម្មភាពនាំចេញរបស់ពួកគេ។ ភ្នាក់ងារ និងអ្នកចែកចាយមានតួនាទី និងទំនួលខុសត្រូវខុសៗគ្នា។ តួនាទី និងទំនួលខុសត្រូវទាំងនេះក៏មានភាពខុសគ្នាអាស្រ័យលើថា ពួកគេដំណើរការនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ឬប្រទេសចិន។ ការជ្រើសរើសភ្នាក់ងារ ឬអ្នកចែកចាយត្រឹមត្រូវ គឺសំខាន់ព្រោះក្រុមហ៊ុននឹងពឹងផ្អែកលើចំណេះដឹង និងជំនាញរបស់ពួកគេនៅក្នុងទីផ្សារនៅប្រទេសចិន។

តួនាទីរបស់ភ្នាក់ងារ និងអ្នកចែកចាយ

- ពួកគេមិនយកភាពជាម្ចាស់លើទំនិញទេ
- ពួកគេតំណាងឱ្យអ្នកផ្គត់ផ្គង់សម្រាប់អ្នកទិញ
- ពួកគេត្រូវបានជួលដោយអ្នកនាំចេញក្នុងបរិមាណទឹកប្រាក់ ដែលផ្អែកលើកម្រៃជើងសារនៃការលក់
- អ្នកនាំចេញទទួលខុសត្រូវចំពោះការចេញវិក្កយបត្រ និងប្រមូលការទូទាត់ពីអតិថិជនរបស់ពួកគេ។

តួនាទីរបស់អ្នកចែកចាយ

- ពួកគេកាន់កាប់ភាពជាម្ចាស់នៃទំនិញ ហើយបន្ទាប់មកលក់ទំនិញបន្ត
- ពួកគេបន្ថែមតម្លៃលើផលិតផលនៅពេលលក់បន្ត
- លុយដែលរកបានដោយអ្នកចែកចាយ គឺខ្ពស់ជាងភ្នាក់ងារព្រោះអ្នកចែកចាយកាន់បញ្ជីសារពើភ័ណ្ណផ្តល់ឥណទានសម្រាប់អតិថិជន និងទទួលខុសត្រូវផ្នែកទីផ្សារ។

អ្នកដឹកជញ្ជូនបន្ត និងជើងសារគយ: ប្រសិនបើក្រុមហ៊ុនមានបំណងគ្រប់គ្រងការផ្គត់ផ្គង់ដោយខ្លួនឯង ប៉ុន្តែក្រុមហ៊ុនខ្វះចំណេះដឹងក្នុងការយកផ្លែស្វាយទៅលក់នៅទីផ្សារអន្តរជាតិ ការប្រើជើងសារគយ ឬអ្នកដឹកជញ្ជូនទំនិញបន្ត គឺជាមធ្យោបាយដ៏មានប្រសិទ្ធភាពបំផុតដើម្បីដឹកជញ្ជូនផ្លែស្វាយ។ ស្ថាប័នទាំងនេះជាទូទៅមានជំនាញឯកទេសក្នុងការដឹកទំនិញអន្តរជាតិ។ នៅពេលជ្រើសរើសអ្នកដឹកជញ្ជូនបន្ត ក្រុមហ៊ុនគួរតែពិចារណាទៅលើបទពិសោធន៍របស់ពួកគេក្នុងការគ្រប់គ្រងផលិតផលដែលងាយខូច¹⁴។

¹⁴ A list of logistic service providers and freight forwarders can be provided by GIZ-SRECA project upon request: <https://connecting-asia.org/activities/>

៣.៤.៦ នីតិវិធីនៃការទូទាត់ប្រាក់

មានវិធីទូទាត់ផ្សេងៗគ្នាជាច្រើនសម្រាប់ក្រុមហ៊ុនដូចជា៖

- **ការទូទាត់ដោយបង់ប្រាក់ជាមុន៖** អ្នកទិញបង់លុយមុនការដឹកជញ្ជូន (មិនសូវទូទៅសម្រាប់ពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ)។
- **បណ្ណតំណទាន (Letters of Credit) ៖** ធនាគាររបស់អ្នកនាំចូលចេញនូវឯកសារដែលបញ្ជាក់ថាពួកគេនឹងបង់លុយឱ្យអ្នកនាំចេញនៅពេលដែលលក្ខខណ្ឌនៃលិខិតតំណទានត្រូវបានបំពេញ។
- **ការផ្ទេរតាមទូរគមនាគមន៍ (Telegraphic Transfer) ៖** ការផ្ទេរប្រាក់តាមទូរគមនាគមន៍ (TT) គឺជាវិធីសាស្ត្រអេឡិចត្រូនិក ដែលការផ្ទេរប្រាក់ដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់យ៉ាងសំខាន់សម្រាប់ប្រតិបត្តិការក្រៅប្រទេស។ ជាធម្មតាការផ្ទេរប្រាក់តាមទូរគមនាគមន៍បានបញ្ចប់ក្នុងរយៈពេល ២ ទៅ ៤ ថ្ងៃនៃថ្ងៃធ្វើការអាស្រ័យលើប្រភពដើម និងទិសដៅនៃការផ្ទេរប្រាក់ក៏ដូចជាតម្រូវការប្តូររូបិយប័ណ្ណណាមួយ។
- **ការប្រមូលឯកសារ (Documentary Collection) ៖** ប្រគល់ការគ្រប់គ្រងឯកសារពាណិជ្ជកម្មរបស់ក្រុមហ៊ុនទៅឱ្យធនាគាររបស់ក្រុមហ៊ុន។
- **លក្ខខណ្ឌតំណទាន (Credit Terms) ៖** ការទូទាត់នឹងកើតឡើងបន្ទាប់ពីក្រុមហ៊ុនបានដឹកជញ្ជូនផ្ទៃស្វាយ។

ចំពោះការទូទាត់ថ្លៃផ្ទៃលើស្រស់ ជាទូទៅវិធីសាស្ត្រទូទាត់តាមលិខិតតំណទានមិនត្រូវបានប្រើប្រាស់ទេ ព្រោះចំណាយពេលយូរដើម្បីបំពេញការទូទាត់ ឯកសារមានភាពស្មុគស្មាញ ហើយថ្លៃចំណាយខ្ពស់។ ជាទូទៅវិធីសាស្ត្រការទូទាត់ប្រាក់ គឺតាមរយៈការផ្ទេរប្រាក់តាមទូរគមនាគមន៍ (Telegraphic-T/T) ដែលរាប់បញ្ចូលទាំង ១០០% T/T ជាមុន ឬ ៨០% T/T ជាមុន ២០% នៅពេលមកដល់។ ក្រោមរបៀបយកទំនិញជាមុនហើយបង់ប្រាក់ជាក្រោយ ជាធម្មតាគឺ ១០០% T/T នៅពេលមកដល់អាស្រ័យលើចំនួនផ្ទៃលើដែលលក់បាន។ មានរបៀបទូទាត់ប្រាក់មួយបែបទៀតហៅថា ភាពជាដៃគូដែលតម្រូវឱ្យមានប្រាក់កក់ខ្លះជាមុន ហើយប្រាក់ដែលនៅសល់នឹងត្រូវទូទាត់នៅពេលលក់ផ្ទៃលើបាន។

លក្ខខណ្ឌតម្រូវជាតំណក់ សម្រាប់ការនាំចូលទេវ័យប្រទេសចិន

ជំហានទី៥	ច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិ
ជំហានទី៦	ការធ្វើអធិការកិច្ច ការធ្វើតេស្ត និងការត្រួតពិនិត្យគុណភាព
ជំហានទី៧	ការប្រកាសពន្ធគុយ និងឯកសារយោង
ជំហានទី៨	ការធ្វើអធិការកិច្ចគុយ និងភូតតាមអនាម័យ និងនីតិវិធីនៃការធ្វើតេស្ត

៤.១ ច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិ

៤.១.១ ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃបទប្បញ្ញត្តិ និងច្បាប់ និងតួនាទីរបស់ GACC

៤.១.២ ច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិសម្រាប់ការនាំចូលផ្លែឈើស្រស់

៤.១.១ ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃបទប្បញ្ញត្តិ និងច្បាប់ និងតួនាទីរបស់ GACC

អគ្គរដ្ឋបាលគយចិន (GACC) គឺជាស្ថាប័នសំខាន់ដែលគ្រប់គ្រងគោលនយោបាយ បទប្បញ្ញត្តិ និងការធ្វើអធិការកិច្ចពាក់ព័ន្ធនឹងការនាំចូលផ្លែឈើស្រស់របស់ប្រទេស។

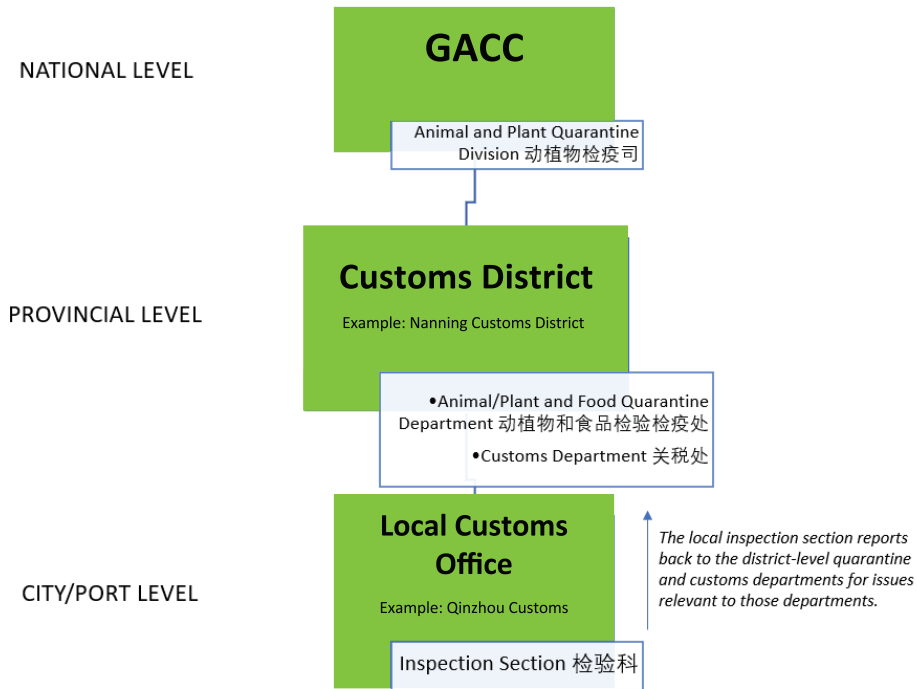
មុនការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធរបស់រដ្ឋាភិបាលចិនឡើងវិញក្នុងឆ្នាំ២០១៨ កម្រិតភូតតាមអនាម័យសម្រាប់ការនាំចូល និងសុវត្ថិភាពចំណីអាហារនាំចូលថ្នាក់ជាតិ គឺជាការទទួលខុសត្រូវរបស់អគ្គរដ្ឋបាលត្រួតពិនិត្យគុណភាព អធិការកិច្ច និងចត្តាឡីស័ក (AQSIQ)។ នៅក្នុងការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធឡើងវិញ ការទទួលខុសត្រូវក្នុងការត្រួតពិនិត្យ និងការអនុវត្ត និងបុគ្គលិកដែលទាក់ទងនឹងការនាំចូលផ្លែឈើស្រស់ត្រូវបានប្រគល់ឱ្យ GACC វិញ។ ការចាត់តាំងឡើងវិញរួមមានការផ្លាស់ប្តូរផ្នែកទាំងអស់នៃការិយាល័យបសុព្យាបាល និងរុក្ខជាតិ និងចត្តាឡីស័ក (动植物检疫司) ដើម្បីក្លាយជាផ្នែកមួយនៃ GACC។ ទន្ទឹមនឹងនេះដែរ ការិយាល័យអធិការកិច្ច និងចត្តាឡីស័ក CIQ ថ្នាក់មូលដ្ឋានដែលធ្លាប់គ្រប់គ្រងដោយ AQSIQ ត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងការិយាល័យគយក្នុងតំបន់របស់ចិន ហើយទីបំផុតត្រួតពិនិត្យដោយ GACC ។

មុខងាររបស់ GACC ទាក់ទងនឹងផ្លែឈើស្រស់ ដែលបាននាំចូលរួមមានដូចខាងក្រោម៖

បទប្បញ្ញត្តិ (ថ្នាក់ជាតិ)	ការអនុវត្ត (ភាគច្រើនអនុវត្តដោយមន្ត្រីគយថ្នាក់ក្រោម)
<ul style="list-style-type: none"> • ផ្តល់សិទ្ធិ និងដកហូតសិទ្ធិចូលទីផ្សារសម្រាប់ផលិតផលបរទេស • កំណត់លក្ខខណ្ឌតម្រូវភូតតាមអនាម័យសម្រាប់ផលិតផល/ប្រទេសដោយផ្អែកលើការពិនិត្យទីតាំងជាក់ស្តែង និងវាយតម្លៃហានិភ័យ • ចុះហត្ថលេខា និងអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀង និងសន្ធិសញ្ញាអន្តររដ្ឋាភិបាលស្តីពីពិធីសារភូតតាមអនាម័យ • បោះពុម្ពផ្សាយបញ្ជីផ្លែឈើស្រស់ ដែលបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព ហើយបានអនុម័តសម្រាប់ការនាំចូលទៅប្រទេសចិនក៏ដូចជាទីតាំងវេចខ្ចប់ និងចម្ការផ្លែឈើដែលបានចុះបញ្ជី។ 	<ul style="list-style-type: none"> • ដើរតួជាភ្នាក់ងារអធិការកិច្ចគយច្រកចូលកំពង់ផែ ដែលអាចរឹបអូសទំនិញក្នុងករណីឯកសារមិនគ្រប់គ្រាន់ ឬមិនត្រឹមត្រូវ • ប្រមូលពន្ធ និងអាករដែលពាក់ព័ន្ធរួមមានពន្ធលើតម្លៃបន្ថែមពន្ធ និងអាករផ្សេងៗ • ធ្វើអធិការកិច្ចភូតតាមអនាម័យនៅកំពង់ផែ និងចំណុចចូលប្រទេសចិន និងបដិសេធការដឹកជញ្ជូនដែលមិនអនុលោមតាមច្បាប់ • ធានានូវស្លាកសញ្ញាផលិតផលសមស្របសម្រាប់ការនាំចូល • រឹបអូសទំនិញដែលមានការសង្ស័យថាវាពន្ធនិងការនាំចូលដែលរំលោភច្បាប់កម្មសិទ្ធិបញ្ញា។

ក្រាហ្វិកទី ៣៖ ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃមុខងារក្នុងការអនាម័យ និងអធិការកិច្ចរបស់ GACC

Simplified Overview: Quarantine and Inspection Functions of GACC

GACC គ្រប់គ្រងការិយាល័យគយថ្នាក់ស្រុកចំនួន៤២ ដែលភាគច្រើនទាក់ទងទៅនឹងផ្នែករដ្ឋបាលថ្នាក់ខេត្តរបស់ប្រទេសចិន។ ប៉ុន្តែខេត្តមួយចំនួនដែលមានកំពង់ផែច្រើន ឬបរិមាណពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិច្រើនមានសាខាគយថ្នាក់ស្រុកច្រើន។

ការិយាល័យគយថ្នាក់ស្រុកត្រូវបានដាក់ឈ្មោះតាមទីក្រុង ដែលមានការិយាល័យកណ្តាលស្រុកស្ថិតនៅ។ ជាធម្មតា ប្រសិនបើខេត្តមានតែការិយាល័យគយថ្នាក់ស្រុកតែមួយ នោះការិយាល័យគយស្រុកត្រូវបានដាក់ឈ្មោះតាមទីក្រុងរបស់ខេត្ត។ ឧទាហរណ៍ ការិយាល័យគយស្រុកណាននឹង (Nanning Customs District) ដែលត្រូវបានដាក់ឈ្មោះថាជាទីរួមខេត្តក្វាងស៊ី (Guangxi)¹⁵ ហើយដែលគ្របដណ្តប់ខេត្តក្វាងស៊ី (Guangxi) ទាំងមូល។ ខេត្តក្វាងទុង (Guangdong) ជាឧទាហរណ៍មួយនៃខេត្ត ដែលត្រូវបានបែងចែកទៅជាការិយាល័យគយថ្នាក់ស្រុកជាច្រើនដូចជា ទីក្រុងក្វាងចូវ (Guangzhou) ស្រុកហ៊ិងពូ (Huangpu) (ផ្នែកមួយនៃក្រុងក្វាងចូវ) ទីក្រុងស៊ិនជិន (Shenzhen) និងទីក្រុងសានទូ (Shantou)។

ជារួម សាខាគយថ្នាក់ស្រុកទាំងនេះគ្រប់គ្រងការិយាល័យគយក្នុងស្រុកជាង ៥០០ កន្លែងនៅទូទាំងប្រទេសចិន ដែលមានបុគ្គលិកអធិការកិច្ចគយ និងចត្តាឡីស័កជាក់ស្តែងលើផ្ទៃដីនាំចូលនៅកំពង់ផែចូលចត។ ឧទាហរណ៍ នៅខេត្តក្វាងស៊ី (Guangxi) ក្រោមការិយាល័យគយស្រុកណាននឹង (Nanning) មានការិយាល័យគយតំបន់ឈ្មោះថា Qinzhou Customs (ដែលគ្រប់គ្រងលើកំពង់ផែ Qinzhou) ក៏ដូចជាគយច្រកមិត្តភាព (Friendship Gate Custom) ដែលគ្រប់គ្រងភាគច្រើនលើផ្លូវគោកឆ្លងកាត់រវាងស្រុកពីងសៀង (Pingxiang) និងប្រទេសវៀតណាម។

¹⁵ Officially, Guangxi is not a province, but an autonomous region, and its formal name is the Guangxi Zhuang Autonomous Region (GZAR). However, it is a provincial-level administrative unit and for all practical reasons as applies to this report, its status is the same as a province. We therefore refer to it as such for the sake of simplicity.

៤.១.២ ច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិសម្រាប់ការនាំចូលផ្លែឈើស្រស់

ច្បាប់ បទប្បញ្ញត្តិ និងកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគីមួយចំនួនដែលគ្រប់គ្រងដោយគោលនយោបាយរបស់ GACC សម្រាប់ការនាំចូលផ្លែឈើស្រស់រួមមាន៖

- ច្បាប់នៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិនស្តីពីការនាំចូល និងនាំចេញសត្វ និងកូតតាមអនាម័យ (អនុម័ត៖ ថ្ងៃទី១ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៩២)
  - បទប្បញ្ញត្តិស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់នៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិនស្តីពីការនាំចូល និងនាំចេញសត្វ និងកូតតាមអនាម័យ (ថ្ងៃទី១ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៧)
- ច្បាប់ស្តីពីសុវត្ថិភាពចំណីអាហារនៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន (កែសម្រួល៖ ថ្ងៃទី១ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៥)
  - បទប្បញ្ញត្តិស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់អំពីសុវត្ថិភាពចំណីអាហារនៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន (ថ្ងៃទី១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៩)
- GACC និងអនុក្រឹត្យ AQSIQ ដូចជាវិធានការណ៍រដ្ឋបាលស្តីពីការធ្វើអធិការកិច្ច ចត្តាឡីស័ក និងការត្រួតពិនិត្យផ្លែឈើនាំចូល (អនុក្រឹត្យ AQSIQ លេខ៦៨ ចុះថ្ងៃទី៥ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៥)
- កិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី និងអនុស្សារណៈដែលត្រូវបានចុះហត្ថលេខាដោយប្រទេសចិន និងប្រទេសនាំចេញ។
  - ឧ .ពិធីសារស្តីពីលក្ខខណ្ឌតម្រូវកូតតាមអនាម័យសម្រាប់ការនាំចេញផ្លែស្វាយស្រស់ពីប្រទេសកម្ពុជាទៅប្រទេសចិន
    - ដូចដែលបានបកស្រាយបន្ថែមនៅក្នុងសេចក្តីប្រកាសរបស់ GACC លេខ៨៦ ឆ្នាំ២០២០ (សេចក្តីប្រកាសដែលទាក់ទងនឹងលក្ខខណ្ឌតម្រូវកូតតាមអនាម័យសម្រាប់នាំចូលផ្លែស្វាយស្រស់របស់កម្ពុជា)។

សេចក្តីជូនដំណឹងទាក់ទងនឹងគោលនយោបាយនិងច្បាប់ថ្មី ស្ថិតិគយ និងបញ្ជីឈ្មោះចម្ការនិងទីតាំងវេចខ្ចប់ដែលត្រូវបានចុះបញ្ជីជាផ្លូវការត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សាយជាភាសាចិននៅលើគេហទំព័របុស្តព្យាបាល និងកូតតាមអនាម័យរបស់ GACC (<http://dzs.customs.gov.cn/>)។ សេចក្តីប្រកាសពាក់ព័ន្ធមួយចំនួនទៀតក៏ត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សាយជាភាសាអង់គ្លេសនៃគេហទំព័រ GACC (<http://english.customs.gov.cn/>) ប៉ុន្តែមិនសូវមានលក្ខណៈទូលំទូលាយ បើប្រៀបធៀបទៅនឹងព័ត៌មានដែលបានបោះពុម្ពផ្សាយជាភាសាចិន។

៤.២ ការធ្វើអធិការកិច្ច ការធ្វើតេស្ត និងការត្រួតពិនិត្យគុណភាព

៤.២.១ បញ្ជីឯកសារដែលត្រូវការសម្រាប់ការដឹកជញ្ជូន

៤.២.២ ឯកសារជាក់លាក់សម្រាប់ផ្លែស្វាយពីប្រទេសកម្ពុជា

នីតិវិធីការត្រួតពិនិត្យក្នុងតាមអនាម័យ និងការតេស្តរបស់ GACC មានគោលបំណងសំខាន់ពីរគឺ:

- សុវត្ថិភាពក្នុងតាមអនាម័យ
  - ធានាការដឹកជញ្ជូនមិនមានសមាសភាពចង្រៃពាក់ព័ន្ធ ឬភ្នាក់ងារបង្ករោគផ្សេងៗ ដែលអាចបង្កហានិភ័យដល់ដំណាំក្នុងស្រុក។
    - សមាសភាពចង្រៃជាក់លាក់ត្រូវបានចុះបញ្ជីនៅក្នុងពិធីសារក្នុងតាមអនាម័យ។ ក្នុងករណីផ្លែស្វាយក្នុងចំណោមសមាសភាពចង្រៃចំនួន៩ ដែលត្រូវបានចុះបញ្ជីជាសមាសភាពចង្រៃក្នុងតាមអនាម័យហាមឃាត់មានសមាសភាពហាមឃាត់ខ្លាំងជាងគេ គឺពពួកខ្នងស្បែងគ្រាប់អំបូរ *Sternochetus* ។
- សុវត្ថិភាពមនុស្ស
  - ធានាថាកម្រិតកាកសំណល់លោហៈធ្ងន់ និងថ្នាំពុលកសិកម្មមិនលើសពីស្តង់ដារកំណត់ឡើយ។
    - ផ្លែឈើដែលបាននាំចូលត្រូវមានស្តង់ដារដូចគ្នាទៅនឹងផ្លែឈើដែលដាំក្នុងស្រុកដែរ។

ដូចក្នុង ស្តង់ដារជាតិរបស់ប្រទេសចិនសម្រាប់កម្រិតសំណល់ជាតិពុលអតិបរមា (MRLs) ចំពោះថ្នាំពុលកសិកម្មនៅក្នុងផលិតផលកសិកម្ម ដូចដែលបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពឆ្នាំ២០១៩។

ក្នុងស្ថានភាពភាគច្រើន ប្រទេសចិនបានកំណត់តែស្តង់ដារសំណល់លោហៈធ្ងន់នៅក្នុងផ្លែឈើស្រស់សម្រាប់សារធាតុសំណ និងជាតិកាដមីញ៉ូមតែប៉ុណ្ណោះ។ ដែនកំណត់សម្រាប់ផ្លែឈើទាំងអស់គឺ ០,១ មីលីក្រាម/គ.ក្រ សម្រាប់សារធាតុសំណ និង ០,០៥ មីលីក្រាម /គ.ក្រ សម្រាប់កាដមីញ៉ូមនៅក្នុងផ្នែកដែលអាចបរិភោគបាននៃផ្លែឈើ។ ការបកប្រែជាភាសាអង់គ្លេសក្រៅផ្លូវការ (PDF) នៃ ស្តង់ដារសុវត្ថិភាពម្ហូបអាហារដែលពាក់ព័ន្ធ អាចរកបានសម្រាប់ទាញយកពីក្នុងផ្នែកសេវាកសិកម្មប្រទេសនៃគេហទំព័រក្រសួងកសិកម្មអាមេរិក (USDA)។

- ពិនិត្យរកភ្នាក់ងារបង្ករោគ សារធាតុគីមី ឬបញ្ហាសុវត្ថិភាពចំណីអាហារដែលលើសនឹងបទប្បញ្ញត្តិ សុវត្ថិភាពចំណីអាហារ ឬអាចបង្កហានិភ័យដល់អ្នកប្រើប្រាស់។

គួរកត់សម្គាល់ថា បន្ទាប់ពីផ្លែឈើនាំចូលបានទូទាត់ពន្ធគយ និងចូលដល់ប្រទេសចិន ការធ្វើតេស្តរកកម្រិតសំណល់ជាតិពុលកសិកម្ម (MRL) និងបញ្ហាសុវត្ថិភាពចំណីអាហារផ្សេងទៀតអាចត្រូវបានធ្វើឡើងដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចរបស់រដ្ឋាភិបាលនៅចំណុចផ្សេងទៀតនៅក្នុងខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់រួមទាំងនៅកន្លែងលក់ដុំ និងលក់រាយ។

៤.២.១ បញ្ជីឯកសារដែលត្រូវការសម្រាប់ការដឹកជញ្ជូន¹⁶

ឯកសារទូទៅសម្រាប់ផ្លូវលើនាំចូល

ផ្តល់ដោយអ្នកនាំចេញ

- វិញ្ញាបនបត្រកូតតាមអនាម័យផ្លូវការចេញដោយប្រទេស ឬតំបន់ដើម (输出国家或地区官方植物检疫证书)
- វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ប្រភពដើម (CO) (产地证书)
- កិច្ចសន្យាលក់ (贸易合同)
- វិក្កយបត្រចូលចត (提单)
- បញ្ជីវេចខ្ចប់ (装箱单)
- ឯកសារផ្សេងៗទៀតរបស់អ្នកទិញដូចដែលបានបញ្ជាក់ដោយអ្នកនាំចូល ឬភ្នាក់ងារដឹកទំនិញបន្តនៅចិន។
  - នៅខែសីហា ឆ្នាំ២០២០ អ្នកនាំចេញចំណីអាហារទៅកាន់ប្រទេសចិនមួយចំនួនកំពុងត្រូវបានស្នើសុំក្រៅផ្លូវការដោយការិយាល័យគយកម្រិតតំបន់ ដើម្បីផ្តល់លិខិតដែលបង្ហាញពីការប្រជាជនចិត្តរបស់ពួកគេក្នុងការគោរព តាមបទប្បញ្ញត្តិរបស់ចិន និងសេចក្តីណែនាំស្តីពីសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ ដែលចេញដោយអង្គការសុខភាពពិភពលោកទាក់ទងនឹង Covid-19 ។

អ្នកនាំចូល

- លិខិតអនុញ្ញាតនាំចូលបសុសត្វ និងកូតតាមអនាម័យ (进境动植物检疫许可证) សម្រាប់ប្រភេទផ្លូវលើប្រភពដើម អ្នកនាំចូល និងអ្នកនាំចេញ។
- លិខិតតែងតាំងភ្នាក់ងារប្រកាសពន្ធគយ(代理报关委托书, ក្នុងករណីដើរតួជាភ្នាក់ងារសម្រាប់ទូទាត់ពន្ធគយ)។

៤.២.២ ឯកសារជាក់លាក់សម្រាប់ផ្លូវស្វាយពីប្រទេសកម្ពុជា

អ្នកនាំចេញ

- របាយការណ៍បញ្ជាក់ពីកម្រិតសីតុណ្ហភាពប្រព្រឹត្តកម្ម និងកំណត់ត្រាសីតុណ្ហភាពនៃការធ្វើប្រព្រឹត្តកម្ម (ដូចក្នុងពិធីសារកូតតាមអនាម័យសម្រាប់ផ្លូវស្វាយស្រស់)។

¹⁶ Source: [GACC and importer interviews](#)

៤.៣ ដំណើរការប្រកាសពន្ធគយ និងកូតតាមអនាម័យ

- សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីទំនិញមកដល់៖ អ្នកដឹកទំនិញត្រូវជូនដំណឹងទៅអ្នកទទួលទំនិញ (អ្នកនាំចូល ឬ ភ្នាក់ងារ) ពីការមកដល់នៃទំនិញនៅកំពង់ផែ និងចូលក្នុងកន្លែងដែលគ្រប់គ្រងដោយអាជ្ញាធរគយចិន។
- អ្នកទទួលទំនិញបញ្ជូនទៅ GACC នូវរាល់ឯកសារចាំបាច់ទាំងអស់ ហើយដាក់ពាក្យសុំធ្វើអធិការកិច្ចគយ (ដែលរួមទាំងការធ្វើត្រួតពិនិត្យកូតតាមអនាម័យ)។

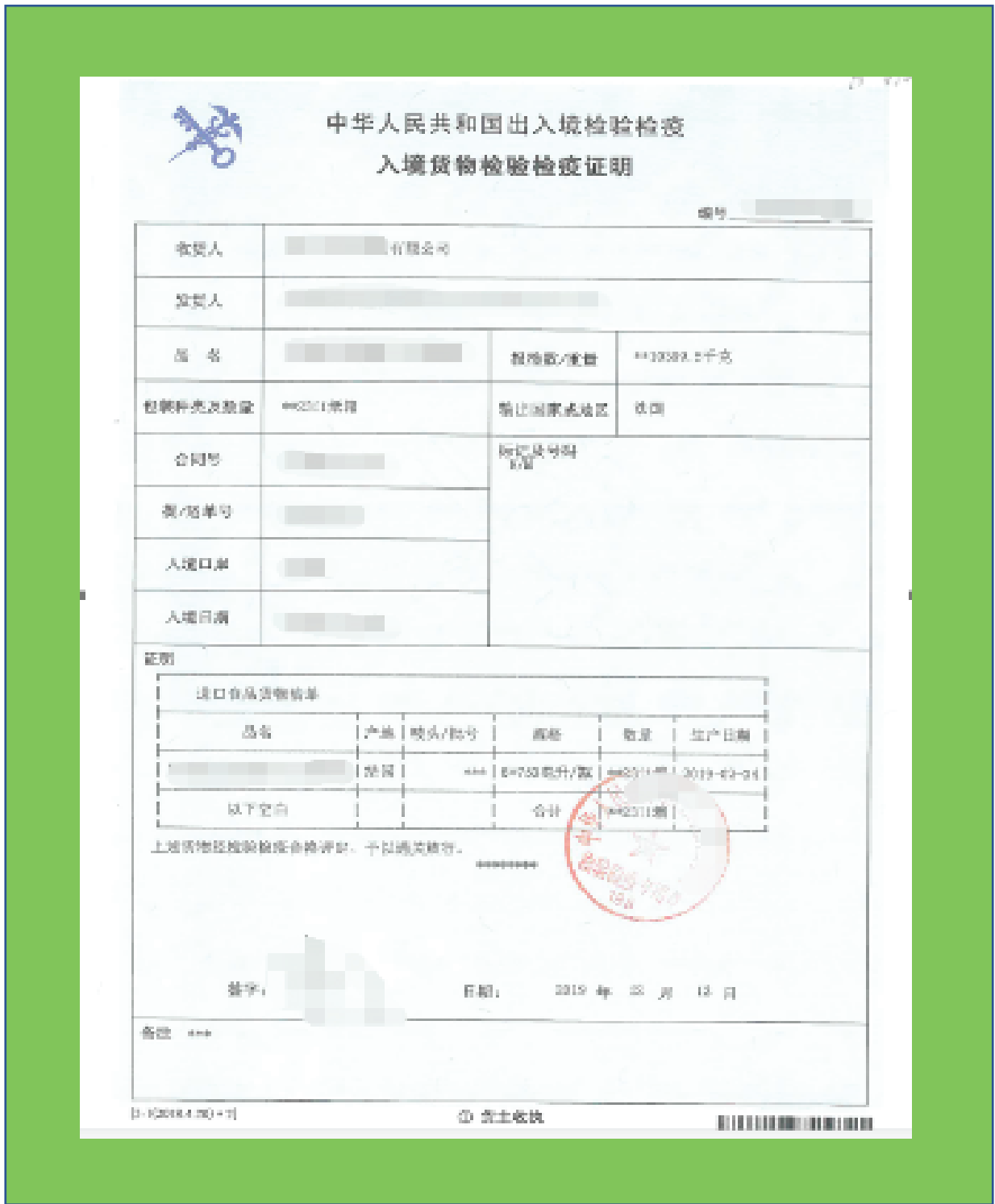
ការបញ្ជូនឯកសារជាធម្មតាធ្វើឡើងតាមអេឡិចត្រូនិក ហើយអាចធ្វើបាន ២៤ ម៉ោងក្នុងមួយថ្ងៃ។

- ប្រសិនបើពាក្យសុំត្រូវបានទទួលយកការទូទាត់ពន្ធ និងពន្ធនឹងត្រូវធ្វើឡើង។

ផ្ទៃស្វាយរបស់កម្ពុជាមិនជាប់ពន្ធគយទេក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីអាស៊ាន-ចិន (ASEAN-China FTA) ប៉ុន្តែនៅតែត្រូវបង់ពន្ធលើតម្លៃបន្ថែម ៩% គិតត្រឹមខែសីហា ឆ្នាំ២០២០។

- ការធ្វើអធិការកិច្ចគយ និងកូតតាមអនាម័យ (មើលលម្អិតនៅផ្នែកបន្ទាប់)
- ក្នុងករណីភាគច្រើន ប្រសិនបើការធ្វើអធិការកិច្ចត្រូវបានយល់ស្រប អ្នកទទួលទំនិញត្រូវដឹកទំនិញចេញភ្លាមៗ (នេះជាចំណុចដែលផ្ទៃឈើស្រស់ និងទំនិញស្រស់នានាខុសគ្នាពីទំនិញផ្សេងទៀត ដោយសារតែលក្ខណៈធម្មជាតិដែលងាយខូច)។
- ការចេញលិខិតបញ្ជាក់ “វិញ្ញាបនបត្រកូតតាមអនាម័យ និងអធិការកិច្ចទូទៅទំនិញចូល”។ នេះ គឺជាឯកសារសំខាន់មួយដែលអ្នកលក់រាយជាច្រើនត្រូវការ ដើម្បីបញ្ជាក់ថាផលិតផលផ្ទៃឈើដែលពួកគេកំពុងលក់ត្រូវបាននាំចូលដោយស្របច្បាប់។

ក្រាហ្វិកទី ៤៖ ឧទាហរណ៍នៃវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ពីការធ្វើអធិការកិច្ចទំនិញនាំចូល និងភូតតាមអនាម័យ¹⁷

“វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ពីការធ្វើអធិការកិច្ចទំនិញនាំចូល និងភូតតាមអនាម័យ” ត្រូវបានចេញដោយគយប្រចាំកំពង់ផែ ដោយយោងទៅតាមច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិជាតិ ដែលពាក់ព័ន្ធដើម្បីបញ្ជាក់ថាទំនិញណាមួយត្រូវបាននាំចូលតាមបណ្តាញ ទូទៅ ហើយបានទទួលការធ្វើអធិការកិច្ចគយ និងវាយតម្លៃអនុលោមភាពស្របច្បាប់ភូតតាមអនាម័យ យោងតាមច្បាប់

¹⁷ Source: <https://www.re-code.org/article/865?categoryid=33>

ដែលអនុញ្ញាតឱ្យទំនិញត្រូវបានចែកចាយ ដឹកជញ្ជូន និងដាក់លក់ក្នុងប្រទេសដោយមានឯកសារស្របច្បាប់សម្រាប់ការប្រើប្រាស់ទីផ្សារ។

៤.៤ ការធ្វើអធិការកិច្ចគយ និងកូតតាមអនាម័យ និងនីតិវិធីនៃការធ្វើតេស្ត

ការធ្វើអធិការកិច្ចនៅនឹងកន្លែងរួមមានផ្នែកទាក់ទងទាំងបទប្បញ្ញត្តិគយ និងនីតិវិធីកូតតាមអនាម័យ

- ការធ្វើអធិការកិច្ចលើផ្នែកគយនៅនឹងកន្លែងរួមមានការបញ្ជាក់ថាខ្លឹមសារ ទម្ងន់ និងតម្លៃនៃទំនិញ ដែលត្រូវគ្នានឹងការប្រកាសដែលបានធ្វើលើឯកសារដឹកជញ្ជូន។

- លេខកុងតឺន័រត្រូវតែត្រូវនឹងលេខដែលបានប្រកាសនៅលើវិញ្ញាបនបត្រកូតតាមអនាម័យ (សម្រាប់ការដឹកជញ្ជូន)
- គយក៏អាចធ្វើសវនកម្មដើម្បីកំណត់ថាតើតម្លៃទំនិញដែលបានប្រកាសមានលក្ខណៈសមហេតុផល និងមិនទាបពេក។

- ចំពោះផ្នែកកូតតាមអនាម័យ ការធ្វើអធិការកិច្ចនៅនឹងកន្លែងអាចអនុវត្តបន្ទាប់ពីការធ្វើតេស្ត និងការវិភាគនៅមន្ទីរពិសោធន៍
- ការធ្វើអធិការកិច្ចនៅនឹងកន្លែង។

- ពិនិត្យរថយន្តដឹកជញ្ជូន និងសម្ភារៈវេចខ្ចប់
  - បញ្ជាក់សម្ភារៈវេចខ្ចប់ និងវិធីសាស្ត្រអនុលោមតាមពិធីសារទ្វេភាគី និងលក្ខខណ្ឌតម្រូវរបស់ GACC សម្រាប់ផ្លែស្វាយកម្ពុជាក៏ដូចជាបញ្ជាក់ថាការដឹកជញ្ជូននេះមិនមានដី មែកឈើ ស្លឹកឈើ និងវត្ថុធាតុដែលមិនតម្រូវផ្សេងទៀត។
- ការប្រមូលសំណាកសម្រាប់ការធ្វើតេស្តនៅមន្ទីរពិសោធន៍ (ចាប់ដោយចៃដន្យ)
- ការពិនិត្យនៅនឹងកន្លែងដែលរួមបញ្ចូលការកាត់ផ្លែឈើជាបំណែកៗ ដើម្បីពិនិត្យរកពងសត្វល្អិត ដង្កូវ ឬរោគសញ្ញាបំផ្លាញពីសត្វល្អិត ក៏ដូចជាវត្ថុមានរបស់ផ្សិតនៅខាងក្នុងផ្លែឈើ។
  - ការយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសចំពោះសមាសភាពចង្រៃដែលពាក់ព័ន្ធចំពោះផ្លែស្វាយកម្ពុជាតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវការផ្នែកកូតតាមអនាម័យនៃការនាំចូលផ្លែស្វាយស្រស់របស់កម្ពុជា និងប្រព័ន្ធតាមដានការរាតត្បាតថ្នាក់កណ្តាលរបស់ GACC។
- ការប្រមូលឯកសាររូបថត ឬវីដេអូអំពីអតិសុខុមប្រាណដែលអាចបង្កគ្រោះថ្នាក់ ឬបញ្ហាផ្សេងទៀតដែលបានរកឃើញនៅក្នុងពេលធ្វើអធិការកិច្ច។
- ប្រសិនបើបញ្ហាត្រូវបានរកឃើញ សំណាកតំណាងនឹងត្រូវបញ្ជូនដាច់ដោយឡែកទៅមន្ទីរពិសោធន៍ដើម្បីវិភាគអំពីសុវត្ថិភាព និងសុខភាព និងស្វែងរកសមាសភាពចង្រៃកូតតាមអនាម័យ និងការកំណត់អត្តសញ្ញាណ។

- ការធ្វើតេស្តនៅមន្ទីរពិសោធន៍ដើម្បីរកមើលសមាសភាពចង្រៃ និងការបំពានច្បាប់សុវត្ថិភាពចំណីអាហារ (សំណល់លោហៈធ្ងន់ និងថ្នាំពុលកសិកម្ម)។

- ការធ្វើតេស្តត្រូវបានកំណត់ដោយប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រស្វ័យប្រវត្តិ ហើយត្រូវចាប់ដោយចៃដន្យ។
- អ្នកនាំចូលមិនត្រូវបានជូនដំណឹងថា ការធ្វើតេស្តផលិតផលរបស់ពួកគេត្រូវបានធ្វើឡើងកម្រិតណា និង មានបញ្ហាអ្វីខ្លះត្រូវបានរកឃើញ។

- ផ្លែឈើដែលធ្លាក់ក្នុងការធ្វើអធិការកិច្ចដោយសារតែមានវត្តមាននៃភ្នាក់ងារបង្កគោរ ដែលមានគ្រោះថ្នាក់អាចត្រូវបានធ្វើប្រព្រឹត្តកម្មនៅប្រទេសចិនក្រោមការត្រួតពិនិត្យពី GACC ។ ប្រសិនបើការធ្វើប្រព្រឹត្តកម្មទទួលបានជោគជ័យ ផ្លែឈើអាចបញ្ជូនពីកន្លែងគយ និងយកទៅលក់។ បើមិនដូច្នោះទេ ទំនិញនឹងត្រូវបញ្ជូនត្រឡប់ទៅវិញ (ដែលអាចរួមទាំងបង្វែរគោលដៅទៅប្រទេសផ្សេង) ឬក៏បំផ្លាញចោល

- ក្នុងករណីពិសេសផ្លែស្វាយ ជាទូទៅមិនមានវិធីសាស្ត្រសម្រាប់ធ្វើប្រព្រឹត្តកម្ម ដែលមានប្រសិទ្ធភាពនោះទេ ដូច្នោះទំនិញនឹងត្រូវបញ្ជូនត្រឡប់មកវិញ ឬបំផ្លាញចោលប្រសិនបើធ្លាក់នៅដំណាក់កាលធ្វើអធិការកិច្ច។

- នៅតាមកំពង់ផែដែលមានបរិមាណការនាំចូលផ្លែឈើស្រស់ច្រើន ទំនិញផ្លែឈើដែលត្រូវបានគេចាត់ទុកថាមានហានិភ័យកូតតាមអនាម័យ ឬបញ្ហាសុខភាពទាបនឹងត្រូវបានបញ្ជូនឱ្យទៅអ្នកទទួលទំនិញនៅពេលបញ្ចប់ការធ្វើអធិការកិច្ចនៅកន្លែង ហើយនៅតែរង់ចាំលទ្ធផលនៃការធ្វើតេស្តមន្ទីរពិសោធន៍ និងការចេញវិញ្ញាបនបត្រកូតតាមអនាម័យបញ្ជាក់ និងអធិការកិច្ចការនាំចូលទំនិញ។
- ផ្លែឈើដែលផ្ទុកក្នុងការដឹកជញ្ជូនត្រូវតែមានប្រភពចេញពីចម្ការផ្លែឈើ ទីតាំងវេចខ្ចប់ និងកន្លែងធ្វើប្រព្រឹត្តកម្មសមាសភាពចង្រៃ ដែលបានចុះបញ្ជីត្រឹមត្រូវជាមួយ GACC ។
- អ្នកនាំចេញមិនត្រូវលាយចូលទៅក្នុងកុងតឺន័រ/ទូរដឹកជញ្ជូននូវផ្លែឈើ ដែលមិនបានចុះបញ្ជីក្នុងបញ្ជីវេចខ្ចប់ និងអាជ្ញាប័ណ្ណនាំចូល (ដូចជាផ្លែឈើសម្រាប់លក់ផ្សេង និងផ្លែឈើធ្វើសំណាកផ្សេង)។ ការធ្វើដូច្នោះអាចនាំឱ្យមានការមិនទទួលយកទំនិញទាំងមូល។
- បរិមាណដែលនាំចូលមិនត្រូវលើសពីបរិមាណដែលបានចុះបញ្ជីក្នុងអាជ្ញាប័ណ្ណនាំចូលឡើយ។
- ដូចដែលបានបញ្ជាក់នៅក្នុងពិធីសារកូតតាមអនាម័យ ផ្លែស្វាយកម្ពុជាដែលបាននាំចូលទៅប្រទេសចិនត្រូវតែ “គ្មានដី សត្វល្អិតចង្រៃ ពីងពាងក្រហមៗ ខ្យង ផ្លែឈើរលួយ និងសំណល់ដើមនិងមែក។”
- ក្តារឈើកំណល់ដែលត្រូវបានប្រើក្នុងការដឹកជញ្ជូនត្រូវអនុវត្តតាមស្តង់ដារអន្តរជាតិសម្រាប់វិធានការកូតតាមអនាម័យលេខ ១៥ (ISPM-15) និងត្រូវបានដាក់ផ្លាកសម្គាល់យ៉ាងត្រឹមត្រូវ។
- ការដឹកជញ្ជូនផ្លែឈើលើកដំបូងទៅកាន់ប្រទេសចិនពីប្រទេស/តំបន់មួយ ទំនងជាត្រូវបានធ្វើអធិការកិច្ចយ៉ាងតឹងរឹងជាងការដឹកជញ្ជូនជាបន្តបន្ទាប់ ហើយអាចចំណាយពេលច្រើនថ្ងៃ ឬដល់មួយសប្តាហ៍ ឬច្រើនជាងនេះដើម្បីបញ្ជូន។

- កម្មវិធីធ្វើអធិការកិច្ច និងចក្ខុវិស័យអនាម័យសម្រាប់ការដឹកជញ្ជូនផ្លែឈើអាចជះឥទ្ធិពលពីស្ថានភាពជាក់ស្តែងនៅ ចម្ការផ្លែឈើរបស់ប្រទេសនាំចេញ ដែលរួមមានទិន្នន័យអំពីការឆ្លងចូលសមាសភាពចង្រៃដែលប្រមូលបានពីកំណត់ ត្រាត្រួតពិនិត្យ និងគ្រប់គ្រងសមាសភាពចង្រៃនៅចម្ការ ដែលបានចែងនៅក្នុងពិធីសារនាំចេញ។
- លទ្ធផលនៃការធ្វើអធិការកិច្ច និងចក្ខុវិស័យអនាម័យ និងសុវត្ថិភាពចំណីអាហារពីការិយាល័យគយថ្នាក់តំបន់ត្រូវបាន បញ្ជូនទៅទីស្នាក់ការកណ្តាល GACC ក្នុងទីក្រុងប៉េកាំង ដើម្បីប្រើប្រាស់ក្នុងប្រព័ន្ធរាយការណ៍ពីការរីករាលដាល និងប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យហានិភ័យសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ។ ប្រព័ន្ធទាំងនេះត្រូវបានប្រើដើម្បីជូនដំណឹងដល់កម្មវិធី អធិការកិច្ច និងតេស្តសម្រាប់ប្រភេទផ្លែឈើជាក់លាក់ណាមួយ ដែលនាំចូលពីប្រទេស/តំបន់ជាក់លាក់មួយ។ ដូច្នេះ ការធ្វើអធិការកិច្ចកន្លងទៅ ឬការធ្លាក់តេស្តសម្រាប់ផលិតផលជាក់លាក់មួយអាចជះឥទ្ធិពលដល់អត្រានៃការធ្វើ អធិការកិច្ច និងការធ្វើតេស្តនាពេលអនាគត សូម្បីតែនៅកំពុងផែចូលចតផ្សេងទៀត។

៥. ការណែនាំសម្រាប់ផលិតកម្ម និងទីផ្សារផ្លែស្វាយ

៥.១ ផលិតកម្មស្វាយ

ធានាការផលិតគ្រប់គ្រាន់៖ មួយក្នុងចំណោមគោលការណ៍គ្រឹះនៃការត្រៀមខ្លួនសម្រាប់ការនាំចេញ គឺការដឹងថា សមត្ថភាពរបស់ក្រុមហ៊ុនក្នុងការនាំចេញ គឺផ្អែកទៅលើភាពអាចរកបាននៃផលិតផលរបស់ខ្លួន។ ប្រសិនបើក្រុមហ៊ុនមិន មានទិន្នផលខ្ពស់ជាងតម្រូវការរបស់អ្នកទិញក្នុងស្រុកទេនោះ អាចប្រហែលជាមិនមែនជាការគិតគូរដ៏ត្រឹមត្រូវក្នុងការស្វែង រកការបញ្ជាទិញពីប្រទេសនោះទេ។

ចំនួននៃការបញ្ជាទិញជាក់លាក់៖ ជាការចាំបាច់ណាស់ក្នុងការយល់ដឹងថាក្នុងករណីភាគច្រើន អ្នកទិញជនជាតិ ចិនមានបរិមាណបញ្ជាទិញច្បាស់លាស់ដែលពួកគេត្រូវបំពេញ។ ពួកគេក៏ទំនងជាមានតម្រូវការតាមរដូវកាលដែលអាច ខុសគ្នាពីរដូវកាលផលិតកម្មនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាបច្ចុប្បន្ន។ មុនពេលចាប់ផ្តើមធ្វើអាជីវកម្មជាមួយអ្នកទិញ ជាការ ចាំបាច់ណាស់ដែលក្រុមហ៊ុនត្រូវកំណត់នូវតម្រូវការបញ្ជាទិញអប្បបរមា និងអតិបរមាក៏ដូចជាពេលវេលានៃការបញ្ជាទិញ។ ដើម្បីរក្សាបាននូវទំនាក់ទំនងជោគជ័យយូរអង្វែងជាមួយអតិថិជនចិន ក្រុមហ៊ុនត្រូវតែអាចបំពេញបានតាមការបញ្ជាទិញ។ វិធីសាស្ត្រនៅក្នុងផលិតកម្មស្វាយក៏អាចប្រែប្រួលផងដែរទៅតាមតម្រូវការរបស់ប្រទេសចិនដែលជាប្រទេសនាំចូល។ ចំណុចទាំងនេះចាំបាច់ត្រូវត្រួតពិនិត្យ និងផ្ទៀងផ្ទាត់ដោយយកចិត្តទុកដាក់ជាមួយអ្នកទិញចិន។

បញ្ហាផ្ទៀងផ្ទាត់សម្រាប់ផលិតកម្មស្វាយ៖

- ⇒ តើក្រុមហ៊ុនអាចផលិតទិន្នផលច្រើនគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់បម្រើដល់ទីផ្សារគោលដៅនៅចិនបាន ឬទេ ?
- ⇒ តើក្រុមហ៊ុនមានធនៈក្នុងការផ្លាស់ប្តូរវិធីសាស្ត្រផលិតកម្មស្របតាមតម្រូវការសន្តិសុខជីវសាស្ត្រនៃទីផ្សារចិនដែរ ឬទេ ?
- ⇒ តើផលិតផលផ្លែស្វាយបំពេញតាមបទប្បញ្ញត្តិ និងស្តង់ដារសុវត្ថិភាពរបស់រដ្ឋាភិបាលសម្រាប់ទីផ្សារនៅប្រទេស ចិនដែរ ឬទេ ?
- ⇒ តើក្រុមហ៊ុនអាចបង្កើនផលិតកម្ម ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការបានដែរ ឬទេ ? បើដូច្នោះ តើក្រុមហ៊ុនមាន បុគ្គលិកដែលទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាលគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីធ្វើការបង្កើនផលិតកម្មដែរ ឬទេ ?

៥.២ ការផ្តោតសំខាន់លើគុណភាព¹⁸

ជាការយល់ស្របទូទៅរបស់អ្នកជំនាញផ្នែកឧស្សហកម្ម ដែលធ្វើការក្នុងវិស័យនាំចេញនេះ គុណភាពផលិតផលគឺជាកត្តាសំខាន់បំផុតតែមួយក្នុងការកំណត់ភាពជោគជ័យសម្រាប់ការលក់ផ្លែឈើស្រស់នៅប្រទេសចិន។ ការកំណត់ភាពរាំងស្ងួតក្នុងការផលិតផលផលិតផលដែលមានគុណភាពគួរតែស្ថិតក្នុងចំណោមចំណុចអាទិភាពចម្បងរបស់អ្នកដាំដុះផ្លែឈើ និងអ្នកនាំចេញដែលចង់មានវត្តមាននៅក្នុងទីផ្សារប្រទេសចិន។ បន្ថែមលើការបង្កើនបច្ចេកទេសដាំដុះ ការប្រមូលផលនិងការគ្រប់គ្រងដី ការធានាបាននូវការគ្រប់គ្រងក្រោយប្រមូលផលនិងសេវាកម្មដឹកជញ្ជូនសមស្របក៏ជាលក្ខខណ្ឌកំណត់ ដ៏សំខាន់ដែលធ្វើឱ្យផ្លែឈើទៅដល់ទីផ្សារលក់ដុំ និងអ្នកប្រើប្រាស់នៅប្រទេសចិន។ លើសពីនេះទៀត អ្នកដាំដុះនិងអ្នកនាំចេញគួរតែផ្តោតលើការស្វែងយល់អំពីចំណង់ចំណូលចិត្តរបស់ប្រជាជនចិនចំពោះទំហំផ្លែឈើ សេដាតិ ពណ៌ និងរូបរាង ហើយពិចារណាលើការអភិវឌ្ឍផលិតផល ដែលត្រូវនឹងតម្រូវការរបស់ពួកគេ។

៥.៣ ការស្រាវជ្រាវអំពីទីផ្សារ

ទីផ្សារអ្នកប្រើប្រាស់នៅប្រទេសចិនមានសក្តានុពល និងវិវឌ្ឍន៍យ៉ាងឆាប់រហ័ស។ អ្នកផ្គត់ផ្គង់ផ្លែឈើស្រស់គួរតែពិចារណាធ្វើការស្រាវជ្រាវអំពីទីផ្សារដោយខ្លួនឯង ដើម្បីយល់កាន់តែច្បាស់អំពីស្ថានភាពទីផ្សារ និងដើម្បីបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រផ្អែកលើភស្តុតាងសម្រាប់ផលិតផលណាមួយរបស់ពួកគេ។ ការស្រាវជ្រាវបែបនេះគួរតែរួមបញ្ចូលការវិភាគយ៉ាងលម្អិតលើការប្រកួតប្រជែងផលិតផល និន្នាការតម្លៃនិងផ្តល់ជូននូវអនុសាសន៍ដែលអាចអនុវត្តបាន។ គួរតែគិតគូរផងដែរនូវការប្រែប្រួលខ្លាំងនៃទីផ្សារក្នុងតំបន់របស់ប្រទេសចិន និងការប្រែប្រួលចំណង់ចំណូលចិត្ត និងទម្លាប់នៃការបរិភោគរបស់ពួកគេ។ នៅក្នុងបរិយាកាសប្រកបដោយភាពបត់បែនដូចប្រទេសចិន ព័ត៌មានទីផ្សារទាំងអស់ខាងលើមានអាយុកាលខ្លី (ដោយសារភាពប្រែប្រួលឥតឈប់ឈរ) ហេតុដូច្នេះគួរតែរួមបញ្ចូលយុទ្ធសាស្ត្រផ្សេងទៀត ដើម្បីរក្សាបច្ចុប្បន្នភាពជាមួយនិន្នាការទីផ្សារនេះ។ របាយការណ៍ដ៏មានប្រយោជន៍មួយត្រូវបានបោះពុម្ពនៅក្នុង «*គោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់អ្នកនាំចេញផ្លែឈើស្រស់ត្រូពិកទៅប្រទេសចិន*»¹⁹។ របាយការណ៍នេះបង្ហាញពីពាណិជ្ជកម្មរវាងប្រទេសចិន និងប្រទេសសមាជិកអាស៊ានចំនួន ៣ រួមមាន៖ កម្ពុជា ឡាវ និងវៀតណាមសម្រាប់ផ្លែឈើដូចខាងក្រោម៖ ស្វាយ ចេក ឌីឡឹក មៀន គូលែន ផ្លែស្រកានាគ ទុរេន និងផ្លែខ្នុរ។

៥.៤ ភាពជាដៃគូក្នុងស្រុក

អ្នកនាំចេញផ្លែឈើស្រស់មានគុណភាពខ្ពស់ គឺត្រូវផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ខ្លាំងទៅលើការជ្រើសរើសដៃគូនាំចូល និងផ្សព្វផ្សាយ ដែលអាចជួយពួកគេឱ្យសម្រេចសក្តានុពលរបស់ពួកគេនៅក្នុងប្រទេសចិន។ ការរក្សាគុណភាពផលិតផលពីអ្នកដាំដុះដល់អ្នកប្រើប្រាស់ គឺជាការខិតខំរួមគ្នាដែលទាមទារឱ្យមានការគ្រប់គ្រងប្រកបដោយការយកចិត្តទុកដាក់លើការគ្រប់គ្រងខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់ទាំងមូល។ ការធានានូវផលិតផលដែលមានគុណភាពខ្ពស់គួរតែត្រូវទទួលបាននូវការយកចិត្តទុកដាក់ខាងផ្នែកផ្សព្វផ្សាយទាំងនៅតាមបណ្តាញអ៊ីនធឺណិត និងលំហរព័ត៌មានផ្សេងទៀត ហើយក៏

¹⁸ Tropical Fresh Fruit Exporter's Guide to China, March 2020, Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, Support of Regional Economic Cooperation in Asia (SRECA), Cambodia!
¹⁹ Tropical Fresh Fruit Exporter's Guide to China" SRECA's website
https://connecting-asia.org/wp-content/uploads/2020/03/20200410_Tropical-Fresh-Fruit-Exporter%E2%80%99s-Guide-to-China_SRECA_e-version.pdf

ទាមទារដៃគូ ដែលមានបណ្តាញក្នុងស្រុករឹងមាំផងដែរ។ អ្នកដាំដុះ និងអ្នកនាំចេញផ្លែឈើស្រស់មានគុណភាពខ្ពស់គួរតែស្វែងរកឱកាសដើម្បីជួប និងបង្កើតទំនាក់ទំនងនៅក្នុងប្រទេសចិន (មិនត្រឹមតែអ្នកនាំចូលប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែជាមួយអ្នកគ្រប់គ្រងការបញ្ជាទិញរបស់ក្រុមហ៊ុនលក់រាយធំៗ ក៏ដូចជាគេហទំព័រពាណិជ្ជកម្មតាមអ៊ីនធឺណេតផងដែរ)។

៥.៥ ការធ្វើទីផ្សារ និងការកសាងម៉ាកយីហោ

នៅក្នុងទីផ្សារផ្លែឈើដែលមានការប្រកួតប្រជែងខ្ពស់របស់ប្រទេសចិន ការកសាងម៉ាកយីហោបានក្លាយជាវិធីសាស្ត្រដ៏សំខាន់សម្រាប់អ្នកផ្គត់ផ្គង់ ដើម្បីញែកផលិតផលរបស់ពួកគេ (ឱ្យខុសពីដៃគូប្រកួតប្រជែង) ទទួលបានតម្លៃខ្ពស់ និងទទួលបានបរិមាណលក់កាន់តែច្រើន។ ការធ្វើទីផ្សារម៉ាកយីហោផ្លែឈើ ដែលមានប្រសិទ្ធភាពតម្រូវឱ្យធ្វើការដោយផ្ទាល់ជាមួយដៃគូលក់រាយចិនក៏ដូចជាការធ្វើយុទ្ធនាការទំនាក់ទំនងសាធារណៈនៅក្នុងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយរបស់ប្រទេសចិន និងនៅលើបណ្តាញផ្សព្វផ្សាយសង្គម។ បន្ថែមលើម៉ាកយីហោសម្រាប់ក្រុមហ៊ុនផ្លែឈើ និងផលិតផលណាមួយ (ដូចដែលបានបង្ហាញដោយការផ្សព្វផ្សាយផ្លែឈើ ដែលដឹកនាំដោយរដ្ឋាភិបាលនៅលើវេទិកាបណ្តាញអេឡិចត្រូនិកឈានមុខគេ និងបណ្តាញលក់រាយធំៗ) ការធ្វើកសាងម៉ាកយីហោប្រចាំប្រទេស និងឧស្សាហកម្មក៏ទទួលបានជោគជ័យខ្ពស់ផងដែរនៅក្នុងប្រទេសចិន។

៥.៦ ការធ្វើទីផ្សារ

ស្គាល់អំពីទីផ្សាររបស់អ្នកទទួលទិញ៖ ការទាក់ទាញចំណាប់អារម្មណ៍លើកដំបូងរបស់អ្នកទិញផ្លែឈើស្រស់ដែលមានសក្តានុពល គឺសំខាន់ណាស់ដើម្បីឱ្យការនាំចេញទទួលបានជោគជ័យ។ ជាការសំខាន់ គឺត្រូវមានទំនុកចិត្ត ការឆ្លើយតបល្អ ភាពរួសរាយរាក់ទាក់ និងវិជ្ជាជីវៈ។ ដើម្បីឱ្យមានការទាក់ទាញចំណាប់អារម្មណ៍ល្អ សំខាន់យើងត្រូវយល់ដឹងអំពីកត្តារប្បធម៌នានា ដែលអាចជះឥទ្ធិពលដល់សមត្ថភាពរបស់ក្រុមហ៊ុនក្នុងការនាំចេញទៅកាន់ទីផ្សារនៅប្រទេសចិន។

សម្ភារៈផ្សព្វផ្សាយ៖ គេហទំព័រ និងខិត្តប័ណ្ណផ្សព្វផ្សាយ គឺជាមធ្យោបាយដ៏មានប្រសិទ្ធភាពក្នុងទំនាក់ទំនងជាមួយអ្នកទិញបន្តអន្តរជាតិ។ គេហទំព័ររបស់ក្រុមហ៊ុនគួរតែរចនាឱ្យបានស្អាត និងងាយស្រួលប្រើប្រាស់ ហើយមានមាតិកាថ្មីៗជានិច្ច។ គេហទំព័រគួរមានភាសាអង់គ្លេស ចិន និងខ្មែរ។ កាតអាជីវកម្ម (Business Card) ក៏ផ្តល់ភាពងាយស្រួលសម្រាប់ក្រុមហ៊ុនក្នុងការបង្កើតទំនាក់ទំនងជាមួយអ្នកទិញបន្ត ដែលអ្នកជួបដោយផ្ទាល់។

ការបកប្រែ៖ អ្នកទិញផ្លែឈើជនជាតិចិននឹងមិនអាចនិយាយ វីអានភាសាខ្មែរ រឺអង់គ្លេសបានទេ។ ក្រុមហ៊ុនគួរគិតគូរអំពីការបកប្រែលើវាល់សម្ភារៈទំនាក់ទំនងទាំងអស់ទៅជាភាសាអង់គ្លេស និងភាសាចិន និងជួលសេវាកម្មអ្នកបកប្រែសម្រាប់ការប្រជុំ។

ទស្សនកិច្ចទៅកាន់ប្រទេសចិន (ទស្សនកិច្ចទីផ្សារ)៖ អ្នកនាំចេញផ្លែឈើស្រស់កម្ពុជាគួរតែទៅលេងប្រទេសចិនដើម្បីស្វែងយល់ឱ្យកាន់តែច្បាស់អំពីទីផ្សារគោលដៅរបស់ពួកគេ និងបណ្តាញចែកចាយដែលជាផលិតផលរបស់ពួកគេចែកចាយ។ ការធ្វើទស្សនកិច្ចទៅកាន់ប្រទេសចិនក៏ចាំបាច់សម្រាប់បង្កើតទំនាក់ទំនងជាមួយដៃគូនាំចូល និងផ្សព្វផ្សាយដែលមានសក្តានុពលផងដែរ។ ការចូលរួមពិព័រណ៍ពាណិជ្ជកម្មផ្លែឈើស្រស់ សន្និសីទ ឬចូលរួមបេសកកម្មពាណិជ្ជកម្មគឺជាមធ្យោបាយលឿន និងងាយស្រួលបំផុត ដើម្បីចាប់ផ្តើមភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងជាមួយដៃគូដែលមានសក្តានុពលនៅពេល

ដែលការសិក្សាអំពីទីផ្សារដោយផ្ទាល់ជាមួយការណែនាំពីអ្នកជំនាញ។ ការជួបគ្នាដោយផ្ទាល់ក៏ជាផ្នែកមួយដ៏សំខាន់នៃ វប្បធម៌ជំនួញរបស់ចិន ដែលមានតម្លៃមិនគួរត្រូវមើលស្រាលដោយអ្នកដែលចង់ចូលទៅកាន់ទីផ្សារចិនដែរ។

- បញ្ហាផ្ទៀងផ្ទាត់សម្រាប់ការធ្វើទីផ្សារផ្ទៃស្វាយ៖**
- ⇒ តើក្រុមហ៊ុនមានសម្ភារៈផ្សព្វផ្សាយសមស្របសម្រាប់អតិថិជននៅក្រៅប្រទេសដូចជា គេហទំព័រ និងខិត្តប័ណ្ណ ផ្សព្វផ្សាយដែរ ឬទេ ?
  - ⇒ តើក្រុមហ៊ុនបានពិចារណាពីការបកប្រែឯកសារផ្សព្វផ្សាយជាភាសាអង់គ្លេស និងភាសាចិនដែលពាក់ព័ន្ធនឹង គោលដៅទីផ្សារចិនដែរ ឬទេ ?
  - ⇒ តើក្រុមហ៊ុនមានធន្នៈក្នុងការធ្វើដំណើរបែបពាណិជ្ជកម្មទៅកាន់ទីផ្សារគោលដៅដើម្បីផ្សព្វផ្សាយ និងធ្វើទីផ្សារ ផ្ទៃស្វាយ ក៏ដូចជាធ្វើការចរចាពាណិជ្ជកម្មដែរ ឬទេ ?

៥.៧ ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ

ការយល់ដឹង និងការគ្រប់គ្រងហានិភ័យប្រកបដោយភាពជោគជ័យទាក់ទងនឹងការនាំចេញបន្ថែមរបស់អ្នកត្រូវតែ ជាចំណុចសំខាន់នៃយុទ្ធសាស្ត្រនាំចេញរបស់អ្នក។ ហានិភ័យដែលត្រូវយល់ដឹងនៅពេលនាំចេញរួមមាន៖

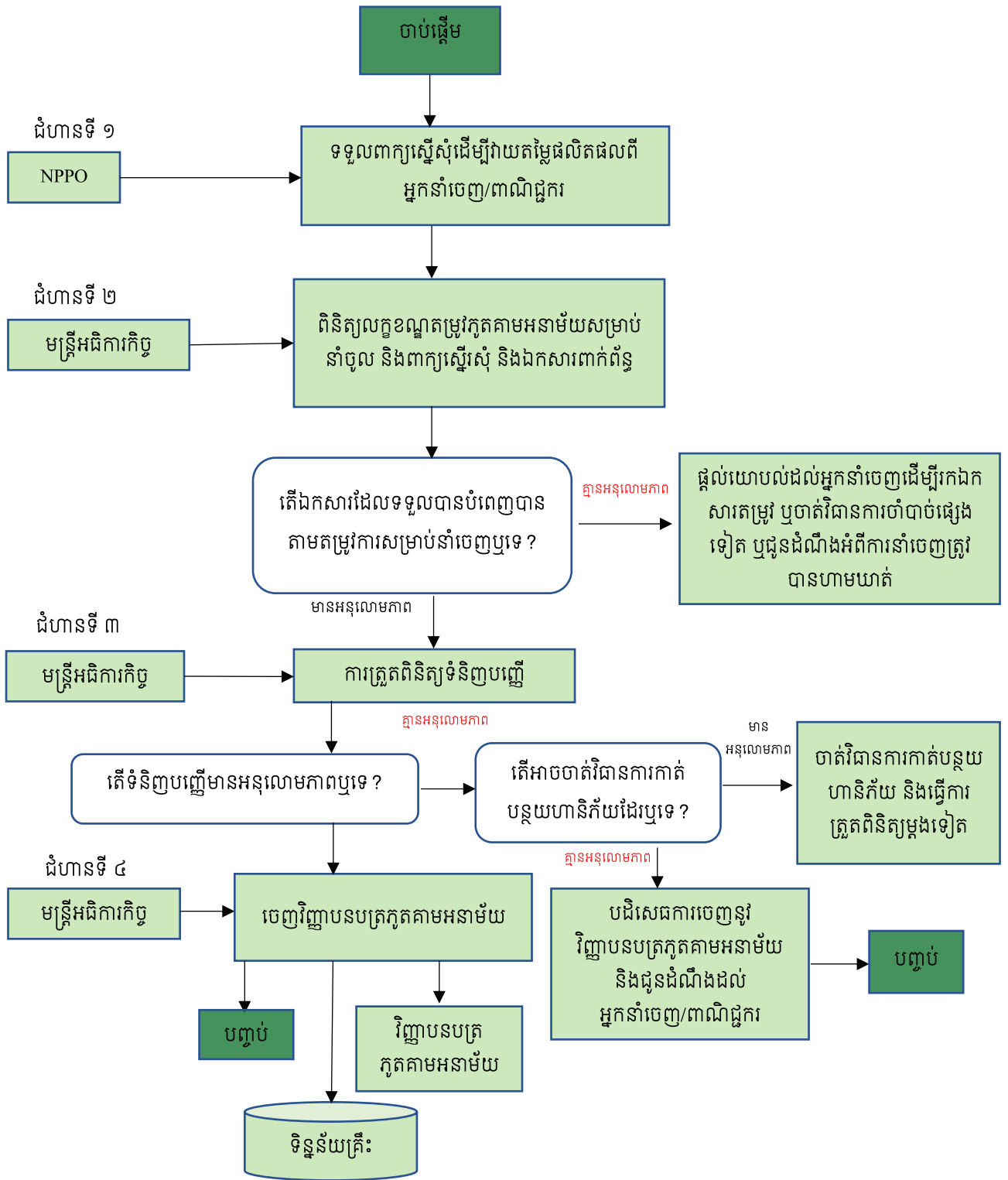
- **ហានិភ័យផ្លូវច្បាប់៖** ទិសដៅនៃការនាំចេញស្ថិតនៅក្រោមច្បាប់ដែលខុសពីច្បាប់កម្ពុជា។ ក្រុមហ៊ុនត្រូវតែទទួល ខុសត្រូវដោយខ្លួនឯងពីច្បាប់របស់ប្រទេសចិន (ច្បាប់ជាតិ និងតំបន់) សម្រាប់នាំចេញផ្ទៃស្វាយ
- **ការស្តុកប៉ាន់ អំពើពុករលួយ និងហានិភ័យនៃអំពើពុករលួយ៖** ការស្តុកប៉ាន់ និងអំពើពុករលួយ គឺជាអំពើខុស ច្បាប់នៅក្នុងប្រទេសចិន។ ចូលរួមក្នុងសកម្មភាពណាមួយនៃសកម្មភាពទាំងនេះ គឺអំពើខុសច្បាប់
- **ហានិភ័យនៃអនុលោមភាពភូតតាមអនាម័យ៖** ស្វែងយល់ពីលក្ខខណ្ឌតម្រូវភូតតាមអនាម័យ ដែលប្រទេសចិន តម្រូវឱ្យមាន
- **ហានិភ័យអត្រាប្តូរប្រាក់៖** ហានិភ័យអត្រាប្តូរប្រាក់អាចកើតឡើងដោយសារការប្រែប្រួលនៃតម្លៃរូបិយប័ណ្ណ
- **ហានិភ័យនៃការមិនបង់ប្រាក់៖** ហានិភ័យដ៏ធ្ងន់ធ្ងរមួយសម្រាប់អ្នកនាំចេញទាំងឡាយ គឺនៅតែជាមិនទទួលបាន នូវការទូទាត់ទំនិញ។

៦. បញ្ជីពិព័រណ៍ពាណិជ្ជកម្មពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងប្រទេសចិន

កម្មវិធី	២០២០	ទីកន្លែង
ពិព័រណ៍ពាណិជ្ជកម្មបន្លែ និងផ្លែឈើអន្តរជាតិចិន en.chinafvf.com	ផ្តល់ឱ្យពេលក្រោយ	ក្រុងប៉េកាំង
ពិព័រណ៍ពាណិជ្ជកម្មនាំចូលអន្តរជាតិចិន (CIIE) www.ciie.org/zbh/en	ផ្តល់ឱ្យពេលក្រោយ	ក្រុងសៀងហៃ
ពិព័រណ៍ Asia Fruit Logistica www.asiafruitlogistica.com	ខែកញ្ញា ១៦-១៨	ប្រទេសសិង្ហបុរី
ពិព័រណ៍ ifresh Asia Fruit & Vegetable Industry Expo en.ifreshfair.cn	ខែវិច្ឆិកា ១០-១២	ក្រុងសៀងហៃ
ពិព័រណ៍ Asia Fresh www.asiafreshexpo.com	ខែវិច្ឆិកា ២៧-២៨	ក្រុងសៀងហៃ

៧. ឧបសម្ព័ន្ធ

ឧបសម្ព័ន្ធទី១ ៖ ដំហាន/ដំណើរការនៃការដាក់ពាក្យសុំវិញ្ញាបនបត្រកូតតាមអនាម័យ

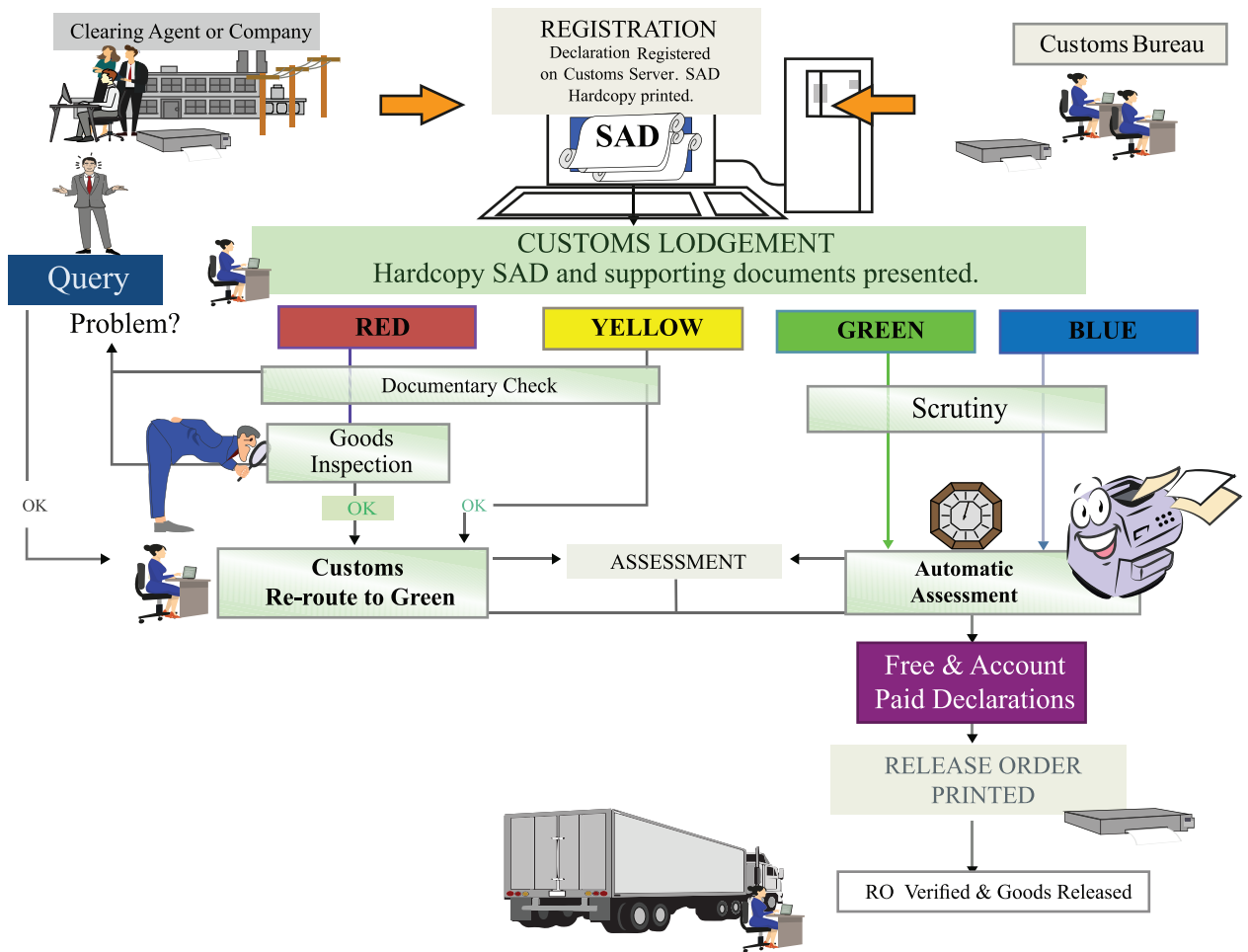
ឧបសម្ព័ន្ធទី២ ៖ ការប្រកាសពន្ធគយ (កម្ពុជា)

បទប្បញ្ញត្តិយោង

- ប្រកាសលេខ ១៤៤៧ សហវ.ប្រក ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុស្តីពីបទប្បញ្ញត្តិ និងនីតិវិធីស្តីពីការប្រកាសពន្ធគយ។
- សេចក្តីណែនាំលេខ ១៣០៨ អ.ន.គ.វ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៩ ស្តីពីនីតិវិធី និងការទទួលខុសត្រូវលម្អិត ក្នុងការអនុវត្តមុខងារប្រកាសពន្ធគយ (ឯកសាររដ្ឋបាលគយតែមួយគត់-BH) តាមរយៈវិធីសាស្ត្រអេឡិចត្រូនិក។

នីតិវិធីការប្រកាសពន្ធគយក្នុងប្រព័ន្ធ ASYCUDA

ការដាក់លិខិតប្រកាសពន្ធគយតាមអេឡិចត្រូនិក (ឯកសាររដ្ឋបាលគយតែមួយគត់-SAD) តាមរយៈប្រព័ន្ធ ដំណើរការពន្ធគយស្វ័យប្រវត្តិថ្មី ហៅថាប្រព័ន្ធស្វ័យប្រវត្តិកម្មលើទិន្នន័យគយ ASYCUDA អនុវត្តតាមដំណើរការតាម ដ្យាក្រាម ASYCUDA ខាងក្រោម។

នីតិវិធីទូទៅដែលត្រូវអនុវត្តដោយអ្នកនាំចូល អ្នកនាំចេញ និងអ្នកតំណាងរបស់ពួកគេសម្រាប់ការដាក់ប្រកាសពន្ធគយតាមអេឡិចត្រូនិកត្រូវបានពិពណ៌នាដូចខាងក្រោម៖

១. ការរៀបចំ និងបោះពុម្ពឯកសារប្រកាសពន្ធគយ

ជើងសារគយ ឬអ្នករៀបចំពន្ធគយបញ្ចូលព័ត៌មានរបស់លិខិតប្រកាស SAD ដោយផ្ទាល់ទៅក្នុងប្រព័ន្ធរបស់ ASYCUDA ។

កុំព្យូទ័រសម្រាប់ត្រួតពិនិត្យ និងផ្ទៀងផ្ទាត់ការប្រកាសពន្ធគយដោយមានឯកសារយោងនៅក្នុងប្រព័ន្ធ ហើយធ្វើការពិនិត្យ មួយចំនួន។ ប្រព័ន្ធនេះអនុញ្ញាតឱ្យចុះបញ្ជីការប្រកាសពន្ធគយនៅពេល ដែលព័ត៌មានត្រូវបានបំពេញ និងមានសុពលភាព។ ការប្រកាសពន្ធគយដែលបានចុះបញ្ជីអាចត្រូវបានលុបចោលដោយមានការអនុញ្ញាតពី GDCE ហើយមានតែការ ប្រកាសពន្ធគយដែលបានចុះបញ្ជីប៉ុណ្ណោះ ដែលត្រូវបានចាត់ទុកថាជាឯកសារស្របច្បាប់។

បន្ទាប់ពីការចុះបញ្ជី ដើងសារគយ ឬអ្នកប្រកាសពន្ធត្រូវបោះពុម្ព និងចុះហត្ថលេខាលើលិខិតប្រកាស SAD ចំនួន ២ច្បាប់ ដែលភ្ជាប់ជាមួយឯកសារចាំបាច់ទាំងអស់ ហើយប្រគល់ទៅឱ្យមន្ត្រីគយដែលទទួលបន្ទុក។

ប្រព័ន្ធនេះនឹងជូនដំណឹងដោយស្វ័យប្រវត្តិដល់ដើងសារគយ ឬអ្នកប្រកាសពន្ធគយអំពីស្ថានភាពនៃដំណើរការ ប្រកាសពន្ធគយ។

២. ការដាក់ឯកសារប្រកាសពន្ធគយ

មន្ត្រីគយទទួលបន្ទុកផ្នែកត្រួតពិនិត្យផ្ទាល់នឹងពិនិត្យមើលឯកសារថតចម្លងលិខិតប្រកាស SAD ដែលបានចុះ បញ្ជី និងឯកសារភ្ជាប់ជាមួយព័ត៌មាននៅក្នុងប្រព័ន្ធដើម្បីធានាថាលិខិតប្រកាស SAD ត្រូវបានបំពេញយ៉ាងត្រឹមត្រូវ ច្បាស់លាស់ និងអាចអានបាន និងចុះហត្ថលេខាដោយដើងសារគយ ឬអ្នកប្រកាសពន្ធ ហើយឯកសារចាំបាច់ទាំងអស់ ត្រូវភ្ជាប់ជាមួយសំណៅដើមលិខិតប្រកាស SAD ដែលបានចុះបញ្ជី។

មន្ត្រីគយអាចមិនទទួលលិខិតប្រកាស SAD ណាមួយដែលមិនបានបំពេញតាមតម្រូវការខាងលើ។

៣. ជួរសម្រាប់ដំណើរការវិនិច្ឆ័យលិខិតប្រកាស SAD:

នៅពេលដែលលិខិតប្រកាស SAD ត្រូវបានត្រួតពិនិត្យត្រឹមត្រូវ និងរួចរាល់ហើយ មន្ត្រីគយនឹងវាយតម្លៃលិខិត ប្រកាស SAD ដោយប្រើប្រព័ន្ធដែលរៀបចំរួចជាស្រេចដោយប្រើលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យគ្រប់គ្រងហានិភ័យ។ ប្រព័ន្ធនេះនឹង កំណត់ជួរដំណើរការវិនិច្ឆ័យសម្រាប់ការប្រកាសពន្ធដូចខាងក្រោម៖

ជួរពណ៌ក្រហម: លិខិតប្រកាស SAD ត្រូវតែពិនិត្យពិច័យ (ពិនិត្យឯកសារយ៉ាងលម្អិត)។ ទំនិញត្រូវឆ្លងកាត់ការធ្វើ អធិការកិច្ចមុនពេលបញ្ជូនលិខិតប្រកាស SAD ទៅជួរពណ៌បៃតង និងបានវាយតម្លៃដោយគយ។

ជួរពណ៌លឿង: លិខិតប្រកាស SAD ត្រូវតែពិនិត្យពិច័យ (ពិនិត្យឯកសារយ៉ាងលម្អិត) មុនពេលបញ្ជូនទៅជួរពណ៌ បៃតង និងបានវាយតម្លៃដោយគយ។

ជួរពណ៌បៃតង: លិខិតប្រកាស SAD ត្រូវបានវាយតម្លៃដោយស្វ័យប្រវត្តិ ហើយឯកសារទូទាត់ត្រូវបានអនុម័ត។ ឯកសារ ប្រកាស SAD អាចជាកម្មវត្ថុនៃការធ្វើសវនកម្មក្រោយការទូទាត់ (Post-Clearance Audit)។

ជួរពណ៌ខៀវ: លិខិតប្រកាស SAD ក្នុងជួរនេះ ត្រូវបានអនុវត្តដូចគ្នាទៅនឹងជួរពណ៌បៃតងដែរ ប៉ុន្តែមានបញ្ហាជាក់លាក់មួយ ចំនួន ដែលជាកម្មវត្ថុនៃការធ្វើសវនកម្មក្រោយការទូទាត់។

ប្រសិនបើការប្រកាសពន្ធគយស្ថិតនៅក្រោមជួរពណ៌ក្រហម និងពណ៌លឿង មន្ត្រីគយត្រូវផ្ទៀងផ្ទាត់លក្ខខណ្ឌ (ចំណុចខ្វះខាត) ដែលនាំឱ្យឯកសារប្រកាសត្រូវបានដាក់នៅក្នុងជួរទាំងពីរនេះ។ ប្រព័ន្ធនេះនឹងបង្ហាញនូវតម្រូវការ ពិសេសដូចជា អាជ្ញាប័ណ្ណនាំចូល ការយកសំណាក និងប្រវត្តិនៃការរត់ពន្ធជាដើម។

៤. កន្លែងសួរសំនួរ

ប្រសិនបើមានកំហុសមួយចំនួននៅក្នុងការបញ្ជូនទិន្នន័យ ឬភាពមិនប្រក្រតីណាមួយត្រូវបានរកឃើញក្នុងអំឡុងពេលពិនិត្យលិខិតប្រកាស SAD ដោយរូបសាស្ត្រនោះ! ឯកសារនឹងត្រូវបញ្ជូនទៅកន្លែងសាកសួររបស់គយ (Customs Query Desk)។ ដើម្បីសារគយ ឬអ្នកប្រកាសពន្ធគយនឹងត្រូវបានជូនដំណឹងអំពីស្ថានភាពលិខិតប្រកាស SAD របស់ខ្លួនដែលត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរទៅកាន់កន្លែងសាកសួរ និងមូលហេតុនៃការសួរសំនួរ។

នៅពេលទទួលបានការជូនដំណឹង ដើម្បីសារគយ/អ្នកប្រកាសត្រូវចូលទៅកាន់កន្លែងសួរសំនួររបស់គយ។ ប្រសិនបើមានការកែសម្រួលលិខិតប្រកាស SAD ណាមួយត្រូវបានស្នើឡើង មន្ត្រីគយទទួលបន្ទុកកន្លែងសួរសំនួរ នឹងពិភាក្សាជាមួយដើម្បីសារគយ/អ្នកប្រកាស។ ប្រសិនបើមិនមានការព្រមព្រៀងទេ មន្ត្រីគយនឹងរៀបចំរបាយការណ៍ ឬកំណត់ត្រាទៅ GDCE ដើម្បីចាត់ការបន្ត។

នៅពេលដែលសកម្មភាពខាងលើត្រូវបានបំពេញ ហើយមានការព្រមព្រៀងគ្នានៅកន្លែង មន្ត្រីគយនឹងចុះហត្ថលេខាលើលិខិតប្រកាស SAD បន្ទាប់មកធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពលើអធិការកិច្ចដោយផ្អែកលើលទ្ធផលនៃការធ្វើអធិការកិច្ច និងការព្រមព្រៀងនៅកន្លែងសួរសំនួររបស់គយ ឬតាមសេចក្តីសម្រេចរបស់ GDCE ។ បន្ទាប់មកលិខិតប្រកាស SAD នឹងត្រូវបញ្ជូនទៅជួររំបែក។

៥. ការស្នើសុំកុងតឺន័រ

ការស្នើសុំកុងតឺន័រត្រូវបានធ្វើឡើងដោយឯករាជ្យផ្សេងពីដំណើរការប្រកាសលិខិត SAD ។ ប្រព័ន្ធសម្រាប់ដំណើរការស្នើសុំកុងតឺន័រមាននៅក្នុងការិយាល័យស្នើសុំ (Scanning Office) ដែលអាចឱ្យមន្ត្រីទទួលបន្ទុកស្នើសុំធ្វើការប្រៀបធៀបទំនិញដែលបានប្រកាសនៅលើលិខិតប្រកាស SAD ជាមួយនឹងទំនិញដែលរកឃើញនៅលើរូបភាព/ព័ត៌មានដែលបានស្នើសុំ។

ភាពមិនប្រក្រតីណាមួយដែលបានរកឃើញត្រូវបានកត់ត្រាទុកនៅក្នុងទម្រង់ច្បាប់អធិការកិច្ច (Inspection Act Form) ដោយមន្ត្រីគយ។

៦. ការជូនដំណឹងអំពីការវាយតម្លៃ

នៅពេលលិខិតប្រកាស SAD ត្រូវបានវាយតម្លៃដោយ ASYCUDA រួចហើយ ប្រព័ន្ធនេះនឹងជូនដំណឹងអំពីចំនួនទឹកប្រាក់ត្រូវបង់ពន្ធ និងថ្លៃឈ្នួលដែលត្រូវបង់ទៅឱ្យដើម្បីសារគយ ឬអ្នកប្រកាសពន្ធគយ។ សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការវាយតម្លៃនឹងត្រូវប្រើប្រាស់ជាឯកសារយោងសម្រាប់ការបង់ពន្ធអាករ ពន្ធ និងថ្លៃឈ្នួល។

៧. គណនេយ្យ

ពន្ធអាករ ពន្ធ និងថ្លៃឈ្នួលត្រូវបង់ស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន។ ប្រសិនបើការទូទាត់ត្រូវបានធ្វើឡើងតាមរយៈធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ឬស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុដែលមានការអនុញ្ញាត វិក្កយបត្រដែលចេញដោយស្ថាប័នទាំងនេះនឹងត្រូវបញ្ជូនទៅគយ ហើយប្រព័ន្ធនឹងចេញវិក្កយបត្រគយត្រឡប់មកវិញ។

៨. ការបញ្ចេញទំនិញ

បន្ទាប់ពីការបង់ពន្ធអាករ ពន្ធ និងថ្លៃសេវាកម្មនឹងចេញលិខិតអនុញ្ញាតបញ្ចេញទំនិញ ដែលមានលម្អិតអំពីចំនួន ពន្ធអាករ ពន្ធ និងកម្រៃនានាដែលទាក់ទងនឹងការប្រកាស។ លិខិតនេះត្រូវបានប្រើដើម្បីបញ្ចេញទំនិញពីគយ។

៩. ការធ្វើសវនកម្មក្រោយការទូទាត់ (PCA)

លិខិតប្រកាស SAD ទាំងឡាយដែលដំណើរការក្រោមជួរពណ៌ខៀវ និងបៃតង គឺជាកម្មវត្ថុនៃការធ្វើសវនកម្ម ក្រោយការទូទាត់។

អ្នកប្រើប្រាស់ស្របច្បាប់នៃលិខិតប្រកាស SAD

- នីតិបុគ្គល ឬក្រុមហ៊ុនស្របច្បាប់ ដែលមានវិញ្ញាបនបត្រអាករលើតម្លៃបន្ថែម
- ម្ចាស់ទំនិញ ឬអ្នកតំណាង
- ជើងសារគយទទួលស្គាល់ដោយគយ
- និយោជិករបស់ក្រុមហ៊ុនត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយស្របច្បាប់។

ឯកសារចាំបាច់សម្រាប់ការប្រកាសពន្ធគយ

ឯកសារដែលត្រូវភ្ជាប់ជាមួយលិខិតប្រកាស SAD ៖

- វិក្កយបត្រ និងបញ្ជីវេចខ្ចប់

ប្រសិនបើចាំបាច់

- ឯកសារលម្អិតអំពីការដឹកជញ្ជូន (កប៉ាល់ ទំនិញ....)
- អាជ្ញាប័ណ្ណ
- លិខិតអនុញ្ញាត
- វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ប្រភពដើម
- វិញ្ញាបនបត្រធានារ៉ាប់រង និង
- ឯកសារពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត។

ទំនួលខុសត្រូវរបស់ជើងសារគយ/អ្នកប្រកាសនៅក្នុងការប្រកាសគយ

ជើងសារគយ/អ្នកប្រកាសគួរទទួលខុសត្រូវអនុវត្តដូចខាងក្រោម៖

- អ្នកប្រកាសគួរបញ្ចូលទិន្នន័យស្តីពីការប្រកាសពន្ធគយរួមទាំងកំណត់ត្រារាយតម្លៃរហូតដល់ការចុះបញ្ជី។
- នៅពេលបញ្ចប់ការបញ្ចូលទិន្នន័យស្តីពីការប្រកាសពន្ធគយ អ្នកប្រកាសនឹងត្រូវផ្ទៀងផ្ទាត់ ហើយបន្ទាប់មកចុះ បញ្ជីប្រកាសពន្ធគយ ប្រសិនបើគ្មានកំហុស ឬបន្ទាប់ពីកែកំហុស។ បន្ទាប់ពីចុះបញ្ជីប្រព័ន្ធ ASYCUDA នឹងផ្តល់ លេខចុះបញ្ជី និងកាលបរិច្ឆេទដោយស្វ័យប្រវត្តិ។
- អ្នកប្រកាសត្រូវបោះពុម្ពសេចក្តីប្រកាសពន្ធគយ និងលិខិតកំណត់តម្លៃគយចំនួន ២ ច្បាប់ (ក្នុងករណីចាំបាច់) លើក្រដាស A4 (**កំណត់ចំណាំ៖** សេចក្តីប្រកាសពន្ធគយអាចបោះពុម្ពបន្ទាប់ពីចុះបញ្ជី)។

- ការប្រកាសពន្ធគយ ដែលបានភ្ជាប់ជាមួយឯកសារចាំបាច់ត្រូវដាក់ជូនមន្ត្រីគយទទួលបន្ទុកត្រួតពិនិត្យផ្ទាល់ អ្នកប្រកាសត្រូវចុះហត្ថលេខាលើការប្រកាសពន្ធគយនៅចំពោះមុខមន្ត្រីគយ។
- ក្នុងករណីដែលមន្ត្រីគយទទួលបន្ទុកការត្រួតពិនិត្យមិនទទួលយកការប្រកាសរបស់គយ អ្នកប្រកាសត្រូវទាក់ទងមន្ត្រីនៅកន្លែងសួរសំណួររបស់គយ (Query Desk) ។
- ប្រសិនបើមានមន្ត្រីទទួលបន្ទុកត្រួតពិនិត្យទំនិញ អ្នកប្រកាសត្រូវយកច្បាប់ចម្លងលិខិតប្រកាសពន្ធគយទៅបង្ហាញមន្ត្រីគយ ដែលទទួលបន្ទុកត្រួតពិនិត្យ ដើម្បីបញ្ចេញទំនិញដែលនៅក្នុងការប្រកាសពន្ធគយពីការត្រួតពិនិត្យ។
- ប្រសិនបើចាំបាច់ត្រូវស្នែង អ្នកប្រកាសត្រូវយកច្បាប់ចម្លងនៃសេចក្តីប្រកាសពន្ធគយទៅអង្គភាពគយទទួលបន្ទុកត្រួតពិនិត្យកុងតឺន័រ។
- ប្រសិនបើមានតម្រូវការធ្វើអធិការកិច្ចបែបបទស្រុកលើទំនិញ អ្នកប្រកាសពន្ធត្រូវទាក់ទងប្រធានត្រួតពិនិត្យសម្រាប់ការធ្វើអធិការកិច្ចទំនិញ។
- ប្រសិនបើត្រូវការព័ត៌មានបន្ថែមពីមន្ត្រីគយ អ្នកប្រកាសពន្ធត្រូវទៅកន្លែងសួរសំណួររបស់គយ (Query Desk)
- ប្រសិនបើការទូទាត់ត្រូវបានធ្វើឡើងតាមរយៈប្រព័ន្ធធនាគារ អ្នកប្រកាសគួរតែផ្តល់វិក្កយបត្រធនាគារដល់មន្ត្រីគយទទួលបន្ទុកផ្នែកគណនេយ្យ ដើម្បីបញ្ជាក់ការទូទាត់ប្រាក់នៅក្នុងប្រព័ន្ធ ASYCUDA ។
- ប្រសិនបើការទូទាត់ប្រាក់ត្រូវបានធ្វើឡើងជាសាច់ប្រាក់/មូលប្បទានប័ត្រ អ្នកប្រកាសពន្ធត្រូវផ្តល់ជាសាច់ប្រាក់/មូលប្បទានប័ត្រទៅមន្ត្រីគយទទួលបន្ទុកគណនេយ្យ ដើម្បីបញ្ជាក់ការទូទាត់ប្រាក់នៅក្នុងប្រព័ន្ធ ASYCUDA
- បន្ទាប់ពីការបង់ពន្ធ ឬក្នុងករណីទំនិញត្រូវបានប្រកាសនៅក្រោមការទូទាត់ប្រាក់ជាមុន អ្នកប្រកាសនឹងទទួលបានបង្កាន់ដៃគយពីអ្នកគិតលុយ ហើយបន្ទាប់មកបង្កាន់ដៃគយលើយានយន្ត (ប្រសិនបើមាន) និងលិខិតអនុញ្ញាតបញ្ចេញទំនិញពីប្រធានគណនេយ្យ។
- អ្នកប្រកាសត្រូវយកកំណត់ហេតុដឹកជញ្ជូនពីមន្ត្រីគយទទួលបន្ទុកឃ្នាំង ឬតំបន់គយ បន្ទាប់មកយកទំនិញចេញ។
- ក្នុងករណីមានការយល់ព្រម និងការអនុញ្ញាតឱ្យដកពន្ធ និងអាករទាំងអស់ ឬផ្នែកខ្លះមកវិញ អ្នកប្រកាសត្រូវយកឯកសារចាំបាច់នានារួមមាន សេចក្តីសម្រេចរបស់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ការប្រកាសពន្ធគយ វិក្កយបត្រគយ វិក្កយបត្រ។ល។ ទៅកាន់គណនេយ្យករ និងអ្នកគិតលុយ ដើម្បីបញ្ជាក់ការដកពន្ធអាករ និងពន្ធមកវិញពីប្រព័ន្ធ ASYCUDA។

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
Kingdom of Cambodia
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ
Nation Religion King

អគ្គនាយកដ្ឋានគយនិងទ្រព្យសកម្ម
General Department of Customs and Excise

លេខ និងកាលបរិច្ឆេទ No. & Date
2020 លេខ R 1928 30/06/2020

ប័ណ្ណទំនប់បង់ប្រាក់
PAYMENT RECEIPT

តាមកម្មស/សាម/ការិយាល័យភ្នាក់ងារព្រំដែន Lodgment Office: KPC11 Torpeang Plong CEO

ប្រតិភេទ/Declarant : K009901805837 YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO., LTD.

អ្នកនាំចូល/អ្នកនាំចេញ Importer/Exporter: K009901805837 YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO., LTD.

លេខយោងប្រតិភេទ Declarant Reference	បញ្ជីកម្រិតព្រំដែន Customs Registration	ប្រភេទ Type	ទឹកប្រាក់ Amount
ឆ្នាំ Year	លេខ No.	ឆ្នាំ Year	លេខ No.
2020	YQ040/20	2020	E 11 552
ប្រភេទ Type			EX 1
ចំណូលសារពើពន្ធ Fees			ទឹកប្រាក់ Amount
សរុបចំណូលសារពើពន្ធ Total Amount for Fees:			0
ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ Non-Tax			ទឹកប្រាក់ Amount
CDF	Customs Declaration Fee	Prakas 1608 MEF Dated 21/12/2018	15,000
PFC	CPF 20F	Prakas 1608 MEF Dated 21/12/2018	60,000
សរុបចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ Total Amount for Non-Tax Fees:			75,000
មធ្យោបាយទូទាត់ Means of Payment			ទឹកប្រាក់ Amount
10	In cash		75,000
សរុបប្រាក់ទទួលបានសរុប Grand Total:			75,000

ប្រធានកម្ម Cashier
SENG WANNACRITH

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិសាសនា ព្រះមហាក្សត្រ
ROYAUME DU CAMBODGE

ពាក្យសុំផ្គត់ផ្គង់

ខ្ញុំបាទឈ្មោះ: FAN JIANQIANG កាន់លិខិតឆ្លងដែនលេខ E14447297 និងមានសហគ្រាសឈ្មោះ: ហិយងយូនគីង (ខេ
មបូធា) មុនចេញលេខ ៦.៧ ជូនដល់ ភូមិបន្ទាស្លឹក វិហារញូ វិស្វាសានសុខ ភ្នំពេញ ។

សូមសេវាផ្តល់

លេខកម្មវិធីការិយាល័យកម្មវិធីនិងការត្រួតពិនិត្យ

កម្មវិធី: សំណើសុំអនុញ្ញាតដាំចេញផ្លែចេកស្រស់ (Fresh Bananas) ចំនួន ១,៥៤០ CTNS ហេតុប្រយោជន៍ ២១,៥៦០.០០០ គីឡូក្រាម និង
ចម្រុះសរុប ២៣,១០០.០០០ គីឡូក្រាម ដែលមានតម្លៃ USD ៤,៥១៤.០០ តាមអាត់ក្រុកអន្តរជាតិព្រលាំងថ្មីឆ្ពោះទៅកាន់
ប្រទេសចិន។

លេខ៖ វិក័យវិជ្ជាពិជ្ជកម្មលេខ៖ YQL-0017	ចុះថ្ងៃទី 30-06-2020
- បញ្ជីផ្សេងៗលេខ៖ YQL-0017	ចុះថ្ងៃទី 30-06-2020
- ប័ណ្ណព័ត៌មានលេខ៖ PTM2020031582 អពជ	ចុះថ្ងៃទី 04-03-2020
- វិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីពន្ធដារលេខ៖ VATM2019071691 អពជ	ចុះថ្ងៃទី 30-07-2019
- វិញ្ញាបនបត្រលេខ៖ MOC-38425951 ពណ.ចមជ	ចុះថ្ងៃទី 05-11-2018

សេចក្តីដូចបានប្រាប់ចូលខាងក្នុងកម្មវិធី និងយោងតាមលើនេះ លើកន្ទុំស្នូលប្រាមប្តូរលោក **ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា**
និងការិយាល័យកម្មវិធីនិងការត្រួតពិនិត្យ មេត្តាជ្រាបថា៖ ផ្លែចេកស្រស់ (Fresh Bananas) ដែលក្រុមហ៊ុនរបស់យើងខ្ញុំ ស្នើសុំដាំចេញនេះបានផលិត
នៅក្នុងខេត្តកំពង់ចាម ហើយពេលនេះមានតម្រូវការលើទីផ្សារប្រទេសចិន។ ក្រុមហ៊ុនយើងខ្ញុំ សុំពិភាក្សាផ្លែចេកស្រស់ (Fresh
Bananas) ដែលក្រុមហ៊ុនរបស់យើងខ្ញុំស្នើសុំដាំចេញខាងលើនេះ ពិតជាត្រឹមត្រូវពិនិត្យបានបង្កើតចុះ តាមគ្រឹះស្ថានដែលប៉ះពាល់ ឬ
ប្រឆាំងផ្នែកសុខាភិបាល សាធារណៈ បុគ្គល សត្វ និងរុក្ខជាតិ ឬប៉ះពាល់ដល់បរិស្ថាន ឬច្បាប់ណាមួយរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបាន
ហាមឃាត់ និងប្រទេសដែលត្រូវដាំក្នុងបរិបទនេះឡើយ។ ប្រសិនបើមានទិសដៅណាមួយ ឬទិសដៅណាមួយ ឬទិសដៅណាមួយ ឬទិសដៅណាមួយ
ត្រូវបានយើងខ្ញុំយល់ព្រមខ្លួនខ្លួនការពារពិនិត្យ និងផ្តល់ការពារពិនិត្យ ឬទិសដៅណាមួយ ឬទិសដៅណាមួយ ឬទិសដៅណាមួយ ឬទិសដៅណាមួយ

អាស្រ័យប្តូរបានប្រាប់ចូលខាងលើនេះ សូមលោក **ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា**
និងការិយាល័យកម្មវិធីនិងការត្រួតពិនិត្យ មេត្តាពិនិត្យ និងអនុញ្ញាត
អោយក្រុមហ៊ុនយើងខ្ញុំមានលទ្ធភាពដើម្បីដាំចេញទៅកាន់ប្រទេសចិន ដោយអនុញ្ញាត៖
សូមលោក **ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា**
និងការិយាល័យកម្មវិធីនិងការត្រួតពិនិត្យ មេត្តាទទួលខ្ញុំការគោរពបំប្រាស់ប្រើប្រាស់ប័ណ្ណព័ត៌មានខ្ញុំបាទ

ថ្ងៃ ១០ ខែ ១១ ឆ្នាំ ២០២០ ទី ១១ ខែ ១១ ឆ្នាំ ២០២០ ទី ១១ ខែ ១១ ឆ្នាំ ២០២០
ភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ៣០ ខែ ០៦ ឆ្នាំ ២០២០

ហិយងយូនគីង
ហិយងយូនគីង
ហិយងយូនគីង

FAN JIANQIANG

ហិយងយូនគីង
ហិយងយូនគីង
ហិយងយូនគីង

ហិយងយូនគីង

KINGDOM OF CAMBODIA
SINGLE ADMINISTRATIVE DOCUMENT

CUSTOMS DECLARATION

A OFFICE OF LODGEMENT

Copy 1	2 Exporter/Consignor Code K009901805837 YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO., LTD. #40 St. 04 Phum Banla Sa'et Sangkat Kmounh Khan Sen Sok Phnom Penh Cambodia		1 TYPE OF DECLARATION EX		Office Code: KPC11 Office: Tropicang Plong CEO Manifest Number: 652 Date: 30/06/2020																	
	3 Importer/Consignee Code DALIAN RUIHUA EVERFRESH TRADE CO., LTD. ADD: NANSHAN1910 HOUSE E14, NO.124 QIQI STREET ZHONGSHAN DISTRICT DALIAN, CHINA		7 Declarant Reference number: 2020 YQ040/20		BLUE																	
14 Declarant/Representative Code K009901805837 YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO., LTD. #40 St. 04 Phum Banla Sa'et Sangkat Kmounh Khan Sen Sok Phnom Penh		15 Country of Export Cambodia		16 Country of Origin Cambodia		17 Country of Destination China																
18 Ident. and Nat. of MOT at Arrival / Departure TRUCK: 51C-11764 VN YES		19 Ctr. VN		20 Delivery Terms FOB Tropicang Plong		13 Pre-arrival 0																
21 Ident. and Nat. of MOT Crossing the Border TRUCK: 51C-11764 VN		22 Ctr. & Tot. Invoice Amount USD 8,514.00		23 Exch. rate 4,093.0000		24 Nature of 1 0 Transactions																
25 Mode Transport 3 at Border		26 Inland Mode 3 Transport		27 Place of Loading/Discharge KHKPC KAMPONG CHAM		28 Bank Code Terms of Payment: Bank Name: Branch:																
29 Office of Entry/Exit KPC11 Tropicang Plong CEO		30 Location of Goods CCA		32 Item No 1		33 Commodity Code 08038090 00																
31 DESCRIPTION OF GOODS a) b) Number & Type: 1,540 BX Box Containers Identifier Goods Description as Per Tariff: -- Other Commercial Description: FRESH BANANAS		34 C.O. Code a) KHI b) 23,100.00		35 Gross Mass (kg) 21,560.00		36 Preference 5L																
44 ADD. INFO License No: DV: DG: Value Details: 0-0 Attached Dec: CHAMNAR OFFICE: (30-06-2020) INV+PL:YQL-0017 (30-06-2020)		37 Procedure 1000 000		38 Net Mass (kg) 21,560.00		39 XXXXX 9																
47 CALCUL. OF TAXES		40 Transport Dec / Previous Declaration YQL-0017		41 Supplementary units 8,514.00		42 Item Price 1,000																
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Type</th> <th>Tax base</th> <th>Rate</th> <th>Amount</th> <th>MP</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ETO</td> <td>34,847,802</td> <td>0.00</td> <td></td> <td>0 1</td> </tr> <tr> <td colspan="4" style="text-align: right;">Total</td> <td>0 1</td> </tr> </tbody> </table>		Type	Tax base	Rate	Amount	MP	ETO	34,847,802	0.00		0 1	Total				0 1	43 Deferred payment		45 Identification of Warehouse		46 Customs value 34,847,802	
Type	Tax base	Rate	Amount	MP																		
ETO	34,847,802	0.00		0 1																		
Total				0 1																		
50 Principal No: Signature:		48 Accounting Details Mode of Payment : CASH Assessment No : / Date 30 JUN 2020 Receipt No : / Date 30 JUN 2020 Guarantee : 0 KHR Total Fees : 15,000 KHR Total Declaration : 15,000 KHR		51 country:		49 Office of Departure																
52 Guarantee Not Valid		53 Office of Destination (and Country) Code:		54 Place and date Signature and Name of Declarant Representative ZHAO YANG		D CONTROL BY OFFICE OF DESTINATION Result: Signature:																

YQL(CAMBODIA)INVESTMENT CO.,LTD.

#40, st04, Phum Banla sa'et Sangkat Kmounh Khan Sen Sok, Phnom Penh City, Cambodia.
TEL:+855-718035039
cills@126.com

COMMERCIAL INVOICE

Invoice Number: YQL-0017
Date: 30-Jun-20

Consignee: DALIAN RUIHUA EVERFRESH TRADE CO.,LTD
Address : NANSHAN1910 HOUSE E14 , NO.124 QIQI STREET ZHONGSHAN DISTRICT , DALIAN,CHINA

Notify Party: *****Same as consignee*****

Shipper/Exporter: YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO.,LTD.
Address:#40 , st04 , Phum Banla sa'et Sangkat Kmounh Khan Sen Sok , Phnom Penh city, Cambodia.

Seller: YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO.,LTD.
Address:#40 , st04 , Phum Banla sa'et Sangkat Kmounh Khan Sen Sok , Phnom Penh City, Cambodia.

COMMODITY	FRESH BANANAS	
BRAND/S	YQL	
TRANSPORT DETAILS:		
Destination	DALIAN,CHINA	LOADING AT:
Carrier	CMA	FROM: Kampong Cham Province, Cambodia. Trucking
Vessel /VOY	LORRAINE 20008N	Ho Chi Minh ,Vietnam
ETD	7/3/2020	BY Sea to : Dalian, China

CONTAINER NUMBERS/SEAL NUMBERS	Classification	Quantity (Cartons)	NET WEIGHT (14kg/Carton)	FOB HO CHI MINH UNIT PRICE (USD/CARTON)	TOTAL AMOUNT (USD)
GESU9531240/K8614205	CLASS A799	44	616	\$5.50	\$242.00
	CLASS B456	200	2800	\$5.50	\$1100.00
	CLASS CL	1296	18144	\$5.50	\$7,128.00
TOTAL FOB HO CHI MINH PORT		1540	21560		\$8,514.00

TOTAL AMOUNT IN WORDS: US DOLLAR EIGHT THOUSAND FIVE HUNDRED AND FOURTEEN ONLY.

Certified true and correct
YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO.,LTD

YQL(CAMBODIA)INVESTMENT CO.,LTD.

#40, st04, Phum Banla sa'et Sangkat Kmounh Khan Sen Sok, Phnom Penh City, Cambodia.

TEL:+855-718035039

cilis@126.com

PACKING LIST

SERIES NO. YQL-0017
DATE. 30-Jun-20

Consignee: DALIAN RUIHUA EVERFRESH TRADE CO.,LTD
Address : NANSHAN 1910 HOUSE E14 , NO.124 QIQI STREET ZHONGSHAN DISTRICT , DALIAN,CHINA

Notify Party: *****Same as consignee*****

Shipper/Exporter: YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO.,LTD.
Address:#40 , st04 , Phum Banla sa'et Sangkat Kmounh Khan Sen Sok , Phnom Penh city, Cambodia.

Seller: YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO.,LTD.
Address:#40 , st04 , Phum Banla sa'et Sangkat Kmounh Khan Sen Sok , Phnom Penh City, Cambodia.

TRANSPORT DETAILS:		LOADING AT:
Destination	DALIAN,CHINA	FROM: Kampong Cham Province, Cambodia, Trucking
Carrier	CMA	Ho Chi Minh ,Vietnam
Vessel /VOY	LORRAINE 20008N	BY Sea to : Dalian, China

COMMODITY FRESH BANANAS
BRAND/S YQL

CONTAINER NUMBERS/SEAL NUMBERS	Classification	Quantity (Cartons)	NET WEIGHT (14kg/Carton)	GROSS WEIGHT (14kg/Carton)
GESU9531240/K8614205	CLASS A789	44	616	660.00
	CLASS B456	200	2800	3000.00
	CLASS CL	1296	18144	19440.00
GRAND TOTAL		1540	21560	23100.00

PACKING DETAILS/SAY: FRESH BANANAS

Certified true and correct
YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO.,LTD.

YQL(CAMBODIA)INVESTMENT CO.,LTD.

#40, st04, Phum Benla sa'et Sangkat Kmounh Khan Sen Sok, Phnom Penh City, Cambodia.

TEL:+855-718035039

clis@126.com

BILL OF TRUCKING

Document Date: 30-Jun-20

Bill of Trucking No : YQL-0017

Place of Loading: Kampong Cham Province, Cambodia

Shipper/Exporter: YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO.,LTD.

Address:#40 , st04 , Phum Benla sa'et Sangkat Kmounh Khan Sen Sok , Phnom Penh city, Cambodia.

Consignee: DALIAN RUIHUA EVERFRESH TRADE CO.,LTD

Address : NANSHAN1910 HOUSE E14 , NO.124 QIQI STREET ZHONGSHAN DISTRICT , DALIAN,CHINA

ORIGIN	CAMBODIA	Port of discharge: TRAPANG THLONG BORDER CHECK POINT,VIETNAM		
FROM	KAMPONG CHAM,CAMBODIA	TO: Ho Chi Minh City,Viet Nam		
MARKING	DESCRIPTION OF GOODS	QTY (Boxes)	Net Weight (14kgs)	Gross Weight (15kgs)
	FRESH BANANA (HS code : 0803.90.00)			
	Packing:14kg/box net	1540	21560	23100.00
	TOTAL:	1540	21560	23100.00
IN WORDS	From Kampong Cham,Cambodia to Vietnam By Truck			
Contract No.:	YQL-0017			
Invoice No.:	YQL-0017			
Vehicle No.:	GESU9531240/K8614205			

Certified true and correct
 YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO.,LTD.

ឧបសម្ព័ន្ធទី៤ ៖ ទីភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាល ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងភាគីពាក់ព័ន្ធនានា²⁰

អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្មនៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (MAFF) បានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការជំរុញការនាំចេញផ្លែស្វាយនៅកម្ពុជា។ នៅក្រោមអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម នាយកដ្ឋានសាកល្បងកម្ម បានបង្កើតគោលនយោបាយសាកល្បងកម្មក្នុងគោលបំណងជួយគាំទ្រ និងលើកកម្ពស់អនុវិស័យ។ អគ្គនាយកកសិកម្មគាំទ្រដល់អនុវិស័យនេះតាមរយៈ ការផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញបច្ចេកទេសរួមទាំងការលើកកម្ពស់ស្តង់ដារផលិតផល ដែលមានសុវត្ថិភាព (GAP និង សរីរាង្គ) និងភ្ជាប់អ្នកផលិតទៅទីផ្សារ។ **នាយកដ្ឋានការពារជំងឺ អនាម័យ និងកូតតាមអនាម័យ (ន.ក.អ.ក)** គឺជាអង្គការដែលមានការពាក់ព័ន្ធសំខាន់សម្រាប់ការនាំចេញកសិកម្មតាមរយៈតួនាទីរបស់ខ្លួនក្នុងការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងសុខភាពសត្វ និងធ្វើអធិការកិច្ចចម្ការ ដើម្បីចេញវិញ្ញាបនបត្រកូតតាមអនាម័យ (SPS) ដល់ក្រុមហ៊ុននាំចេញ។

នៅក្រោមក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម (MoC) នាយកដ្ឋាន/អង្គការពាក់ព័ន្ធរួមមាន៖

- **វិទ្យាស្ថានបណ្តុះបណ្តាល និងស្រាវជ្រាវពាណិជ្ជកម្ម (TTRD)** (ក្រោមអគ្គនាយកដ្ឋានពាណិជ្ជកម្មក្នុងស្រុក) ផ្តល់ការកសាងសមត្ថភាពដល់មន្ត្រីរដ្ឋាភិបាល និងវិស័យឯកជនពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្ម ការចរចាពាណិជ្ជកម្មសម្រាប់វិស័យកសិកម្ម និងមិនមែនកសិកម្ម (សរុប ១៦ ច្បាប់) វគ្គបណ្តុះបណ្តាលផ្សេងទៀតតាមការស្នើសុំរបស់សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម (រួមមាននីតិវិធីនាំចេញ ការស្រាវជ្រាវទីផ្សារ គយ សហគ្រិនភាពពិព័រណ៍ ផលិតកម្ម និងការចុះបញ្ជីជាដើម) ការស្រាវជ្រាវ (ខ្សែច្រវាក់តម្លៃស្វាយនៅឆ្នាំ២០១៦) និងមានគម្រោងបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលព័ត៌មានពាណិជ្ជកម្ម ដែលរួមមានតារាងព័ត៌មានសម្រាប់សេវាកម្មចុះឈ្មោះ គម្រោងវិនិយោគដែលសមស្រប QIP កំរូអាជីវកម្ម សេវាកម្មពន្ធដារ និងគយ ការបណ្តុះបណ្តាល ការអភិវឌ្ឍន៍ផលិតផល និងបច្ចេកវិទ្យា) ប្រព័ន្ធទិន្នន័យសម្រាប់សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម និងបណ្តាលយំអេឡិចត្រូនិកសម្រាប់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មដែលមានព័ត៌មានពាណិជ្ជកម្មសម្រាប់ទាំងនិស្សិត និងសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម។
- **នាយកដ្ឋានកិច្ចការពិព័រណ៍**៖ (ក្រោមអគ្គនាយកដ្ឋានជំរុញពាណិជ្ជកម្ម) ទទួលខុសត្រូវលើការរៀបចំ និងសម្របសម្រួលការតាំងពិព័រណ៍ពាណិជ្ជកម្មទាំងនៅទីផ្សារក្នុងស្រុក និងអន្តរជាតិដោយមា (១) វេទិកាប្រចាំឆ្នាំ និងការតាំងពិព័រណ៍បន្ថែម និងផ្ទៃឈើដែលមានសុវត្ថិភាពនៅក្នុងខេត្តសៀមរាបក្នុងគោលដៅសម្រាប់ទេសចរណ៍ និងសណ្ឋាគារ (ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មផ្តល់ស្តង់ដារគិតថ្លៃដល់សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមនៅពេលចុះឈ្មោះ) (២) ការតាំងពិព័រណ៍ចិន និងអាស៊ានប្រចាំឆ្នាំនៅក្រុងណាងនឹង Nang Ning ក្នុងខែកញ្ញាដោយដាក់ស្តង់ដារចំនួន ១៥០ ស្តង់សម្រាប់ផលិតផលគ្រប់ប្រភេទ និងសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមជាអ្នកចំណាយផ្ទាល់ខ្លួនសម្រាប់ចំណាយផ្សេងៗជាមួយក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ដែលសម្របសម្រួលដំណើរការនៃការយកកំរូទៅការតាំងពិព័រណ៍ (៣) ពិព័រណ៍ប្រចាំឆ្នាំនៅសៀងហៃ (Shanghai) ក្នុងខែវិច្ឆិកា (៤) ការតាំងពិព័រណ៍ប្រចាំឆ្នាំនៅគួនមីង (Khun Ming) ក្នុងខែមិថុនា និង (៥) ការតាំងពិព័រណ៍ផ្សេងៗទៀតក្នុងខេត្តផ្សេងៗទៀតក្នុងប្រទេសចិន។

²⁰ Source: GIZ; Mapping Actors in Trade/Export of Agriculture Produce in Cambodia, 31 July 2020, BDTrus consultancy

- **នាយកដ្ឋានគោលនយោបាយពាណិជ្ជកម្ម៖** (ក្រោមអគ្គនាយកដ្ឋានជំរុញពាណិជ្ជកម្ម) បានចូលរួមជាមួយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទក្នុងការពិភាក្សា/ចរចាជាមួយអាជ្ញាធរចិនស្តីពីការចូលទីផ្សារផ្លូវការនូវផលិតផលកសិកម្មស្រស់របស់កម្ពុជាទៅខ្សែច្រវាក់ដែលជាផ្នែកមួយ នៃក្រុមការងារលើផ្លែស្វាយនៅក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ដោយគាំទ្រការចរចាចុះអនុសារណៈយោគយល់គ្នាស្តីពីផ្លែស្វាយ និងធ្វើការជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍លើការសិក្សាខ្សែច្រវាក់តម្លៃផ្សេងៗទៀត និងបង្កើតគោលនយោបាយពាណិជ្ជកម្មសម្រាប់ដំណាំជាក់លាក់មួយ (ឧ. សេចក្តីព្រាងគោលនយោបាយជាតិដំឡូងមី ការសិក្សាខ្សែច្រវាក់តម្លៃលើម្រេច និងគ្រាប់ស្វាយចន្ទី។ល។)

- **នាយកដ្ឋាននាំចេញ-នាំចូល៖** (ក្រោមអគ្គនាយកដ្ឋានសេវាកម្មពាណិជ្ជកម្ម) ទទួលខុសត្រូវលើការចេញលិខិតបញ្ជាក់ប្រភពដើម CO (ស្វ័យប្រវត្តិកម្មចាប់តាំងពីឆ្នាំ ២០១៥ ជាមួយនឹងពាក្យសុំ និងការទូទាត់តាម អ៊ិនធឺណិត ប៉ុន្តែនៅតែត្រូវការច្បាប់ចម្លងតាមតម្រូវការរបស់អតិថិជន) សហការជាមួយវិទ្យាស្ថានបណ្តុះបណ្តាល និងស្រាវជ្រាវពាណិជ្ជកម្ម (TTRI) ក្នុងការផ្តល់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីការដាក់ពាក្យស្នើសុំ CO ដល់អ្នកជំនាញផ្នែកដឹកជញ្ជូនប្រមាណ ៦០០ ទៅ ៧០០នាក់ និងធានានូវក្រុមប្រតិបត្តិ (តាមរយៈប្រកាស) របស់អ្នកផ្តល់សេវាដឹកជញ្ជូនដោយចេញអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ និងវិញ្ញាបនបត្រ (សុពលភាព ២ឆ្នាំ)។

នាយកដ្ឋានស្រាវជ្រាវ និងផ្សព្វផ្សាយនៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម (RUA) ទទួលបានការគាំទ្រថវិកាពីទីភ្នាក់ងារ USAID តាមរយៈក្រសួងកសិកម្មសហរដ្ឋអាមេរិក (USDA) ដើម្បីធ្វើការសិក្សាខ្សែច្រវាក់តម្លៃស្វាយ (និងស្វាយចន្ទី) ដើម្បីធ្វើផែនទីបង្ហាញដល់អ្នកពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗ។ លើសពីនេះទៀត RUA កំពុងដំណើរការសួរដេញដោលវិទ្យាចំនួន ៥ (ប្រព័ន្ធដំណាក់ទឹក និងគ្របដំណាំ) ក្រោមការគាំទ្រថវិកាពី USAID ដើម្បីគាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍវិស័យសាកលវិទ្យាល័យ និងការចិញ្ចឹមសត្វ។ មួយក្នុងចំណោមឧទ្យានបច្ចេកវិទ្យា ដែលមានទីតាំងស្ថិតនៅខេត្តសៀមរាបបង្កោតសំខាន់លើផ្នែកលើអនុវិស័យឈើហូបផ្លែ។ RUA ក៏បានចូលរួមចំណែកក្នុងការសិក្សាក្រោមក្របខណ្ឌជប៉ុន-អាស៊ាន ដើម្បីលើកកម្ពស់បច្ចេកវិទ្យាពិសេសទាក់ទងនឹងខ្សែច្រវាក់ត្រជាក់ កន្លែងស្តុក និងទីតាំងវេចខ្ចប់។

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ (MEF) គាំទ្រដល់វិស័យកសិកម្មតាមរយៈការលើកទឹកចិត្តផ្នែកពន្ធដារ និងគយដែលបានផ្តល់ដល់សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម និងអ្នកដែលចូលរួមក្នុងវិស័យកសិកម្មផងដែរ។ យោងតាមអនុក្រឹត្យចំនួន ២ ស្តីពីការលើកទឹកចិត្តផ្នែកពន្ធដារ និងគយសម្រាប់សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមដែលចេញនៅចុងឆ្នាំ២០១៨ និងដើមឆ្នាំ២០១៩²¹ សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមនៅក្នុងវិស័យកសិកម្ម និងវិស័យកសិឧស្សាហកម្មក្នុងចំណោមសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមដែលមានលក្ខណៈសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ជាច្រើនរួមមាន៖

- ការលើកលែងពន្ធលើប្រាក់ចំណូលសម្រាប់សហគ្រាសដែលបានចុះបញ្ជីថ្មីក្នុងរយៈពេលពី ៣ ទៅ ៥ ឆ្នាំ។
- ការលើកលែងការបង់ពន្ធមុន ១% នៃពន្ធប្រាក់ចំណូល និងពន្ធអប្បបរមាប្រចាំឆ្នាំក្នុងកំឡុងពេលលើកលែងពន្ធលើប្រាក់ចំណូល។

²¹ Sub-Decree No. 124 R.N.Cr.BK on tax incentives to SMEs in priority sectors, dated 2 Oct 2018; and Sub-Decree No. 50 R.N.Cr.BK on custom incentive to SMEs, dated 25 Mar 2019.

- ការលើកទឹកចិត្តសម្រាប់ចំណាយដែលអាចកាត់ចេញបានរួមមាន ការចំណាយលើពន្ធកាត់ទុក ២០០% សម្រាប់កម្មវិធីគណនេយ្យផ្នែកលើប្រព័ន្ធព័ត៌មានវិទ្យា និងការបណ្តុះបណ្តាល និងការបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសដល់បុគ្គលិក និងការចំណាយលើពន្ធកាត់ទុក ១៥០ % សម្រាប់ឧបករណ៍ ឬបច្ចេកវិទ្យាថ្មីដែលបង្កើនផលិតភាព។
- ការលើកលែងពន្ធនាំចូលលើសម្ភារៈផលិតកម្ម សម្ភារៈសំណង់ និងធាតុចូលផលិតកម្ម។

ក្នុងខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២០ រដ្ឋាភិបាលបានបង្កើត «គំនិតផ្តួចផ្តើមស្តារវិស័យសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមឆ្នាំ ២០២០» ដើម្បីចាប់ផ្តើម **មូលនិធិគាំទ្រសហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម** ។ ក្រោមមូលនិធិនេះ ធនាគារធុនតូច និងមធ្យមត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយមានទឹកប្រាក់ ១០០ លានដុល្លារអាមេរិក ដើម្បីផ្តល់ជូនសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមជាតំណទានដែលមានអត្រាការប្រាក់ទាប។ ខណៈដែលថវិកាចំនួនពាក់កណ្តាល គឺសម្រាប់សហគ្រាសខ្នាតតូច និងមធ្យមដែលក្រៅពីវិស័យកសិកម្មតាមរយៈការចាប់ផ្តើមជាមួយធនាគារ និងមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុដែលមាន ហើយប្រាក់ដែលនៅសេសសល់ត្រូវបានបញ្ជូនទៅគាំទ្រសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមនៅក្នុងវិស័យកសិកម្ម និងកសិ-ឧស្សាហកម្មតាមរយៈធនាគារកសិកម្ម និងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ។ ចំនួនប្រាក់កម្ចីមានរហូតដល់ ៣០ ម៉ឺនដុល្លារអាមេរិក ដែលមានអត្រាការប្រាក់ចន្លោះពី ៥ ទៅ ៦% សម្រាប់ធ្វើជាដើមទុន និង ៥,៥ ទៅ ៦,៥ % សម្រាប់ការវិនិយោគ។

ក្រៅពីទីភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាលដែលបានរៀបរាប់ខាងលើនេះ មានគម្រោង កម្មវិធី និងគំនិតផ្តួចផ្តើមមួយចំនួនដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម និងនាំចេញកសិផលដែលបានកំណត់។ ក្រៅពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍មានវេទិកាចំនួនពីរដែលទើបតែត្រូវបានផ្តួចផ្តើមដោយភាពពាក់ព័ន្ធដោយផ្ទាល់ទៅនឹងការសិក្សានេះ។ ទាំងនេះរួមបញ្ចូលទាំង៖

- **Grow Asia's Cambodia Partnership for Sustainable Agriculture (CPSA)** គឺជាវេទិកាភាពជាដៃគូពហុភាគីពាក់ព័ន្ធមានគោលបំណងលើកកម្ពស់ការរួមបញ្ចូល និងនិរន្តរភាពវិស័យកសិកម្មនៅកម្ពុជា។ ផ្ទៃលើម្រេច និងអនុវិស័យសាកលវប្បកម្មដទៃទៀត CPSA ធ្វើការស្រាវជ្រាវ និងផ្តល់វេទិកាសម្រាប់ឱកាសទំនាក់ទំនងផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មាន និងបណ្តុះបណ្តាលជំនាញបច្ចេកទេស និងការសម្របសម្រួលភាគីពាក់ព័ន្ធ (ឧ.ក្រុមការងារបន្លែដែលបង្កើតឡើងក្នុងឆ្នាំ២០១៩)។ ថ្មីៗនេះ CPSA បានធ្វើការសិក្សាខ្សែច្រវាក់តម្លៃខ្លីមួយលើផ្ទៃលើចំនួន ៥ ប្រភេទ (ចេក ស្វាយ មៀនប៉ែលិន ផ្លែស្រកានាគ និងដូងក្រអូប) ដើម្បីគាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍក្រុមការងារផ្ទៃលើ។
- **វេទិកាវិនិយោគវិស័យសាកលវប្បកម្មនៅកម្ពុជា (CHIP)** ត្រូវបានផ្តួចផ្តើមថ្មីៗនេះដោយអ្នកធ្វើគោលនយោបាយ និងវិស័យឯកជនក្នុងគោលបំណងប្រមូលការចូលរួមពីអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់នៅក្នុងអនុវិស័យបន្លែ និងផ្ទៃលើ។ រហូតមកដល់បច្ចុប្បន្ន CHIP មានសមាជិកប្រមាណជា ១០ នាក់ ដែលជាផ្នែកឯកជន (រួមមាន Longmate Amru, KOC) អ្នកធ្វើគោលនយោបាយ (MAFF, MEF និង MoC) និងវិនិយោគិន។ CHIP ត្រូវបានដឹកនាំដោយសសរស្តម្ភបួនរួមមាន ការគាំទ្រដល់រដ្ឋាភិបាលក្នុងការចរចាពាណិជ្ជកម្មជាមួយដៃគូពាណិជ្ជកម្ម (ដូចជា ជប៉ុន កូរ៉េ និងប្រទេសដទៃទៀត) ដោះស្រាយរបាំងមិនមែនពន្ធគយ តាមរយៈការវិនិយោគលើគ្រឿងម៉ាស៊ីនដែលគាំទ្រដល់ផលិតផលកសិកម្មស្រស់ ការតស៊ូមតិសម្រាប់ការលើកទឹកចិត្តរបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងការកែច្នៃកសិផល និងការផ្សារភ្ជាប់អ្នកផលិតទៅនឹងទទួលបានទីផ្សាររយៈពេលវែង និងវិនិយោគលើប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រ។ អត្ថប្រយោជន៍របស់ CHIP សម្រាប់វិស័យផ្ទៃលើរួមមាន ផ្លែចេក ម្នាស់ ផ្លែប៊ឺរ និងផ្លែផាសិន។ នៅចុងឆ្នាំ២០២០

CHIP មានគោលបំណងគាំទ្រដល់សមាជិករបស់ខ្លួនក្នុងការនាំចេញផ្លែស្វាយស្រស់ក្រោម “Rich Farm Asia” ដែលជាការបណ្តាក់ទុនរួមគ្នា ដើម្បីនាំចេញផ្លែស្វាយស្រស់ និងដំណាប់ស្វាយទៅប្រទេសចិន (គោលដៅ ៥ ០០០ តោនទៅប្រទេសចិន និងប្រទេសកូរ៉េក្នុងឆ្នាំ ២០២០-២០២១)។

ឧបសម្ព័ន្ធទី៥ ៖ បញ្ជីភ្នាក់ងារ និងអាជ្ញាធរនៅកម្ពុជា និងចិន

ការិយាល័យរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

ឈ្មោះអង្គភាព ឬ ក្រុមហ៊ុន	ព័ត៌មានលម្អិតទំនាក់ទំនង
ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម	ប្រធាននាយកដ្ឋានគោលនយោបាយពាណិជ្ជកម្មនៃអគ្គនាយកដ្ឋានជំរុញពាណិជ្ជកម្ម ទូរស័ព្ទ: 017 495 091
ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម	ឯកឧត្តម ហូ ស៊ីវយុង - ប្រធាននាយកដ្ឋាននាំចេញ និងនាំចូលក្នុងវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ពីប្រភពដើម ទូរស័ព្ទ: 012 838 909
ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	អគ្គនាយកនៃអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម ទូរស័ព្ទ: 017 98 48 98
ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	ប្រធាននាយកដ្ឋានការពារដំណាំ អនាម័យ និងភូតតាមអនាម័យនៃអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម ទូរស័ព្ទ: 012 325 558
អគ្គនាយកគយ និងរដ្ឋាករកម្ពុជា	ប្រធានសាខាគយ និងរដ្ឋាករកម្ពុជានៃនាយកដ្ឋាននាំចេញ ទូរស័ព្ទ: 012 871 797

ការិយាល័យរដ្ឋាភិបាលសម្រាប់ពាណិជ្ជកម្មតាមព្រំដែនចិន

ការិយាល័យ	ខេត្ត/តំបន់	ទំនាក់ទំនង
ការិយាល័យគយគន់មីង (Kunming)	ខេត្តយុនណាន (Yunnan)	ទូរស័ព្ទ: +86 871 63016999 គេហទំព័រ: https://kunming.customs.gov.cn
ការិយាល័យចត្តាឡីស័ក និងអធិការកិច្ចចេញ-ចូលរបស់ហេគូ (Hekou)	ខេត្តយុនណាន (Yunnan)	ទូរស័ព្ទ: +86 873 3426689
Mengla CIQ (កំពង់ផែ Mohan)	ខេត្តយុនណាន (Yunnan)	ទូរស័ព្ទ: +86 691 8811030
សាខាគយ Customs	ក្រុង Guangxi	ទូរស័ព្ទ: +86 771 8520101

ទីផ្សារលក់ដុំនៅប្រទេសចិន

ក្រុមហ៊ុន	ទំនាក់ទំនង
ក្រុមហ៊ុន Shanghai Longwu Fruits and Vegetables Wholesale Trading Market Management Co., Ltd.	អ៊ីម៉ែល: wangcx@esenagro.com ទូរស័ព្ទ: +86 13501653481 គេហទំព័រ: www.lwfruit.com

<p>ក្រុមហ៊ុន Guangzhou Jiangnonghui Market Service Management Co., Ltd.</p>	<p>អ៊ីម៉ែល៖ jiangnonghui@outlook.com ទូរស័ព្ទ៖ +86 20 81990213</p>
<p>ក្រុមហ៊ុន Shanghai Huizhan Fruit and Vegetable Market Management Co., Ltd.</p>	<p>អ៊ីម៉ែល៖ huizhanguoshu@163.com ទូរស័ព្ទ៖ +86 21 64919766 គេហទំព័រ៖ www.huizhanmarket.com</p>
<p>ក្រុមហ៊ុន Jiaxing Haiguangxing Market Management Co., Ltd.</p>	<p>ទូរស័ព្ទ៖ +86 573 82396666 /82031520</p>
<p>ក្រុមហ៊ុន Guangxi HiGreen Wholesale Market</p>	<p>អ៊ីម៉ែល៖ 924511948@qq.com អ៊ីម៉ែល៖ gxhjxsyglgs@szap.com ទូរស័ព្ទ៖ +86 771 4979739 គេហទំព័រ៖ www.gxhigreen.com</p>
<p>ក្រុមហ៊ុន Kunming Jinmazhengchang Fruit Market</p>	<p>ទូរស័ព្ទ៖ +86 871 5190985 គេហទំព័រ៖ jmzcgsc.cn.china.cn</p>

ឧបសម្ព័ន្ធទី៦៖ កម្រិតសំណល់ជាតិពុលអតិបរមាលើផលិតផលស្វាយ

Pesticide Name ឈ្មោះថ្នាំកសិកម្ម	MRL (mg/kg) កម្រិតសំណល់ជាតិពុល អតិបរមា (មីលីក្រាម/គីឡូក្រាម)
Abamectin	-- <u>Proposed</u> 0.05
Acephate	0.5 <u>Proposed</u> 0.05
Acequinocyl	-- <u>Proposed</u> 0.01
Acetamiprid	2 <u>Proposed</u> 3
Acibenzolar-S-methyl	-- <u>Proposed</u> 0.06
Albendazole	0.2
Aldicarb	0.02
Aldrin	0.05
Amobam	1
Azinphos-methyl	1
Azoxystrobin	2
Bacillus Cereus Strain BPO1	-- <i>Exempt</i>
Bacillus subtilis QST713	-- <i>Exempt</i>
Bacillus subtilis var. amyloliquefaciens strain FZB24	-- <i>Exempt</i>
Bacillus thuringiensis	-- <i>Exempt</i>
Beauveria bassiana GHA	-- <i>Exempt</i>
Benomyl	2
Bifenthrin	0.1
Binapacryl	-- <u>Proposed</u> 0.01
Bitertanol	0.5
Buprofezin	0.3
Cadusafos	0.02
Carbendazim	2
Carbofuran	0.02 <u>Proposed</u> 0.01

Pesticide Name ឈ្មោះថ្នាំកសិកម្ម	MRL (mg/kg) កម្រិតសំណល់ជាតិពុល អតិបរមា (មីលីក្រាម/គីឡូក្រាម)
Carbosulfan	-- <u>Proposed</u> 0.01
Chitosan	-- <i>Exempt</i>
Chlorantraniliprole	-- <u>Proposed</u> 3
Chlordane	0.02
Chlordimeform	0.01
Chlorfenvinphos	-- <u>Proposed</u> 0.01
Chlorobenzilate	-- <u>Proposed</u> 0.01
Chloroneb	-- <u>Proposed</u> 0.01
Chlorothalonil	0.2
Chlorpyrifos	2
Chlorsulfuron	-- <u>Proposed</u> 0.01
Clothianidin	0.02
Coniothyrium minitans	-- <i>Exempt</i>
Coumaphos	0.05
Cyhalothrin	-- <u>Proposed</u> 1
Dalapon	-- <u>Proposed</u> 0.01
DCCA	-- <u>Proposed</u> 0.01
DDT (DDE, DDD)	0.05
Deltamethrin	0.05
Demeton-S	0.02
Dichlorvos	0.2 <u>Proposed</u> 0.05

Pesticide Name ឈ្មោះថ្នាំកសិកម្ម	MRL (mg/kg) កម្រិតសំណល់ជាតិពុល អតិបរមា (មីលីក្រាម/គីឡូក្រាម)
Dicofol	-- <u>Proposed</u> 0.01
Dieldrin	0.02
Difenoconazole	1
Diniconazole	2
Dinoterb	-- <u>Proposed</u> 0.01
Diquat dibromide	0.02
Emamectin	-- <u>Proposed</u> 0.05
Endosulfan	-- <u>Proposed</u> 0.05
Endrin	0.05
Epoxiconazole	3
Erwinia amylovora harpin protein	-- <i>Exempt</i>
Esfenvalerate	0.2
Ethametsulfuron-methyl	-- <u>Proposed</u> 0.01
Ethephon	2
Ethoprop	0.02
Etoxazole	-- <u>Proposed</u> 0.5
Famoxadone	0.5
Fenaminostrobin	-- <u>Proposed</u> 0.5
Fenamiphos	0.02
Fenarimol	0.2
Fenbuconazole	0.05
Fenbutatin-oxide	10
Fenitrothion	0.5
Fenpropathrin	5
Fenpropimorph	2
Fenthion	0.05
Fenvalerate	0.2
Fipronil	0.005

Pesticide Name ឈ្មោះថ្នាំកសិកម្ម	MRL (mg/kg) កម្រិតសំណល់ជាតិពុល អតិបរមា (មីលីក្រាម/គីឡូក្រាម)
Fluazifop-butyl	-- <u>Proposed</u> 0.01
Fluazifop-P-butyl	-- <u>Proposed</u> 0.01
Fluopyram	0.3
Flusilazole	1
Flutriafol	0.3
Fluxapyroxad	0.5
Fonofos	0.01
Fosthiazate	0.05
Glufosinate-ammonium	0.2
Glyphosate	0.1
Haloxyfop	0.02
Heptachlor	0.01
Heptenophos	-- <u>Proposed</u> 0.01
Hexachlorocyclohexane	0.05
Hexachlorocyclohexane, alpha isomer	0.05
Hexachlorocyclohexane, beta isomer	0.05
Hydroprene	-- <u>Proposed</u> 0.01
Imazalil	2 <u>Proposed</u> 2
Imidacloprid	0.05
Indanofan	-- <u>Proposed</u> 0.01
Iprodione	10
Isazofos	0.01
Isocarbophos	0.05
Isofenphos	0.01
Isomate-M	-- <i>Exempt</i>
Isopyrazam	0.06
Kresoxim-methyl	-- <u>Proposed</u> 0.5

Pesticide Name ឈ្មោះថ្នាំកសិកម្ម	MRL (mg/kg) កម្រិតសំណល់ជាតិពុល អតិបរមា (មីលីក្រាម/គីឡូក្រាម)
Lambda Cyhalothrin	-- <u>Proposed</u> 1
Mancozeb	1
Metarhizium anisopliae strain F52	-- <i>Exempt</i>
Methamidophos	0.05
Methidathion	0.05
Methomyl	0.2
Methoxychlor	-- <u>Proposed</u> 0.01
Methyl bromide	-- <u>Proposed</u> 0.02
Methyl Parathion	0.02
Metiram	1
Metsulfuron-methyl	-- <u>Proposed</u> 0.01
Mevinphos	-- <u>Proposed</u> 0.01
Mirex	0.01
Monocrotophos	0.03
Myclobutanil	2
Naled	-- <u>Proposed</u> 0.01
Ningnanmycin	0.5
Nosema locustae	-- <i>Exempt</i>
Omethoate	0.02
Paraquat dichloride	0.02 <u>Proposed</u> 0.01
Parathion	0.01
Permethrin	2
Phorate	0.01
Phosfolan	0.03
osfolan-methyl	0.03
Phosphamidon	0.05
Phoxim	0.05

Pesticide Name ឈ្មោះថ្នាំកសិកម្ម	MRL (mg/kg) កម្រិតសំណល់ជាតិពុល អតិបរមា (មីលីក្រាម/គីឡូក្រាម)
Picoxystrobin	<u>Proposed</u> 1
Prochloraz	5
Propiconazole	1
Propineb	1
Pyraclostrobin	1
Pyrimethanil	0.1
Saflufenacil	0.01
Sulfotep	0.01
Tebuconazole	3
Terbufos	0.01
Tetrachlorvinphos	-- <u>Proposed</u> 0.01
Thiabendazole	5
Thiamethoxam	0.02
Thiophanate-methyl	-- <u>Proposed</u> 2
Thiram	1
Toxaphene	0.05
Triaccontanol	-- <i>Exempt</i>
Triadimefon	1
Triadimenol	1
Trichlorfon	0.2
Trichoderma harzianum, Rifai strain T22	-- <i>Exempt</i>
Tridiphane	-- <u>Proposed</u> 0.01
Trifloxystrobin	0.1
Zineb	-- <u>Proposed</u> 2
Ziram	1

Source: Bryan